

**T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI BAŞLARKEN
TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİNE GÖRE
KIRKLARELİ (1940)**

NUR ALEMDAR

HAZİRAN – 2018

N. ALEMDAR

TARİH ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2018

T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI BAŞLARKEN TRAKYADA
YEŞİLYURT GAZETESİNE GÖRE
KIRKLARELİ (1940)**

NUR ALEMDAR

TEZ DANIŞMANI:

Dr. Öğretim Üyesi V. TÜRKAN DOĞRUÖZ

HAZİRAN – 2018

T.C.

KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nur Alemdar'ın "İkinci Dünya Savaşı Başlarken Trakya'da Yeşilyurt Gazetesine Göre Kırklareli (1940)" başlıklı tezi 22/06/2018 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Yasin ÇAKIREL

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans derecesi elde etmek için gerekli olan koşulları sağladığımı onaylıyorum.

Doç. Dr. Faruk DOĞAN

Tarih Anabilim Dalı Başkanı

Bu tezi okuyarak içerik ve nitelik açısından incelediğimizi ve Yüksek Lisans derecesi almak için yeterli olduğunu onaylıyoruz.

Dr. Öğretim Üyesi V. Türkan DOĞRUÖZ

Tez Danışmanı

Jüri Üyeleri:

Dr. Öğr. Üyesi V. Türkan DOĞRUÖZ (Kırklareli Üniversitesi)

Doç. Dr. Nurten ÇETİN (Trakya Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Serdar TABAKOĞLU (Kırklareli Üniversitesi)

Tez içindeki bütün etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde bizzat elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada özgün olmayan tüm kaynaklara eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

Nur ALEMDAR

22/06/2018

ÖZ

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI BAŞLARKEN TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİNE GÖRE KIRKLARELİ (1940)

Alemdar, Nur

Yüksek Lisans, Tarih

Tez Yöneticisi: Dr. Öğretim Üyesi V. Türkan Doğruöz

Haziran 2018

Yerel gazeteler, büyük kentler dışındaki yerleşim birimlerinde; il, ilçe ve beldelerde yayımlanan, yayımlandıkları yörenin haberlerini veren, sorunlarını dile getiren yazılı basın organıdır. Yerel gazeteler merkez ile taşra arasında iletişimi sağladığından ve yöre halkının sesi olmaları bakımından önemlidir. Bu amaçla çalışmamızda; ilk sayısı 31 Ağustos 1925 yılında yayımlanan “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesinin 1940 yılı incelenmiştir. 1940 yılının 94 sayısı taranarak, içerdikleri konular farklı başlıklar altında tablolandırılmış ve farklı bölümler oluşturulmuştur. 1940 yılında ülke genelini ilgilendiren konular ve özellikle Kırklareli'nin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı hakkında bilgiler verilmiştir.

Anahtar kelimeler: “Trakya'da Yeşilyurt” Gazetesi, Yerel Gazeteler, Kırklareli, İkinci Dünya Savaşı.

ABSTRACT

KIRKLARELİ ACCORDİNG TO YEŞİLYURT NEWSPAPER WHEN SECOND WORLD WAR BROKE OUT

Alemdar, Nur

Master's Degree, History

Thesis Advisor: Dr. Instructor V. Türkan Doğruöz

June 2018

Local newspapers are the written pres organs that express the problems and deliver the news of the region where they are published, which they are delivered in province, stotes, and towns except for large cities. Since the local newspapers provide connection between centre and rural areas and since they are the voice of people in that region, they are very significant. For this reason; in our work it is examined that the newspaper “Yeşilyurt in Thrace , 1940” whose first edition is published in 31 August 1925. It is tabulated as different titles fir the content of the newspaper by scanning 94 issve, Yeşilyurt, 1940. And different parts are constituted. The information about the subjects related to nation–vide in 1940 especially the social, economic, and culturel structure of Kırklareli is given in this work.

Key Words: “Yeşilyurt in Thrace” the newspaper, Local Newspaper, Kırklareli, Second World War.

ÖNSÖZ

Gazeteler toplumların aydınlanmasında büyük bir öneme sahiptirler. İnsanların haber alma ihtiyacını karşılayarak her türlü yenilik ve değişimin topluma ulaşmasını sağlarlar. Özellikle merkez teşkilatı dışında kalan taşrada, bu görevi üstlenen yerel gazeteler; merkez–taşra arasında iletişimi sağlamaları, toplumsal, ekonomik, kültürel ve siyasal gelişmeleri yöre halkına ulaştırması açısından çok değerlidir. Tüm bu özellikleri göz önüne alındığında yerel gazeteler, merkez–taşra arasındaki iletişimi sağlamaları, yöre halkını bilgilendirme ve eğitime amacıyla birlikte tarihsel açıdan da başvurulan birinci el kaynakların başında gelmektedir.

Bugün hala varlığını sürdüren Trakya'nın birinci Türkiye'nin ise dördüncü en eski yerel gazetesi olan “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesinin ilk sayısı 31 Ağustos 1925 tarihinde Ali Rıza Dursunkaya tarafından basılmıştır. Çıktığı ilk günden itibaren, İstanbul basınına erişme imkânı kısıtlı olan Kırklareli'ni, ülke geneline ilgilendiren konular hakkında bilgilendirmiştir. Ayrıca gazete, ilin sorunlarını gündeme getirerek çözüm yolları aramış ve bölge halkının sesi olmuştur.

“İkinci Dünya Savaşı Başlarken Trakya'da Yeşilyurt Gazetesine Göre Kırklareli (1940)” konulu çalışmamız da buna bir örnek teşkil etmektedir. 1925 yılında yayım hayatına başlayan “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesi Kırklareli'nin ilk yerel gazetesi olma özelliğini taşımaktadır. İkinci Dünya Savaşı'nın yeni başladığı bu yıl içinde ilin sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi yapısı hakkında bilgi verirken Türkiye'nin içinde bulunduğu durum da gazete aracılığı ile halka ulaştırılmaktadır.

Çalışmamızın temelini oluşturan gazetenin 1940 yılını kapsayan 1 Ocak 1940–28 Kasım 1940 arasındaki 94 sayısı incelenmiştir. Bu sayılarda İkinci Dünya Savaşı başında Türkiye'nin yaşadığı sıkıntılar ve çözüm yolları haberleştirilerek ülkenin geneline ve Kırklareli'ne olan etkileri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu etkiler ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi konuları içermektedir.

Çalışmamız girişi takiben beş bölümden ve eklerden oluşmaktadır. Giriş bölümünde İkinci Dünya Savaşı ve İkinci Dünya Savaşı karşısında

Türkiye'nin tutumu anlatılmıştır. Birinci bölümde; Kırklareli'nin tarihçesi ile Türkiye ve Trakya'da yerel basın hakkında bilgi verilirken; ikinci bölümde gazetenin sahibi ve başyazarı Ali Rıza Dursunkaya'nın biyografisine, eserlerine, gazetenin içerik ve biçim yönünden incelenmesine yer verilmiştir. Üçüncü bölüm; siyasi haberler ile Cumhuriyet Halk Partisi'nin çalışmalarına ve Türkiye'nin yabancı devletler ile ilişkilerine ayrılmıştır. Dördüncü bölümde toplumsal ve kültürel haberler ile gazetede yer alan örnek ilanlar verilirken son bölüm olan beşinci bölüm tarım, hayvancılık ve ekonomi haberlerine ayrılmıştır. Çalışmamızın ekler bölümünde "Trakya'da Yeşilyurt" gazetesinde yer alan haber başlıkları tablosu, gazetede yer alan şiirler, şairler ve şiirler tablosu, hayvan ve emtia panayırılarının tablosu, gazetenin bazı sayılarındaki fotoğraflara ve gazeteden örnek sayılara yer verilmiştir.

Kırklareli ile ilgili çok fazla yayın olmamasından dolayı çalışmamızda kaynak sıkıntısı çekilmiştir. Kırklareli ile ilgili yazılmış tek kitap olan Ali Rıza Dursunkaya'nın Kırklareli Vilayetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik adlı basılmış birinci cildi ile basılmamış ikinci cildi çalışmamızda bize yol göstermiştir. Ayrıca İkinci Dünya Savaşı ile ilgili literatür taranarak çalışmamızın giriş kısmında değerlendirilmiştir.

Tez çalışmam sırasında kıymetli bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana yol gösterici ve destek olan, ilgisini ve önerilerini hiçbir zaman göstermekten kaçınmayan değerli hocam Dr. Öğretim Üyesi V. Türkan Doğruöz'e, tüm eğitim-öğretim hayatım boyunca benden maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen her zaman yanımda olan annem Çiğdem Alemdar'a, babam Ercan Alemdar'a ve kardeşim Oğuzhan Alemdar'a, teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

BEYAN SAYFASI.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
KISALTMALAR.....	xi
GİRİŞ.....	1
1. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI.....	1
2. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA TÜRKİYE'NİN TUTUMU.....	2

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1 KIRKLARELİ'NİN TARİHÇESİ.....	5
1.2. TÜRKİYE'DE VE TRAKYA'DA YEREL BASIN.....	8

İKİNCİ BÖLÜM

TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİ VE ALİ RIZA DURSUNKAYA

2.1. TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİNİN BİÇİM YÖNÜNDEN İNCELENMESİ	13
2.2. TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİNİN İÇERİK YÖNÜNDEN İNCELENMESİ.....	15
2.3. ALİ RIZA DURSUNKAYA.....	17

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİ'NİN SİYASİ ALANDA İNCELENMESİ

3.1. C.H.P. HABER BAŞLIKLARI	19
3.2. YURT DIŞI HABERLERİ	22
3.2.1 Avrupa Ülkeleri ile İlgili Haberler	22
3.2.2. Balkan Ülkeleri ile İlgili Haberler	28
3.2.3. Amerika ve Sovyet Rusya ile İlgili Haberler.....	29

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİ'NİN TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL ALANDA İNCELENMESİ

4.1. SOSYAL HABERLER	31
4.2 KIRKLARELİ HALKEVİ	43
4.3. EDEBİYAT	52
4.4. SERGİ VE SPOR HABERLERİ	54
4.5. ÇOCUK ESİRGEME KURUMU HABERLERİ.....	58
4.6. İLANLAR	65

BEŞİNCİ BÖLÜM

TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİ'NİN TARIM, HAYVANCILIK VE EKONOMİ ALANINDA İNCELENMESİ

5.1. TARIM HABERLERİ	77
5.2. HAYVANCILIK HABERLERİ	86
5.3. EKONOMİ HABERLERİ.....	88

SONUÇ	95
KAYNAKÇA	99
EKLER	105
EK 1: “TRAKYADA YEŞİLYURT” GAZETESİNDE YER ALAN HABER BAŞLIKLARI.....	105
EK 2: TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİNDE YER ALAN ŞİİRLER	139
EK 2.1: Vatan ve Türklük Konulu Şiirler.....	139
EK 2.2: Aşk Şiirleri	140
EK 2.3: Dert ve Tasa Konulu Şiirler	142
EK 3: ŞAİRLER VE ŞİİRLER TABLOSU	145
EK 4: HAYVAN VE EMTİA PANAYIRLARININ TABLOSU	147
EK 5: TRAKYADA YEŞİLYURT” GAZETESİNDE YER ALAN ÖRNEK FOTOĞRAFLAR VE AÇIKLAMALAR.....	148
EK 6: TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİNDE YER ALAN ÖRNEK SAYILAR	151

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SSCB	:Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi

GİRİŞ

1. İkinci Dünya Savaşı

1930'lu yılların başlarından itibaren emperyalist zihniyetteki Avrupa devletleri arasındaki güç ve kuvvet dengelerinde belirli değişiklikler olmaya başlamıştı. Birinci Dünya Savaşı'nın kaybedeni Almanya başta olmak üzere İtalya ve Japonya gibi devletler açık bir şekilde dünya haritasının yeniden düzenlenmesi gerektiğini talep etmeye başlamışlardı. Zira bu devletler Birinci Dünya Savaşı sonrasında oluşan statükodan oldukça rahatsızdılar ve bu statükonun değişmesini istiyorlardı. Bu talep, bir anlamda mevcut statükodan oldukça faydalanan ve bunun devamından yana olan İngiltere ve Fransa'ya açık bir şekilde meydan okumak anlamına da geliyordu (Doğan, 2016, 43). Bunun üzerine Almanya 1 Eylül 1939 tarihinde Polonya'yı işgal ederek savaşın ilk adımını atmış oldu. Almanya beş tümeni zırhlı olmak üzere, elli iki tümenlik orduyu savaşa soktu. Almanya'nın hava kuvveti Avrupa'nın en üstün gücü durumundaydı. Almanya'nın Genelkurmayı yeni bir savaş yöntemi kabul etti ve Yıldırım Savaşı (Blitzkrieg) taktiğini kullandı. Bunun da esası zırhlı kuvvetlere ve büyük bir hıza dayanıyordu. Almanya'ya karşı Polonya'nın otuz tümenlik bir piyade kuvveti olsa da, bu ancak kağıt üstünde mevcuttu ve gerçekten var olan silah ve teçhizat Almanya'nın ordusuyla karşılaştırılmazdı (Armaoğlu, 2009: 443). Almanya'nın Polonya'yı işgale başlaması, Polonya topraklarını koruma sözü veren ve bu anlamda Polonya ile bir garanti antlaşması imzalayan İngiltere ve Fransa'nın tepkisine sebep oldu. İngiltere ve Fransa seferberlik ilan ederek 1 Eylül gecesini Alman Dışişleri Bakanlığı'na ayrı ayrı birer ultimatömler çektiler. Bu ultimatömler Hitler'in pek umurunda olmadı ve Alman ordularının Polonya topraklarındaki ilerleyişi 2 ve 3 Eylül'de de devam etti (Doğan, 2016: 60). Polonya'dan sonra Hollanda ve Belçika gibi ülkeleri işgal edip bu ülkelerde üstünlük kurmuş Fransa bile Alman askeri gücü karşısında dayanamadı.

İngiltere ve Almanya arasında geçen hava mücadelesinde İngilizler başarı sağlayarak Almanlara büyük kayıplar verdiler. Bu olay sonrası Almanya yönünü Rusya'ya çevirdi, Japonya ise ABD'ye saldırdı.

Saldırıların başında başarılı olan Mihver devletler, askeri ve ekonomik gücü yüksek ABD ve insan kaynağı fazlalığı ve coğrafi şartları zorlu olan SSCB karşısında uzun vadede üstünlüklerini koruyamadı. Stalingrad'a saldıran Alman kuvvetleri başarısız olup geri çekilmeye başladı. Bunun sonucunda ABD ve İngiltere'nin, tarihin en büyük çıkarmalarından biri olan Normandiya Çıkartmasını gerçekleştirip Almanya'yı kıskaç içine almaları, savaşın seyrini değiştirdi. İkili sıkıştırmaya daha fazla dayanamayan Almanya 7 Mayıs 1945 tarihinde teslim oldu ve böylece Avrupa'da savaş sona erdi (Acun, 2010: 365-366).

Avrupa'da savaş sona ermiş olsa da, Japonya henüz teslim olmamıştı. ABD Japonya'yı savaş dışı bırakmak için, 6 Ağustos 1945'de Hiroşima'ya ve 9 Ağustos 1945 yılında da Nagazaki'ye atom bombası attı. Tüm dünyanın şaşkınlıkla izlediği bu olaydan sonra Rusya'nın da Japonya'ya savaş açması ile Japonya 2 Eylül 1945 tarihinde teslim olmak zorunda kaldı. Böylece İkinci Dünya Savaşı tamamen son buldu (Armaoğlu, 2010: 495).

2.İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin Tutumu

İkinci Dünya Savaşı esnasında Türk dış politikasını belirleyen temel politika kendi topraklarına bir saldırı olmadıkça, savaşa girmeme kararı şeklinde olmuştur (Çelik, 2011: 22). İsmet İnönü'nün Cumhurbaşkanı ve Milli Şef Mustafa Kemal Atatürk'te bile olmayan geniş yetkilere sahip olmasından sonra, İkinci Dünya Savaşı ile birlikte Türkiye kendini bir ateş çemberi içinde bulmuştur. Türkiye'nin bu dönem içindeki siyaseti ne olursa olsun, bu savaşın dışında kalmak oldu (Özçelik, 2010: 255).

Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'ndaki durumu, stratejik konumunun önemli olması sebebiyle, hem Müttefik devletler hem de Mihver devletler Türkiye'yi kendi yanlarında savaşa sokabilmek amacıyla harcadıkları büyük çaba gösterdiler. Savaşan tarafların bu durumu karşısında Türkiye'nin tutumu ise, savaşa girmemek ve ülkeyi savaş yıkıntılarından korumak olmuştur. Türkiye'yi yönetenler bu amacın gerçekleşmesinde gerçekten başarılı olmuştur (Armaoğlu, 2009: 497). İlk önce Avrupa'da daha sonra dünyadaki toprakların büyük bir bölümünde 1939 ile 1945 yıllarında devam eden sıcak savaş Türkiye'de yaşanmasa da bu yıllarda ülkemiz zor şartlar altında kalmıştır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları İkinci Dünya Savaşı'nın

öldürücü yüzüyle doğrudan karşılaşan diğer ülkelerden daha şanslıdır. Ancak yine de, Türk insanı da çoğu sıkıntıya boyun eğmiş, Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'nın etkilerini derinden yaşamıştır (Uğurlu, 2009: 1741).

Savaş içinde Türkiye'nin ithalat düzeyi çok düşmüş, her şeyden önce endüstriyel ülkelerin Türkiye'ye satacakları mal kalmamıştı. Savaşın şişkin ordular bütün stokları yutmuş, karaborsa ortalığı sarmıştı. Hükümet tahıl karaborsasını önlemek için sıkı tedbirler almış ancak fakir köylünün canının yanmasını engelleyememişti (Ortaylı, 2010: 90).

Türkiye İkinci Dünya Savaşı'na fiilen girmemiş olmasına rağmen savaşın siyasi ve ekonomik yönden etkilerini oldukça hissetmiş ve savaşın getirmiş olduğu olumsuz etkileri yok edebilmek için kendi içerisinde birtakım politikalar geliştirmiştir (Boratav, 2012: 82).

İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin çekmiş olduğu sıkıntılar doğal olarak Kırklareli'ni de etkilemiştir. İkinci Dünya Savaşı başlarken Türkiye'nin göstermiş olduğu tutum Kırklareli'nde de yansımalarını bulmuş Türkiye'nin yapısını gözler önüne sermiştir. Kırklareli'nde yayımlanan ilk yerel gazete olan "Trakya'da Yeşilyurt" gazetesi de o zamanki Türkiye şartlarını bize en açık bir şekilde göstermektedir.

1. BÖLÜM

1.1 Kırklareli'nin Tarihçesi

Kırklareli Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden olan Marmara Bölgesi'nin Trakya bölümünde yer alan bir sınır ilidir. Kırklareli ve içinde yer aldığı Trakya hakkında coğrafyacılar arasındatam bir uzlaşma olmamakla beraber genel olarak kabul edilen Balkan Yarımadası'nın güney doğusunda bulunan ve Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Edirne vilayeti ile Doğu Rumeli'den oluşan bir alan olduğudur (Doğruöz, 2007: 1). Istranca (Yıldız) dağlarının iç kenarını izleyen ve İstanbul'u Aşağı Tuna havzasına bağlayan yol (sağ yaka yolu) üzerinde bulunur. Kırklareli, İstanbul-Edirne-Avrupa demiryolundan Mandıra İstasyonu'nda ayrılan ve bugün önemini yitirmiş bulunan kırk yedi kilometrelik bir şube hattıyla demiryolu şebekesiyle bağlantı halindedir ("Kırklareli", 2002: 479).

Bizanslılar döneminde Saranta Ecclesies/Saranta Eklasia olarak kullanılan Kırklareli'nin ismi, Hammer'in Osmanlı tarihinde ve Edirne Vilayet Salnameleri'nde Heraklia Kırkkilise olarak yazılmıştır. Salnamelerdeki yazılışın Hammer'den kaynaklandığı düşünülmektedir. Osmanlı'nın Rumeli'ye geçiş dönemi ile ilgili bilgi veren Feridun Bey, Münşeati'nde Kırklareli'nin fetihten önce de Osmanlılar tarafından Kırkkiüse şeklinde isimlendirildiğini yazmaktadır. Daha sonra bu ismin iki değişik şekilde Osmanlı kaynaklarında kullanıldığı bilinmektedir. Kanuni Sultan Süleyman zamanı (1520-1566) kanunnamelerinde "Liva-i Kırkkilise" şeklinde zikredilen isim aynı kanunnamelerde Rumeli Eyaletleri sayılırken, "Kırkkenise" olarak adlandırılmaktadır. Bu döneme ait bir hükümde de Mevlana Kırkkenise Kadısı ibaresi vardır. Kenise veya kenisa, kilise demek olup, her iki yazılış tarzına göre de Osmanlı'nın Kırklareli'yi Kırkkilise olarak isimlendirdikleri görülmektedir (Akın, 1997: 9-10). Kırkkilise adı, Cumhuriyet dönemine kadar kullanılmıştır. Kırkkilise isminin değiştirilmesi ilk defa Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 4 Aralık 1924 tarihli toplantısında gündeme gelmişti. Bu toplantıda Kırklareli milletvekili Dr. Fuat Bey (Umay), Kırkkilise isminin Kırklareli'ne dönüştürülmesi teklifini TBMM'ne sunmuş; fakat yapılan ilk görüşmede

kabul edilmemiştir. İlin isim değişikliği teklifi yenide TBMM'nin 20 Aralık 1924 günkü toplantısında gündeme gelerek grlm ve bu sefer kabul edilerek ilin Kırkkilise olan ismi ilin Osmanlı Devleti'ne katılmasında yardımları dokunan ve hepsi hrin alındığı gün hit olan kırk kimsenin anısına hrin ismi Kırklareli olmuştur (Doğruöz, 2007: 10).

Kırklareli toprakları tarih öncesi çağlardan beri meskn bulunmaktadır. M.. (4200-4000) Trak kabilelerinin en nmlilerinden biri olan Odrislerin muhtemelen iskn sahasına dhil olduğu zannedilmektedir. Trak kabileleri yurt edindikleri topraklara Trakya adını vermişlerdir (Kırklareli İl Yıllığı, 1967: 179). İlk yerleşmelerin ırmak kenarları ile Karadeniz'in batı kıyısı olduğu il toprakları M.. 1200 tarihlerinde Yunanistan'dan gelen Akalar, M.. 700 yıllarında ise Karadeniz'in kuzeyinde oturan İskitler yöreye hkim olmuştur. M.. 513 tarihinde Pers İmparatoru Darius'un 170.000 kişilik ordusu ile karadan, 600 paralıkl donanması ile denizden yöreye gelmesi yeni bir dönemi balatmıtır. M.. 440'da Perslerin Atinalılara yenilmesi ile satraplık parçalanmaya balamı ve M.. 336'da da 11. Filip tarafından Makedonya topraklarına katılmıştır. Büyük İskender'den sonraki Hellenizm dönemindeki iktidar karışıklığı yöreyi de etkilemiş ve ayaklanmalar M.. 280-79 yıllarında Galotların istilalarına neden olmuştur. Yre M.. 136'da Makedonya hkimiyetine son veren Romalıların hkimiyetine girmiştir (Kırklareli İlinin Kısa Tarihi, 1988). M.. İkinci ve üçüncü yüzyıllar Roma İmparatorluğu'nun hemen hemen bütün bölgeleri için yükselme devri olmuştur. Nitekim Trakya hirleri de çok gelimitir. Bu parlak dönem hakkında Kırklareli ile ilgili çok kaynak olmasa da, Roma İmparatorluğu'nun Altın ağı denilen bu döneme Kırklareli'nin de girmesi olasıdır (Kırklareli Yıllığı, 1967: 180). Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılmasından sonra Bizans'ın payına dt. Bu sıralarda zaman zaman Bulgarların saldırılarına uğradı ("Kırklareli", 2002: 479).

Kırklareli'nin Osmanlı yönetimine ne zaman girmiş olduğu hakkındailk Osmanlı kaynaklarında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Kırklareli'nin, Edirne'nin 1361 yılındaki fethinden sonra ele geçirildiği kabul edilmektedir. Kırklareli ve evresinin Osmanlı Türkleri tarafından ele geçirilmesi Sultan

Murat Hüdavendigâr zamanına rastlar. Sultan Murat, Trakya'nın en önemli şehri Edirne'yi ele geçirmeye karar verdiği zaman, Edirne'nin gerisini tam bir güvenlik altına almayı düşündü. Bu maksatla önce Lüleburgaz'ı ele geçirdi. Bulgarların kuzeyden inerek Bizanslılara yardım etmek ihtimali bulunuyordu. Bunu önlemek için Karadeniz kıyılarına Türk ordusu gönderilmişti. Bu kuvvetler hiç güçlük çekmeden Kırkkilise'yi (Kırklareli'ni) ele geçirdi. Böylece Edirne'nin alınışı sırasında Kırklareli de Türkler tarafında alınmış oldu (Yalçın, 1971: 34). Osmanlı Devleti topraklarına katıldıktan sonra XVII. yüzyıla kadar Rumeli Eyaleti'nin Paşa Livasına bağlı bir kaza konumunda olan Kırklareli bu yüzyıldan itibaren bir tek merkez kazalı Kırkkilise (Kırklareli) sancağı, 19. yüzyılda da önce Edirne vilayetine bağlı bir kaza daha sonra da Edirne vilayetinin bir sancağı olmuştur. Özellikle 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşından sonra başlayan göçlerle Balkanlar'ın küçük bir modeli halini alan Kırklareli, bu karışık nüfus görünümü ile önemli bir sorun çıkmadan Balkan Savaşlarına kadar huzur içinde yaşamayı başarmıştır (Doğruöz: 2007: 2). 1912 yılının Ekim ayında Romanya, Bulgaristan, Karadağ, Yunanistan ve Sırbistan aralarında anlaşmasının ardından başlayan Balkan Savaşları sırasında düşman işgaline uğrayan Kırklareli, tarihinin en kötü günlerini yaşamıştır (Kırklareli İlinin Kısa Tarihi, 1988). Kırklareli için zor geçen işgal günleri, 30 Mayıs 1913'te Balkan devletleri ile imzalanan Londra Antlaşması ile son bulmuş fakat bu antlaşma ile şehir, Osmanlı'nın elinden çıkmıştır. Londra Antlaşması ile Bulgaristan'ın büyük kazanç elde ettiğini düşünen Sırbistan, Yunanistan ve Romanya Bulgaristan'a karşı birleşmişlerdir. Osmanlı da bu durumu fırsat bilip Birinci Balkan Savaşı'nda kaybettiği yerleri geri almak adına harekete geçmiş ve bunun sonucunda yapılan 30 Eylül 1913 İstanbul Antlaşması ile Kırklareli'ni yeniden kendi topraklarına katmayı başarmıştır.

Balkan Savaşları'nda Bulgarların işgali altında olan Kırklareli, Milli Mücadele döneminde de Yunanlılar tarafından 25 Temmuz 1920'de işgal edildi. İşgaller nedeni ile gelişemeyen ve çok zor günler geçiren Kırklarelililer, 11 Ekim 1922 tarihli Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ile rahat bir nefes alabildiler. 15 Ekim 1922 gecesi yürürlüğe giren Mudanya Mütarekesi ile Yunanlıların boşaltmaya başladığı

Kırklareli’ni Fransızlar teslim aldılar. 10 Kasım 1922’de Kırklareli Türkiye Büyük Millet Meclisi yönetimine geçti (Doğruöz, 2007: 1).

1.2. Türkiye’de ve Trakya’da Yerel Basın

Yerel basın, yalnızca belirli bir bölgede yayımlanan ve okunan, ulusal haberlerden daha farklı bir şekilde yerel haberlerin ve konuların yer aldığı gazeteler ya da genel olarak bir kasaba ya da kentte yaşayan insanları ilgilendiren haberlere yer verilen ve o kentte yayımlanan gazetelerdir.

Yerel basın Türk kamuoyunda “Anadolu basını” veya “taşra basını” olarak da isimlendirilmektedir. Daha geniş bir anlatımla yerel basın, sınırları kısıtlı ve tanımlanmış bir yörede, (kasaba, kent, ya da bölge) yöre halkını bilgilendirmeye, eğitmeye, eğlendirmeye, böylece kamuoyunun serbestçe oluşmasını sağlayan kitle iletişim araçlarıdır (Girgin, 2009).

Türk gazetecilik tarihi, Osmanlı Devleti ile başlamaktadır. Osmanlı’da ilk Türkçe gazete olarak kayıtlara geçen 1831 tarihli Takvim-i Vekayi’den önce yabancı dillerde yayımlanan gazeteler de vardı (Gezgin, 2007: 10). Osmanlı’nın ilk resmi gazetesi olan Takvim-i Vekayi’nin yayımlanmasından önce Osmanlı’da yabancılar tarafından özellikle Fransızlar tarafından ilk gazete örnekleri çıkmaya başlamıştır. İstanbul’daki Fransız Büyükelçiliği, 1796 tarihinden itibaren Fransız kolonisine ve Fransızca bilen diğer milletlere dağıtılmak için Fransızca gazeteleri çıkartmaya başlamışlardır (Demir, 2014: 60). Takvim-i Vekayi’nin yazılarını okumak bir imtiyaz, dilini anlamak ise bir üstünlük idi (Karal, 2006: 65). Takvim’den sonra, ilk Türkçe gazete, İngiliz tebaasından Çörçil’in (Churchill) çıkarttığı Ceride-i Havadis’tir. Takvim-i Vekayi, sadece devlet eliyle çıkardı. İçerik olarak da daha ziyade beyanname, rütbe ve kabul gibi resmi hayata ait yayınlardan ibaretti. Ceride-i Havadis bilim, ahlak ve hatta edebiyat üzerinde makalelerin yanısıra 1842 yılında ülkede başlayan tiyatro hayatının verdiği imkânlarla bazı piyes özetlerini de yayımlamaya başlamıştır (Tanpınar, 2012: 153). Başlangıçta başarılı olamayan Ceride-i Havadis’in yıldızı ancak, İstanbul halkı gazeteyi, Kırım Savaşı boyunca Churchill’in cepheden yolladığı savaş yazıları için almaya başladığı sıralarda parlamaya geçmiştir (Mardin, 2012: 166).

Türkiye sınırları içinde ilk Türkçe gazete, 11 Kasım 1831 yılında yayımlanan Takvim-i Vekayi'dir. Ancak Osmanlı ülkesinde yayımlanan ilk Türkçe-Arapça gazete ise Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa tarafından 20 Kasım 1828 yılında Kahire'de çıkarılan Vakayi-i Mısriye gazetesi olmuştur. Gazetede yer alan haberlerin yarısından fazlası Türkçe, geri kalan haberler ise Arapçadır (MEB, 2011: 7).

1864 yılında Vilayet teşkilatında yapılan değişikliklerden sonra vilayet matbaa ve gazetelerinin kurulmasına başlanmıştır. Örneğin yeni vilayet nizamnamesinin bir tür pilot projesi olarak da adlandırılabilen Tuna vilayetinin başına getirilen Mithat Paşa'nın yaptığı ilk işlerden biri bir matbaa ve gazete kurmak olmuştur. Bu uygulama daha sonra yaygınlaşmıştır. Tuna, ilk vilayet gazetesi olarak Mithat Paşa'nın çabasıyla 14 Mart 1865 yılında Rusçuk'ta yayımlanmaya başlamıştır. Tuna gazetesi Osmanlı-Rus Savaşı sebebiyle 1 Eylül 1877 yılında yayımına son vermiştir (Duman, 2013: 1036).

Anadolu'daki ilk yerel gazete ise 1866-1929 yılları arasında Erzurum'da basılmış olan "Envar-ı Şarkıye" dir. Bu gazete 1929 yılından sonra "Erzurum" adını almıştır. "Envar-ı Şarkıye" den sonra zamanla yerli gazetelerin sayısı artmıştır. Sadece 1919-1938 yılları arasında bile Türkiye'de 582 yeni gazete yayımlanmıştır. Bunlardan 176 tanesi İstanbul'da, 406 tanesi de taşrada yayımlanan yerel gazetelerdir (Girgin, 2009).

Milli Mücadele sırasında veya Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurulan ve günümüzde yayımlanmayı sürdüren yerel gazetelere bakacak olursak "Trakya'da Yeşilyurt" gazetesinin bu dönem içerisinde yayımlanan sekiz gazete içinde dördüncü sırada yer aldığını görmekteyiz. Bunlar; Adana'da "Yeni Adana", Antalya'da "Antalya", Bartın'da "Bartın", Kırklareli'nde "Trakya'da Yeşilyurt" gazeteleridir. "Trakya'da Yeşilyurt" gazetesinin tirajı 350 olup makineyle tipo basılmıştır. Türkiye'de dördüncü sırada olan gazete Trakya'da birinci sıradadır. 31 Ağustos 1925'te yayın hayatına "Kırklareli" adı altında başlamıştır. 30 Kasım 1927 yılına kadar Kırklareli adı altında gazete, o yıl içerisinde genel meclisin verdiği tahsisat ve Daimi Encümen'in kararı ile resmi bir vilayet gazetesi çıkarılmasından sonra adını vilayet

gazetesine vererek o tarihte ve 163. sayısından itibaren “Trakya'da Yeşilyurt” ismi ile çıkmaya başlamış ve günümüze kadar da aynı isim ile yayın hayatına devam etmiştir. Gazete bu tarihten itibaren Edirne Vilayeti'nin satılığa çıkardığı baskı makinelerini satın alarak oluşturulan Yeşilyurt Matbaası'nda basılmaya başlanmıştır. Ali Rıza Dursunkaya'nın 1957'de vefat etmesiyle gazete, kız kardeşinin eşi Rıza Tagal tarafından yayımlanmaya devam etmiştir. Rıza Tagal'ın vefatından sonra, oğlu Mehmet Tagal gazeteyi yayımlamaya devam etmiştir. “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesi Ali Rıza Dursunkaya ve yakınlarının yönetiminde olduğu 57 yıllık zaman içerisinde, yeni Türk devletinin demokrasi, milliyetçilik, devrimcilik ve laiklik ilkelerine bağlı kalmıştır.

1926 tarihine gelindiğinde Kırklareli'nde iki yerel gazetenin çıktığı görülmüştür. Bunlar “Trakya'da Yeni Işık” ve “Kırklareli” gazeteleridir. “Trakya'da Yeni Işık” gazetesi 1926 yılında kurulmuş ve yayına yine bu tarihte başlamıştır. İmtiyaz sahibi ve gazeteden sorumlu müdür Süleyman Şevket Bey'dir. “Trakya'da Yeni Işık” gazetesinin bugüne kadar sadece dört sayısına erişilebilmiştir. Bulunan sayılar arasında yalnızca 1926 yılında 1, 12, 18, 24. Sayılar bulunmaktadır. 1 Ocak 1926 tarihinde ilk sayısını çıkaran “Trakya'da Yeni Işık” gazetesi Cumhuriyetçi, Türkçü ve halkçı bir gazetedir. Köylü Birliği ticarethanesinin sahibi ve eski Kofçağız bucak müdürü Nail Tekiner'in sorumlu müdür ve S. Şevket Dingiloğlu'nun imtiyaz sahibi olduğu “Halk Sesi” adlı bir gazete 1930 Mayıs'ında çıkarılmaya başlanmış olsa da kısa bir zaman içinde yayınına son vermiştir. 22 Ağustos 1938'de “Kırklareli” adlı resmi gazete Kırklareli valisi Hasip Koylan döneminde yeniden yayımlanmaya başlamıştır. Vali Hasip Koylan'ın Ağrı Valiliğine tayin edilerek Kırklareli'nden ayrılmasından sonra 10 Mayıs 1940'da 130. sayısıyla yayın hayatına son vermiştir. 1935 yılında Kırklareli Valisi Faik Üstün başkanlığında yapılan toplantıda Halkevi tarafından ilmi içerikli ve içtimai aylık bir derginin çıkarılmasına karar verilmiştir. “Batıyolu” adı verilen bu dergi 23 Nisan 1935'de yayımlanmaya başlamıştır. Derginin birinci ve ikinci sayıları Lüleburgaz Özdilek Matbaası'nda basılmışken, derginin altı sayısı da Bozkurt Matbaası'nda basılmıştır. Ancak Mart 1936'da sekizinci sayısı ile yayın hayatı sona ermiştir. Aynı dönemde zirai

ve iktisadi boşluğu dolduracağı düşünölen Alpullu Şeker Fabrikası Müdürü Şefik Bey'in imtiyaz sahibi olduğu “Alpullu” dergisi yayın hayatına başlamıştır. Ancak o da “Batıyolu” dergisi gibi uzun soluklu olamamıştır (Doğruöz ve Çavdar, 2016: 41-43).

1940 tarihli “Trakyada Yeşilyurt” gazetesi de İkinci Dünya Savaşı'nın başlarındaki gelişmeleri ve Kırklareli'nde yaşananları bizlere aktarması açısından önemlidir. 1940 yılı Kırklareli'nin siyasi, ekonomik ve toplumsal yönleri gazete aracılığı ile anlatılmaya çalışılmıştır.

2. BÖLÜM

TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİ VE ALİ RIZA

DURSUNKAYA

2.1. Trakya'da Yeşilyurt Gazetesinin Biçim Yönünden İncelenmesi

Çalışmamızda “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesinin 1 Ocak 1940–28 Kasım 1940 tarihleri arasındaki 248 sayfadan ibaret olan 94 sayısı incelenmiştir. Geneli iki sayfadan oluşan gazetenin sağ üst köşesinde süslü dikdörtgen bir çerçeve içerisinde gazete sahibinin adı soyadı, gazetenin adresi ve abonelik şartları yer almaktadır. Bu çerçevenin altında da gün, ay ve yıl verilirken sol üst köşeyi incelediğimizde yine süslü, dikdörtgen bir çerçeve içerisinde en üstte gazetenin çıkış yılı yer alırken en altta ilanların fiyatını görmekteyiz. İlanların fiyatında yıl içinde üç defa değişiklik olduğu saptanmıştır. 1 Ocak 1940'ta ilanların satırı 10 kuruş, 6 Haziran 1940'ta 12,5 kuruş, 30 Eylül 1940'ta da 15 kuruştur. Bu durumun dönemin ekonomisi ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Bir çizgi ile ayrılan bölümde de “No.” yazılarak gazetenin sayısı belirtilmiştir. Numaranın altında da gazetenin fiyatına yer verilmiştir.¹ Gazetenin ismi tam ortada, alt alta ve ayrı olarak “Trakya'da Yeşilyurt” şeklinde yazılmıştır. “Trakya'da” kelimesi daha küçük bir punto ile yazılırken, “Yeşilyurt” kelimesi ise daha büyük punto ve daha koyu bir şekilde yazılmıştır.

Gazetenin isminin altında; “Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra çıkar Cumhuriyetçi Gazete” ibaresi gözümüze çarpmaktadır. Gazete sayfalarında yer alan haberler bazen üç bazen de dört sütun halindedir. Genellikle sütun araları ince çizgilerle ayrılırken, bazı haberler konuları karışmaması için ayrı birer çerçeve içerisine alındığı görülmektedir. Bunlara örnek vermek gerekirse tebrikler², şiirler³, yeni bir eserin tanıtımı⁴, şehrin

¹1940 yılı içerisinde gazetenin fiyatında değişiklik olmamış, tanesi 5 kuruştan satılmıştır.

²“Mesut Bir Evlenme”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 2

³“Taşlar Utanır”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 2

⁴“Sosyoloji – İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Yeni Eseri”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 2

ileri gelenlerinin ölüm ilanları⁵ gibi haberlerdir. Günün anlam ve önemine göre gazetede bazı değişiklikler yapılmıştır. Örneğin; 10 Kasım 1940 Pazartesi gününe ait olan sayının ilk sayfası siyah bir çerçeve içerisine alınmış, Atatürk'ün fotoğrafına yer verilmiş ve ölümünden dolayı duyulan üzüntülerin belirtildiği köşe yazıları yazılmıştır.

1 Ocak 1940 Pazartesi–13 Haziran 1940 Perşembe tarihleri arasındaki sayıların tamamının iki sayfa olduğu gözlenirken 13 Haziran 1940 tarihinden sonraki sayfa sayılarında düzensizlik olduğu saptanmıştır. Bunun nedeni de bu tarihten sonra gazetede yer alan ilan sayısında görülen artışlardır. Böylece 2 sayfa olan gazete, 4 sayfaya çıkmıştır. Bu ilanlar incelendiğinde; çeşitli komisyon, kooperatif, nafia, defterdarlık gibi resmi dairelere ait ilanlar olduğu görülmektedir. Bu ilanların artmasındaki en önemli nedenlerinden biri halkı bilinçlendirmenin ve halka ulaşabilmenin tek yolunun yerel gazeteler olmasıdır.

Gazetede yer alan başlıkların tümü koyu renk ile verilmiş olup bazı sayılarda fotoğraflar bulunmaktadır. İncelediğimiz gazete sayılarının tamamında 5 adet olan bu fotoğraflar günün anlamına uygun olarak verilen bilgileri tamamlamaktadır. Bunların bir kısmı; Babaeski Halkevi reisi Naci Saygın⁶, Mimar Sinan⁷, Fevzi Çakmak⁸, İsmet İnönü⁹ ve Mustafa Kemal Atatürk'ün¹⁰ fotoğraflarıdır.

Gazetenin incelediğimiz tüm nüshaları arasında iki sayıda bazı farklılıklar tespit edilmiştir. Bunlar 30 Ağustos 1940 ve 29 Ekim 1940 gibi özel günlere ait sayılardır. 30 Ağustos 1940 tarihli gazetede; 1940 yerine yanlışlıkla 1948 yazıldığı görülürken, tarih de sağ üst köşede bir çerçeve içerisinde değil tam ortada bir sütun içerisinde yazılmıştır. Sol ve sağ üst köşelerde süslü ve dikdörtgen bir çerçeve içerisinde Mustafa Kemal Atatürk'ün sözlerine yer verilmiştir.¹¹ 29 Ekim 1940 tarihli gazetede tarih

⁵ “B. Ekrem Avukatoğlu”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1

⁶ (“Babaeski Halkevi reisi Naci Saygın”, Trakyada Yeşilyurt, 1940:1).

⁷ (“Mimar Sinan”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

⁸ (“Fevzi Çakmak”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

⁹ (“İsmet İnönü”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

¹⁰ (“Mustafa Kemal Atatürk, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

¹¹ “Zafer “Zafer benimdir” deyebilenin ve Muvaffakiyet “Muvaffak olacağım” diye başlayanın ve “Muvaffak oldum” deyenlerindir.” “Anadolu zaferi, Tarih arasında bir

bölümü; gazetenin sol ve sağ üst kısmında yer alan süslü, dikdörtgen çerçeveler arasında yazılmıştır. Sol ve sağ kısımlarda kalan çerçevelerin içerisinde de günün anlam ve önemine dair sözlere yer verilerek,¹² bu her iki sayıda da tarih; alt alta değil, yan yana yazılmıştır. Gazete Pazartesi ve Perşembe günleri çıkarken sadece 30 Ağustos 1940 tarihinde Cuma günü, 29 Ekim 1940 tarihinde de Salı günü çıkmıştır. 29 Ekim 1940 Salı gününe ait olan 985 numaralı sayının ilk sayfasında yer alan başlık Cumhuriyet Bayramı olmasından dolayı kırmızı renkte verilmiştir.

2.2. Trakya'da Yeşilyurt Gazetesinin İçerik Yönünden İncelenmesi

Gazeteler, yayımlandıkları dönemi aydınlatması ve yerel basın aracılığıyla yurt içi haberleri ile ilgili bilgiler vermesi nedeniyle oldukça önemlidir. “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesi de bu anlamda hem yurdun tamamını ilgilendiren önemli konulara değinerek hem de Kırklareli ili, ilçeleri, köyleri ve kasabalarına dair çeşitli haberlere yer vererek halkı bilgilendirmiştir.

Kırklareli ve çevresi ile ilgili yerel bir gazete olan, “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesi kendini “Pazartesi, Perşembe günleri çıkar Cumhuriyetçi gazete” sözleriyle tanıtmıştır.

Gazetede siyasi konular, ekonomi, tarım ve hayvancılığa ait haberler önemli bir yer tutmuştur. “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesi yerel bir gazete olarak, Kırklareli ve çevresine dair gelişmeler üzerinde durmuş, dünyadaki gelişmeler yabancı haber kaynakları vasıtası ile ele alınmış ve toplumu bilgilendirmeye yönelik konular genellikle gazetenin ilk sayfasında yerini almıştır. Gazetede işlenen konular; Türkiye ve Kırklareli’ndeki siyasi gelişmeler olduğu gibi Türkiye’nin dış siyaseti, eğitim, ziraat, ekonomi, dünyadan ve ülkeden çeşitli haber konularıyla kaleme alınmıştır.

İlk sayfada önemli bir yer tutan köşe yazıları siyasi içerikle yazıldığı gibi, halkın herhangi bir konuda bilgilendirilmesine yönelik olarak da yazılmıştır. Köşe yazılarında siyasi ve yerel sorunlar hakkında yazılan yazılar genellikle gazete başyazarı Ali Rıza Dursunkaya tarafından kaleme

millet tarafından tamamen benimsenen bir fikrin ne kadar kadr ve nekafar muhyi bir kuvvet olduğunun en güzel bir misali olarak kalacaktır.”

¹²“Halkın bağrından Müdafai Hukuk, Müdafai Hukukun bağrından Cumhuriyet Halk Partisi doğdu.” “Türk topraklarında, Türk sularında, Türk göklerinde Türk Bayrağı.”

alınmıştır. Çoğu köşe yazıları ve haberlerde yazar adı ve soyadına yer verilmemiştir. Köşe yazılarına örnek olarak “Ağabeyimin Köşesi”,¹³ “Halkevi Köşesi”,¹⁴ “Ziraat Bahisleri”,¹⁵ “Ziraat Sütunu”,¹⁶ “Son Haberler”¹⁷ gibi birçok örnek sunulabilir.

Gazetenin topluma yönelik yazılarında, özellikle güncel olarak toplumun karşı karşıya kaldığı sorunlar işlenmiş, eğitim konularında önemli gün ve haftalar, sağlıkta; halkın salgın hastalıklar karşısında nasıl davranması gerektiği bilgileri yer almıştır. Tarım ve hayvancılık konularında halkı bilgilendirmeyi amaç edinen yazılarda, hayvancılığın geliştirilmesi, toprağın verimini artırma ve zararlı otlarla mücadele hakkında bilgiler yer almaktadır. Dönemin şartları göz önüne alındığında halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesinde yerel gazeteler önemli bir rol oynamıştır.

Gazetenin ikinci ve üçüncü sayfasındaki haber konuları ilanlar, spor haberleri, tebrikler ve bazen de ilk sayfada yer alan köşe yazılarının devamı şeklindedir. İkinci sayfada bazen şiirlere de rastlamak mümkündür. İkinci ve üçüncü sayfada genellikle ilanlar yer almaktadır. Bu ilanlar, resmi kurum ilanları, özel ilanlar, arazi satışı ve ihalelerdir. Özellikle kanunların ilanlar yolu ile gazetede yer alması İstanbul basınından haber almanın zor olduğu dönemde merkez ile taşra uyumunun sağlanması açısından oldukça önemlidir.

Gazetenin taraflı olarak haber yaptığını söyleyebiliriz. “Trakya Yeşilyurt” gazetesi CHP yanlısı bir gazete olup halkı CHP’nin faaliyetleri hakkında bilgilendirmiş ve destek verdiğini de açık bir şekilde belirtmiştir. Gazetede CHP’nin düzenlemiş olduğu tayin ve terfiler için verilen ziyafet, özel günleri kutlamak adına yapılan balo ve halkı siyasi alanda bilgilendirmek için yapılan kongreler yer almıştır. Türkiye’deki iç ve dış gelişmeler, gazetede yerini almıştır. Yerel bir gazete olan “Trakya Yeşilyurt” gazetesi yaptığı haberlerle yerel haber ajanslarına bağlı kaldığı gibi yabancı kaynakların haberlerini de kullanmıştır.

¹³ “Ağabeyimin Köşesi”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1

¹⁴ “Halkevi Köşesi”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1

¹⁵ “Ziraat Bahisleri”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1

¹⁶ “Ziraat Sütunu”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1

¹⁷ “Son Haberler” Trakya Yeşilyurt, 1940: 1

Gazetede çok fazla yazım yanlışları yer almaktadır. 1940 yılı içerisinde düşünüldüğünde bu durumun doğal olduğu düşünülmelidir. Bunlara örnek vermek gerekirse; özel isimlerin üstten virgülle ayrılmadığı,¹⁸ bazı kelimelerde bugün kullanmadığımız ince ünlü harflerin kullanıldığı,¹⁹ ayrı yazdığımız kelimelerin o zaman bitişik yazıldığı²⁰ ve bağlaç olan de ve da'nın yazımında da yanlışlık yapıldığı görülmüştür.²¹

2.3. Ali Rıza Dursunkaya

Ali Rıza Dursunkaya, 1890 yılında Artvin'de doğdu. Jandarma yüzbaşısı olan babasının görevi nedeniyle 4-5 yaşlarında Kırklareli'ne geldi. Ortaokulu Kırklareli'nde; lise eğitimini Edirne İdadisinde tamamladı. Yükseköğretimine İstanbul'da Darülfünun Edebiyat bölümünde başladı ancak son sınıfta babasının vefat etmesi üzerine Kırklareli'ne döndü ve burada gönüllü askerlik görevini tamamladı. Daha sonra Kırkkilise İhtiyat Zabitan Teavün Cemiyeti Reisliği, Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Azalığı, Mekatib-i İslamiye Müdürlüğü, İlköğretim Müfettişliği görevlerinde bulundu. Kendine en uygun gördüğü gazetecilik mesleğini seçerek Vilayet Matbaası'nı satın aldı ve "Trakya'da Yeşilyurt" gazetesini çıkarmaya başladı. Bu gazete Cumhuriyet'ten hemen sonra, Trakya'da çıkan en eski cumhuriyetçi bir gazete niteliğini taşımaktadır. Ali Rıza Bey'in, Kırklareli'nin köy ve kasabalarının yeşilliğinden dolayı "Trakya'da Yeşilyurt" adını verdiği gazetesi halen yayın hayatına devam etmektedir.

Ali Rıza Dursunkaya'nın basılmış iki kitabı mevcuttur. Bir kitabı Bulgaristan Kırcaali kasabasındayken yazdığı 21 sayfadan oluşan ve vatanını terk etmek zorunda kalan bir öğretmenin etkilendiği olayları anlatan ve altı hikayeden oluşan Muhacir Muallim Hikayeleri'dir. Bu kitap, Sofya Ahali gazetesi matbaası tarafından basılmıştır. Ali Rıza Dursunkaya'nın Kırklareli için ayrı bir öneme sahip olan inceleme yazıları daha sonra kitap haline getirilmiştir. Kırklareli Vilayetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik adlı kitabın ilk cildi 1948 yılında, ikinci cildi de 1947'de Kırklareli Yeşilyurt Basımevi'nde basılmıştır. Ali

¹⁸ "bulgaristanın" ("Köse Yuvanof", Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1)

¹⁹ "Cumhuriyet" ("Sayın Başvekilimizin Nutukları", Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1)

²⁰ "senedenberi" ("Bir Mahkumumuzun Hamiyeti", Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1)

²¹ "olupta" ("Kömürsüz, Odunsuz Halimiz Ne Olacak", Trakya'da

Rıza Dursunkaya, Kırklareli Vilayetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik adlı kitabının birinci cildine önsöz ile başlamış ve Kırklareli’ni tarihi, jeopolitik, coğrafi ve ulaşım açılarından incelemiştir. Tamamı 185 sayfadan oluşan bu kitapta bağcılık şehri olarak bilinen Kırklareli’nde bağcılığın gelişme sebepleri, bağ bozumu, bağ âlemleri, meyvecilik, şeker pancarı ziraatı, afyon, tütün ekimi, ipekböcekçiliği ve peynircilik hakkında bilgi vermiştir. Son kısımda, Kırklareli’nin geçirdiği idare şekillerini, nahiye müdürlerini, mutasarrıf, kaymakam ve valilerin biyografilerini anlatmıştır. Kitabın ikinci cildini incelediğimizde ilk önce Kırklareli’nde eğitim konusunun işlendiği görülmektedir. Okullar hakkında detaylı bilgiler verirken 1938–1947 yılları arasındaki öğrenci sayıları, öğretmen isimleri detaylı bir şekilde yazılmıştır. Kültür kurumlarımız ve hayır cemiyetleri başlığında Kırklareli Halkevi ve çalışmaları, Yeşilay, Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu, Verem Savaş Derneği, Halk Musiki Cemiyeti ve Türk Hava Kurumu’nun kuruluş ve etkinliklerine yer vermiştir. Kırklareli’nin dini eserleri; cami, mescit, tekke ve zaviyeler, babalar, dergâhlar, gayrimüslim din müesseseleri başlıkları altında incelenmiştir. Çeşmeler ve tarihi eserlerin yerleri de tarif edilerek özellikleriyle anlatılmıştır. İkinci cilt, askeri binalar, belediye, Kırklareli Hapishanesi, Vilayet Hastanesi, Ziraat Bankası, sinema, spor kulüpleri, serbest meslek adamları ve Kırklareli gazetelerinin anlatılması ile son bulmuştur sayfadır (Doğruöz ve Çavdar, 2016: 44-45).

Ali Rıza Dursunkaya, ömrünün son yılına kadar toplumsal ve kültürel faaliyetlere katılmış; Halkevi, Çocuk Esirgeme, Türk Ocağı Dernekleri’nde, Belediye Meclisi üyeliklerinde ve siyasi kuruluşlarda faal görevler yapmıştır. 15 Şubat 1957 yılında İstanbul’da vefat eden Ali Rıza Dursunkaya’nın mezarı da Fatih’tedir.²²

²²Ali Rıza Dursunkaya’nın oğlu Orhan Dursunkaya’nın 30 Ağustos 1990 tarihinde, Kırklareli İl Halk Kütüphanesinde yaptığı konuşması.

3. BÖLÜM

TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİ'NİN SİYASİ

ALANDA İNCELENMESİ

3.1. C.H.P. Haber Başlıkları

Milli egemenlik ilkesinden yana olan Atatürk, saltanatı kaldırarak cumhuriyet rejimini ilan etmiş ve halkın yönetimde söz sahibi olmasını sağlamıştır. Fakat bunun yapılacak değişimler için ilk adım olduğunu gören karşıt grup, değişik yöntemlerle Mustafa Kemal'i etkisiz duruma getirmek istediler. Meclis'e 2 Aralık 1922 tarihinde vermiş oldukları bir önerge ile milletvekili seçiminde değişiklik yapılmasını istediler. Buna göre, TBMM'ye üye seçilebilmek için, Türkiye'nin sınırları içindeki yerlerden olmak ve seçim çevresine yeni gelenlerin de, en az beş yıl burada oturmuş olması şartı gerekmekteydi. Mustafa Kemal Atatürk de bunun üzerine, inkılapları yürütmek için güçlü bir gruba ihtiyacı olduğunu anlamış oldu. 6 Aralık 1922'de Meclis'te Müdafaa-i Hukuk Grubu ismiyle çalışan kuruluşun ortadan kaldırılarak, onun yerine Halk Fırkası adlı bir siyasi partinin kurulacağını açıkladı (Çağan, 2008: 224–225). Halk Fırkası, ihtilalci–devrimci bir düşünceyi savunduğunu ve yeni Türkiye Devleti'nin çağdaş ve modern bir devlet görünümüne kavuşturulmasını esas aldığını açıkladı (Avcı ve Kara, 2007: 266).

Mustafa Kemal, kuracağı fırkanın Halkçı olacağını belirtti. Halkçı fırka, halkın bir bölümünü, toplumsal bir sınıfa değil, bütününü temsil edecekti. 7 Şubat 1923 tarihindeki Balıkesir konuşmasında; “Halk Fırkası dediğimiz zaman bunun içinde bir kısım değil, bütün millet dâhildir” diyerek fırkanın muhatap aldığı kesimi açıkladı (Ertunç, 2010: 76).

Halk Fırkası, Ekim 1923 tarihinde resmen kuruldu ve Meclis'e seçilmiş milletvekilleri parti üyesi oldular. Cumhuriyet'in kurulmasından sonra, 10 Kasım 1924 tarihinde Parti isminin başına Cumhuriyet kelimesi eklendi ve 1935 tarihinde Arapça olan fırka kelimesinin yerine Fransızca olan parti kelimesi getirildi. Bugün partinin resmi ismi Cumhuriyet Halk Partisi'dir.

Gündelik dilde ise sadece Halk Partisi olarak adlandırılmaktadır. Partinin ilk başkanı Mustafa Kemal Atatürk oldu. 1923 yılından 1945 yılına kadar Türkiye’de bütün reformların ve siyasi hareketlerin gerçekleşmesini sağlayan Halk Partisi oldu. Halk Partisi, kendisini tüm ülkenin temsilcisi görüyor ve bir hükümet organı gibi hareket ediyordu. Parti, Kemalist inkılabın temsilcisi adıyla her yerde, yerli eşrafın yetkilerini devraldı. Zamanla hükümet, devlet ve parti öylesine aynı kimliğe büründü ki ulaşılan başarıları veya bunlara yöneltilen eleştirileri partiden ayırabilmek imkânsız duruma geldi (Karpat, 2012: 472–473).

Gazetenin incelediğimiz yılında sadece CHP ile ilgili haberlere yer ayrıldığını görüyoruz. Çünkü o yıllarda sadece CHP’nin aktif bir siyaset izlemesi buna sebep olmuştur. Tayin ve terfi dolayısıyla verilen çay ziyafetleri, özel günleri kutlamak için düzenlenen balolar, yapılan konferans ve toplantılar gazete sütunlarındaki yerini almıştır. Örneğin; Kırklareli’nde görev yapan Tümgeneral İshak Avni Bey’in İstanbul Komutanlığı’na tayin edilmesinden dolayı, Kırklareli CHP teşkilatı tarafından Halkevi’nde çay düzenlendiği gazete yetkilileri tarafından okuyucuya duyurulmuştur (“General İshak Avni Ve Partimizin Çay Ziyafeti”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1). Ayrıca Yılbaşı gecesi yapılması kararlaştırılan ancak deprem nedeni ile ertelenen parti balosunun 2 Mart Cumartesi akşamı Halkevi salonunda yapılacağı halka duyurulmuştur:

“Yılbaşı gecesi yakılması kararlaştırılıp zelzele fe laketi münasebetile tehir edilen ve Partimizin kaza hey’eti tarafından tertip edilen balo Mart 940 Cumartesi günü akşamı Halkevi salonunda yapılacaktır. Mevsimin en büyük ve en son balosunu tekil edecek olan bu balo için hazırlıklar tamamen ikmaletilmiştir”(“C.H.P. Kaza Hey’etinin Balosu”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Zaman zaman hazırlanan tiyatro oyunları ile CHP sosyal yardım şubesine yardımlar toplandığı, bunlardan birisinin de Halk Sineması’nda “Kör” adında bir piyesin canlandırıldığı ve halkın bu piyese ilgisinin büyük olduğu vurgulanmıştır (“Dün akşamki Temsil”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Parti, Ocak Kongreleri'ne başlamış ve kongrelerin hangi tarihte ve nerede yapılacağı bildirilmiştir:

“Parti Ocak kongrelerine başlanmış, nahiye kongrelerinin günleri kaza heyetince tesbit ve mahallelerine tebliğ olunmuştur. Bu tesbite göre 7 Birinci teşrinde Keşirlik, 10 da Polos, 13 de Dereköy, 15 de Üsküp, 17 de Pınarhisar, 21 de İğnece, 22 de merkez nahiyesi kongreleri toplanacaktır”(“C.H. Partisi Kongreleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Gazetede sadece Kırklareli CHP ile ilgili haberlere yer verilmemiş yurt geneli ile ilgili siyasi haberler de halka iletilmiştir. Örneğin; CHP Meclis Grubu Trabzon milletvekili Hasan Saka'nın önderliğinde toplandığı, Şükrü Saraçoğlu'nun diğer devletlerle olan ilişkilerimiz hakkında vermiş olduğu demecin dinlendiği ve ardından sorular cevaplandıktan sonra grup toplantısının sona erdiği haberi şu şekilde verilmiştir:

“C. H Partisi Meclis grubu bugün saat 15 te reis vekili Trabzon meb'usu Hasan Sakanın riyasetinde toplandı. İlk defa söz alan Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlunun, Meclisin kış tatili esnasında cerayan eden siyasi ahval ve vekayii ve devletlerle olan temas ve münasebetleri ihtiva eden uzun beyanatı dinlendikten sonra ve sorulan suallere icab eden cevaplar Vekil tarafından verildikten sonra bu beyanat ve izahat grup umumi heyetince müttefikan tasvip olundu” (“Büyük Millet Meclisi Parti Grubu Ve Hariciye Vekilimiz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

CHP Genel Sekreterliği'nin yapılacak olan genel nüfus sayımı için partililere görevlerini bildirmek amacıyla genelge gönderildiği haberi de gazetede yerini almıştır (“Nüfus Sayımında Partililerin Vazifesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

CHP askeri teşkilatının askerlere hediye gönderilmesi için bir organizasyon düzenlediği ve buna göre hediye göndermek isteyen kişilerden yün çorap, yün eldiven ve gömlek istendiği yine gazete aracılığı ile halka duyurulmuştur (“Halk Partisinin vatandaşlara Beyannamesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

3.2. Yurt Dışı Haberleri

“Trakyada Yeşilyurt” gazetesi yurt içi siyasi haberlere yer verdiği gibi yurt dışında gelişen siyasi haberlere de yer vermiştir. Özellikle İkinci Dünya Savaşı ile ilgili haberlere yer verilmiştir. Gazetede yer alan yurt dışı ile ilgili haberler; Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Sovyet Rusya, Yunanistan, Romanya, Amerika, Bulgaristan ve Finlandiya ile ilgilidir.

3.2.1 Avrupa Ülkeleri ile İlgili Haberler

İncelediğimiz gazetede Avrupa ülkeleri ile ilgili haberlere baktığımızda öncelikle Almanya, Fransa ve İngiltere ile ilgili haberlere daha fazla yer ayrıldığını görüyoruz. Bu haberler aşağıdaki gibi değerlendirilmiştir.

İngilizler ve Fransızların bir savaş kabinesi yaparak Almanlar üzerinde kurdukları ablukayı daha da genişletme kararı aldığı, Almanların da bunun üzerine harekete geçtiği, Almanların, Danimarka ve Norveç’i işgale başladığı, Müttefik devletlerin de Norveç’e yardım kararı aldığı ve Alman Deniz Kuvvetleri’ni savaşa mecbur ettiği belirtilmiştir (“Harp Genişliyor”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Almanya’nın Belçika’yı istila ettiği ve bunun üzerine İtalya’nın da Tunus ve Korsika’dan isteğini söylediği, bu isteğe karşı müttefik donanmasının Akdeniz sularına gönderildiği, diğer yandan İtalyanların Almanlara olan bağlılıklarını bildirirken savaş hazırlığı içerisine girdiği duyurulmuştur(“Büyük Harp Vaziyeti ve İtalya”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İngiliz bildirisine göre, Scarpe mıntkasında Alman zırhlı ve motorlu kıtaları tarafından Selte yönüne yapılan taarruzların müttefik devletler tarafından geri püskürtüldüğü ve Belçika’nın bu başarının sağlanması için müttefik devletlere yardım ettiği, İngiliz hava kuvvetlerinin Fransa ve Belçika’da cephenin gerisinde kalan bölgelere şiddetli taarruzlarına devam ettiği, Rotterdam üzerine yapılan bir baskın esnasında benzin depoları üzerine bombaların isabet ettiği ve yangın çıktığı ifade edilirken, Fransız bildirisine göre de Somme ve Gambre arasında bir değişiklik olmadığı, Asime ve Rethel bölgesinde düşman hücumlarının püskürtüldüğü ve gece bombardımanlarına devam edildiği kaydedilmiştir (“Harp Vaziyeti”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Almanların Fransız ordusuna karşı batı cephesinde şiddetli taarruza geçtiği, Alman taarruzuna karşı Fransız kuvvetlerinin büyük bir direniş örneği sergilediği, Müttefik devletlerin de teyyarelerinin Almanların Ren ve deniz yolu istasyonlarını şiddetli bir şekilde bombaladığı, yangınlar çıktığı ve hava meydanlarının tahrip edildiği şu sözlerle ifade edilmiştir:

“Bugün öğle radyosuna göre Almanlar Fransız ordusuna karşı garp cephesinde şiddetli taarruza geçmişlerdir. Bilhassa tank ve hava kuvvetlerinin çok şiddetli tazyiki karşısında Fransız kıtaati mukavemet göstermektedirler. Müttefik teyyareler Almanların Ren ve deniz yolu istasyonuna hucum ederek şiddetli bombardımanda bulunmuşlar, mühim yangınlar çıkmış, birçok hava meydanları tahrip edilmiştir” (“Almanlar Garp Cephesinde Taarruza Geçtiler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Hitlerin, Vatan Cephesi’nde çalışanları takdir ettiği, savaşta İtalya’nın rolünü izah ettiği, Almanya’nın büyük bir harbe hazır olduğunu söylemiş, Sovyet – Alman ilişkisine de değindiği ve Sovyet – Alman gerginliğini beklemenin bir hayal olduğunu, İngiltere’nin bu ilişkiyi bozmak istediğini, kan dökmek adına barış istediğini ve eğer bu teklifi kabul edilmezse savaşa bütün şiddetiyle devam edeceğini söylemesi bildirmiştir (“Hitler’in Nutku”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Almanya bildirisine göre tayyare filolarının Londra üzerine ve diğer önemli İngiliz merkezlerine saldırarak büyük zarar verdiği ve Alman denizaltıları ile torpidobotları 40.000 tonluk ticaret gemisini batırdığı şu şekilde anlatılmıştır:

“Alman tebliğine göre kuvvetli teyyare filoları dün gündüz ve gece Lodra üzerine ve diğer mühim İngiliz merkezlerine hücum ederek büyük zayıat verdirmişlerdir. Alman denizaltularile torpidobotları ceman 40 bin tonilatoluk ticaret gemisi batırmışlardır. İngiliz teyyareleri gece yine Almanlar üzerine akınlar yapmışlardır. Bir dalga cenubu garbi istikametine tevcih ederek bombalar atmışsa da hiç bir hasar yapmamışlardır. Muharebe teyyarelerinden müteşekkil diğer bir dalga da dün geceki gibi Berlin üzerine gitmeğe teşebbüs etmişse de garpta temerküz eden müdafaa barajından geçemiyerek dönmeğe ve bombalarını lüzumundan evvel atmağa mecbur edilmişlerdir. Çünkü hava muharebelerinde düşman 94 teyyare kaybetmiştir. Alman teyyaresi

üslerine dönmemişlerdir” (“Anadolu ajansının Son Tebliğleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Almanların, İngiliz adalarını ele geçirebilmek için bütün hazırlıklarını yaptığı, Londra ve diğer İngiliz şehirlerini bomba yağmuruna tuttuğu, İngilizlerin de Almanların bu saldırılarına karşılık verdiği ve Alman üslerini yerle bir ettiği haberi gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aktarılmıştır (“Vaziyet”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Alman bildirisine göre hava filolarının Londra’da limanlara, iaşe tesisatlarına, silah fabrikalarına bombalar attığı, petrol ve hava gazı depolarına da isabetler kaydettiği aşağıdaki gibi verilmiştir:

“Alman tebliği dün hava filoları Londrada liman, iaşe tesisatları, silah fabrikaları ve diğer hedefler üzerine bombardıman yapmışlardır. Petrol ve havagazı depolarına isabetler kaydedilmiştir. İngiliz limanlarına mayın dökülmesi işine devam edilmiştir. Düşman Almanyanın şimaline yapmak teşebbüsünde bulunduğu akınlar tardedilmiştir. Üç Alman mevkiine ve bir holanda şehrine bombalar düşmüştür. İngiltere üzerinde vuku bula hava muharebelerinde düşman 30 teyyare kaybetmiş ve bir teyyaremiz dönmemiştir” (“Radyo Servisleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

Almanların İngiliz adalarını ele geçirmek için çizdikleri programın İngilizlerin kuvvetli direnişi karşısında bozulduğu, bunun üzerine Almanya’nın da bu direnişi yıkmak için Londra’yı gece gündüz bombaladığı, İngilizlerin de bu saldırılar karşısında yılmadığı, Almanlara en iyi şekilde karşılık verdiği ve bu durumun İngiliz halkının kenetlenmesini sağladığı vurgulanmıştır (“İngiliz Müdafası ve Neticeleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İngiliz hava kuvvetlerinin Alman depolarını bombaladığı ve Almanlara önemli derecede teyyare zararı verdiği haberi aşağıdaki gibi verilmiştir:

“Bir taraftan da İngiliz hava kuvvetleri Alman petrol depolarını şiddetle bombardıman etmişlerdir. Almanlara mühim miktarda teyyare zayıtı verdiği bildirilmektedir” (“Almanlar Garp Cephesinde Taarruza Geçtiler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İngilizlerin Tobruk üzerinde yaptığı teyyare bombardımanı esnasında İtalya’nın Libya valisi Mareşal Balbo’nun idare ettiği teyyarenin alevler

içinde düştüğü ve Balbo ile birlikte teyyarede bulunan diğer kişilerin de yanarak öldüğü şu şekilde aktarılmıştır:

“İngilizlerin Tobruk üzerinde yaptığı bir teyyare bombardımanı esnasında İtalyanın Libya umumi valisi Mareşal Balbonun idare ettiği teyyarenin alevler içinde düşerek Mareşalle teyyarede bulunan mürettebat da yanarak ölmüştür. İtalyanın ve faşizmin en değerli rüknü olan Mareşal Balbonun bu feci ölümlü münasebetile Musolini tarafından verilen emir mucibince 30 Hazirandan bir Temmuz akşamına kadar İtalyadaki bütün umumi binalarla hava meydanlarında bayraklar yarıya indirilmiş ve matem tutulmuştu” (“Mareşal Balbo”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İngiliz bombardımanları sonucunda, Hamburg ve Essen şehirleri ile Rur’un büyük bir kısmının harap hale geldiği, buralardaki sanayi faaliyetlerinin tamamıyla durduğu, halkın buralarda oturmak istemediğini bildirdiği ve şehirleri boşaltmaya başladığı ifade edilmiştir (“Garbi Almanyadaki birçok şehirler boşaltılıyor”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Londra’nın bildirisine göre, Alman hava taarruzunun Londra mıntıkası haricinde aşağı Taymis petrol tesisatında bir yangının çok hasara sebep olduğu, büyük bir zarara yolaçtığı ve İngilizlerin 88 Alman teyyaresini düşürdüğü, 22 İngiliz teyyaresinin de kaybolduğu şöyle duyurulmuştur:

“İngiliz hava nezareti neşrettiği tebliğte dünkü Alman hava taarruzun Londra mıntıkasının haricinde yalnız aşağı Taymis petrol tesisatında çıkardığı bir yangının çok hasar verdiğini ve fazla zayıata sebep olduğunu bildirmektedir. En son gelen raporlara göre kat’i olarak 88 Alman teyyaresi düşürölmüştür. Yalnız 22 İngiliz teyyaresi kayıptır. Londrada tahribat daha ziyade hususi meskenlerde olmuştur. Bu sabah ise şefaktan itibaren öğleden az evveline kadar düşman ehemmiyetli hava faaliyeti göstermiştir” (“Anadolu ajansının Son Tebliğleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İngiliz teyyarelerinin İtalyanların şehri olan Torino’yu bombaladığı, burada önemli hasarlar verdiği, İngiliz hava kuvvetleri tarafından Marsilya’nın sözde bombardıman edildiği hakkındaki Fransız Vichy hükümetinin protestosunun İngiliz hükümetine verildiği ve protestonun

İngiliz hükümeti tarafından incelendiği belirtilmiştir (“Dış Haberler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Fransızların birçok Alman şehrini tahrip ettiği ve Münih’teki teyyare fabrikasını bombaladığı aşağıdaki gibi aktarılmıştır:

“Fransız Hava Nezareti tebliğinde 24 saattenberi Fransız hava kuvvetlerinin faaliyetinin pek büyük olduğunu ve birçok şehirleri ve Münihdeki teyyare fabrikasının bombardıman edildiğini bildirmektedir”(“Almanlar Garp Cephesinde Taarruza Geçtiler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Fransız kabinesinin istifa ettiği ve yeni kabineyi Mösyö Reyno’nun kurduğu, Dışişleri ve Milli Savunma Bakanlığını da şu şekilde verilmiştir:

“Fransız kabinesi dün akşam istifa etmiş ve yeni kabineyi yine Müsyü Reyno teşkil etmiştir. Fransız Başvekili Reyno Hariciye ve Milli Müdafaa Vekâletlerini de deruhte etmiştir”(“Fransız Kabinesinin İstifası”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Fransız topraklarında savaşın bütün şiddeti ile devam ettiği Fransızların Aime Nehri sahilinde saldırıya geçtiği ve Almanların yaptıkları saldırılar ile Fransız kuvvetlerinin kırılmaya başladığı okuyucuya şöyle aktarılmıştır:

“Fransız topraklarında cereyan eden harp bütün şiddetile devam ediyor. Son haberlere göre Fransızlar Aime nehri sahilinde mukabil taarruza geçmişlerdir. Almanların bütün kuvvetlerle yaptıkları hucumlar Fransız mukavemeti karşında kırılmaktadır”(“Harp Vaziyeti”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Fransız kabinesinin üç toplantı yaptığı, Mösyö Reyno’nun istifasının istendiği onun yerine Mareşal Peten’in yeni kabineyi kurması için teklif edildiği ve onun da bunu kabul ettiği, kabinenin kurulduğu ve Milli Savunma Bakanlığı’na Veyganda’nın duyurulmuştur (“Fransız Kabinesi İstifa Etti”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Mösyö Reyno yerine Mareşal Peten’in Başbakan olduğu ve Almanya’ya ateşkes teklifinde bulunduğu ve Hitler’in de bu teklifi görüşmek amacıyla Mussolini’yi davet ettiği ve her iki devletin ateşkes şartlarını belirleyip Fransa’ya bildirdiği gazete yetkilileri tarafından okuyucuya duyurulmuştur. Bu şartlar incelendiğinde; Fransa’nın teslim olması, savaş sonuna kadar Fransız topraklarının Alman işgalinde bulunması ve Fransa’nın

silahlarından arındırılması şeklinde olduğu görülmüştür (“Fransa – Almanya Sulh Müzakereleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İskenderiye’de Fransız Milli Komitesi’nin açılışının yapıldığı ve Komite’nin İngiliz, Belçika, Polonya ve Hollanda Konsolosları ve Fransızların huzurunda açıldığı haberi okuyucuya şöyle aktarılmıştır:

“Dün burada Fransızlar milli komitesinin küşadı yapılmıştır. Komiteyi İngiliz, Belçika, Polonya ve Holanda konsolosları ve birçok Fransızların huzuruna açmıştır” (“Radyo Servisleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

İtalyan bildirisine göre bir İtalyan denizaltısının Cebelitarık civarında gezmekte olan İngiliz savaş gemisini batırdığı, İtalyan teyyarelerinin de Malta teyyaresine, Aden limanına ve Kızıldeniz’de bir vapura saldırdığı İtalyanların Afrika’nın bazı noktalarına harekete geçerek Mısır sahillerini ve Süveyş Kanalı’nı ele geçirmek için Mısır topraklarına gazetede ki yerini almıştır (“Vaziyet”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İtalya’nın Atina elçisinin General Metakşas’a verdiği 3 saatlik nota ile Yunanlılar’dan askeri üs istediği, Yunan hükümetinin bu talebi reddettiği ve Yunan–İtalyan hükümetleri arasında savaş başladığı duyurulmuştur. İtalyanlar, Arnavutluk sınırına yaptıkları taarruzda ancak küçük bir karakol binasını zaptederken, Yunanlıların İtalyan korunma hattını yararak Arnavutluk’ta 13 kilometre ilerlediği ve İngilizlerin, Yunanlıların bu cesaretinden dolayı tebrik ettiği ve onlara her türlü yardımı yapacaklarını açıklamıştır (“Son Haberler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

Yunan–İtalyan savaşının birinci safhasının Yunanlıların zaferi ile sonuçlandığı ve İtalyanların büyük bir hezimete uğradığı bildirilmiştir (“Birinci Safha”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Finlandiya’nın Sovyet Rusya ile tüm gücüyle çarpıştığı ve sonunda galip geldiği, bu galibiyetin tüm dünyaya örnek olarak gösterildiği ve Finlandiya’nın bu zaferinin tarih boyunca unutulmayacağı vurgulanmıştır (“Kahraman Finlanda”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

3.2.2. Balkan Ülkeleri ile İlgili Haberler

İncelediğimiz gazetede Balkan ülkeleri ile ilgili haberlere daha az rastlandığını görüyoruz. Bunun sebebi de savaşın daha başlangıcı olması ve geniş alanlara yayılmamasından ileri gelmektedir. Balkan ülkelerine yer ayrılan haberler aşağıdaki gibi verilmiştir.

Yunanistan hükümetinin Yunan gemilerine kara sularını terk etmeyi yasak ettiği ve Yunan savaş bahriyesine mensup gemilerde izinli olanların derhal görevleri başına çağırıldıkları duyurulmuştur (“Yunan hükümeti izinli bahriyelere derhal vazife başına koşmalarını emretti”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

Bir denizaltı tarafından 2115 tonluk Helle Kruvazörü'ne 3 torpil atıldığı, kruvazörün battığı ve 31 kişinin de kaybolduğu bildirilmiştir (“Yunan'ın Helle Kruvazörü torpillendi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

Macaristan'a 45.000 kilometrelik toprak vermek zorunda kalan Romanya'da bu duruma karşı muhalefet hareketleri arttığı ve var olan kabinenin çekilerek General Antenesko başkanlığında yeni bir kabine kurulduğu gazetede yerini almıştır (“Romanya Vaziyeti”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Bulgaristan'ın Başbakan ve Dış İşleri Bakanı olan Köse Yuvanof'un istifa ettiği ve yeni kabineyi Eğitim Bakanı Profesör Filof'un kurduğu haberi şöyle verilmiştir:

“Komşu bulgaristanın baş vekil ve hariciye vekilidir. Köse Yuvanof istifa ederek yeni kabineyi maarif nazırı profesör Filof teşkil etmiştir”(“Köse Yuvanof”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Romanya ile Bulgaristan arasında anlaşmazlık konusu olan Dobruca meselesi, iki tarafın görüşmesi ve anlaşması ile çözüldüğü, Bu görüşmenin sonucunda Dobruca'nın Bulgaristan'a verildiği ve Bulgar halkının bu durumu sokaklarda büyük bir sevinç ile kutladığı, Alman ve İtalyan konsolosluklarında dostane gösteriler yaptığı ifade edilmiştir (“Dobruca Meselesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Balkan Antantı²³ devletlerinin gerçekleştirmiş olduğu toplantının sona erdiği gazetede yayınlanmış ve toplantıda alınan kararlar da şu şekilde ifade edilmiştir. Buna göre; Türkiye, Yugoslavya, Yunanistan ve Romanya devletlerinin barış ve huzuru korunacağı, savaş dışı kalınacağı ve ticaret ilişkileri artırılacağı vurgulanmıştır (“Belgrat Toplantısı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

3.2.3. Amerika ve Sovyet Rusya ile İlgili Haberler

İncelediğimiz gazetede Amerika ve Sovyet Rusya ile ilgili haberlerin yok denecek kadar az olduğunu görüyoruz. Savaşın ilk zamanlarının olması ve daha çok Avrupa’da yaygınlık göstermesi gazetede yer ayrılan bölümü de etkilemiştir. Verilen haberler aşağıdaki gibi değerlendirilmiştir.

Mösyö Reyno Amerika’dan yardım isteğinde bulunmuş ve Amerika cumhurbaşkanı Roosevelt de Fransızların direnişi devam ettikçe onlara her türlü teyare ve mühimmat yardımında bulunacağını bildirmiştir:

“Mösyö Reynonun Amerikan milletine olan müracaat ve mesajına Amerika Cümhur reisi Rozvelt; “Fransızlar hürriyetlerinin müdafaasına devam ettikçe Amerika birleşik devletlerinin müttefiklere teyare ve mühimmat göndermek için gayretlerini iki misline çıkaracaklarını” telgrafla temin etmiş ve Amerika Birleşik devletlerinin “Askeri tecavüz ile elde edilmiş arazi fethi neticelerini tanımayacağını da ilave etmiştir”(“Amerikanın Müttefiklere Yardımı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Washington’un, Amerika’nın Avrupa sularında bulunan savaş gemilerini geri çağırdığını bildirdiği ve Amerika Deniz Bakanı’nın, savaş yapma taraftarı olmadıklarını fakat mecbur bırakılırlarsa bu duruma hazır olduklarının yönünde açıklaması şöyledir:

²³Türkiye, genel olarak uluslararası alandaki işbirliği çalışmalarına katıldığı gibi, Balkanlar ve Ortadoğu’daki bölgesel nitelikli barışçı faaliyetlerde de önemli rol oynamıştır. Nitekim, Balkanlı ülkeler arasında 1934 yılında Balkan Antantı’na varan yakınlaşmanın esas unsurunu, 1930’daki Türk – Yunan işbirliğinin kurulması oluşturmuştur. Balkan Antantı fikri yolunda 1930’dan itibaren yoğunlaşan çalışmalar, 1933’de Nazi Partisi’nin iktidara geçmesiyle hız kazanmıştır. Revizyonist bir politikaya yönelen Bulgaristan’ın bu çalışmalardan koptuğu ve hatta öncü rol oynayan Türkiye’ye karşı olumsuz tutuma girdiği görülmüyordu. Ancak Türkiye, buna gerekli tepkiyi gösterdiği gibi, diğer Balkanlı ülkelerle işbirliği faaliyetlerini de hızlandırmıştır. Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya arasında imzalanan ikili anlaşmalardan sonra, 9 Şubat 1934’te dört devlet, Balkan Antantı’nı gerçekleştirdiler (Genç, 2008: 316).

“Amerikanın Avrupa sularında bulunan harp gemileri geri çağrılmıştır. Bunlar İngiltereye satılan gemilerle herhangi bir mütefehhümü izale için alınmıştır. Amerika Bahriye nazının söylediği bir nutukta ezcümle demiştir ki: Biz harp etmek taraftarı değiliz. Fakat icbar edilerek hazırız. Üç taraflı pakt Amerikayı ürkütme için tertip edilmiştir. Fakat bu gayret beyhudedir. Nazır bilhassa halkı beşinci kola karşı müteyakkız bulunmalarını davet ederek bunları zarar veremeyecek yerlere sokmak icap ettiğini söylemiştir” (“Radyo Servisleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

Sovyetler Birliğinin, Romanya hükümetine 24 saatlik bir ultiमतomla Basarabya ve Bukovina’yı kendisine iadesini talep ettiği, Romen Kralı’nın da Alman ve İtalyan elçileri ile görüştüğü ve ondan sonra saltanat meclisi toplanarak Sovyetlerin isteğini kabulettiği bildirilmiştir (“Basarabya Sovyetler tarafından işgal edildi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

4. BÖLÜM

TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİ'NİN TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL ALANDA İNCELENMESİ

4.1. Sosyal Haberler

Kırklareli'nin 1940 yılındaki sosyal yapısını incelemek adına “Trakyada Yeşilyurt” gazetesi bize büyük bir yarar sağlamıştır. Gazetede yer alan sosyal içerikli haberler içerisinde; olabilecek saldırılara karşı korunma yöntemleri, milli birlik ve beraberliğimizin bölünemeyeceğine dair haberler, Kırklareli Milletvekillerinin Trakya gezileri, kutlanan milli bayramlar, doğal afet (Sel, taşkın, deprem) yaşanan bölgelere yapılan yardımlar, yakacak sıkıntısı, nüfus sayımı, kaçakçılık, yaralama gibi haberler bulunmaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlamış olması sebebiyle, Türkiye savaşa dahil olmasa bile olabilecek saldırılara karşı birtakım korunma yöntemleri uygulanmaya başlanmıştır.²⁴ Halk, olabilecek hava saldırılarına karşı gazete aracılığı ile uyarılmış ve yakıcı gazlardan iperit²⁵ ve levizit²⁶ gazı hakkında gazete yetkilileri aracılığı ile bilgi verilmiştir:

“İperit su halinde iken vücutta dokunduğu yeri yakar. Buhar halindeyken teneffüs edilen hava vasıtasile akciğerleri zehirlemek, gözleri ve vücudu açık yerlerini tahriş etmek gibi iki türlü hassası vardır” (“Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Talimatnamesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

“Levizit, devamlı tesir edici bir madde olup terkiyatında arsenik vardır. Kokusu sardunya ve daha çok ıtır yaprağına benzer. Levizit, iperitten daha çok tesirini göstermekte ve aynı zamanda burun ve

²⁴Toplumsal sıkıntıların derinden hissedildiği 2. Dünya Savaşı yıllarında sivil savunma önlemleri kursları düzenlenmiş, hava saldırıları ve zehirli gazlarla mücadele konusunda halkı bilinçlendirmiştir. Halkevleri Spor Şubeleri, Beden Terbiyesi Müdürlüğü ile işbirliği yaparak genç nüfusu askerliğe hazırlamak düşüncesiyle atış talimleri ve süreklilikli avları düzenlemiş, boks dersleri vermiştir. Halkevleri sinema makineleri ve öğretici filmlerle vatandaşın bilinçlenmesini sağlamıştır. Pasif korunma, gazlar ve maskeler hakkında filmler gösterilmiş, halkın tehlikeli gazlar ve tahribatları hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır (Utkugün, 2016: 57).

²⁵ Kokusu hardala benzeyen zehirli bir savaş gazı.

²⁶ Ciltte kabarcıklar meydana getiren zehirli bir sıvı.

gözlerde yaptığı tahriş yüzünden derhal his edilmektedir” (“Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Talimatnamesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2). Bu iki gazın vücutta ne gibi değişikliklere yol açabileceği aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

“İperit, ister damla isterse buhar halinde olsun insanın vücudunda tahribat yapar. Bir damlası göze düştüğü gibi derhal geçici bir tahriş hissedilir. Fakat kat’i tesir arızası ancak bir saat geçtikten sonra kendisini göstermeğe başlar. İnsanın kolayca tesire maruz kalacağı kısımlar; birinci derecede gözleri, ikinci derecede ciğerleri ve dolayısıyla teneffüs cihazlarıdır. İperit ciltten içeri girmekte ve vücudun yaş kısımlarını kolaylıkla tahriş etmektedir. Damla veya buhar halindeki iperit, insanın gözleri hariç olmak üzere herhangi bir uzvuna isabet ederse ilk tesir arızası aradan ancak birkaç saat geçtikten sonra meydana çıkar. Levizit, iperitten daha çabuk tesirini göstermekte ve aynı zamanda burun ve gözlerde yaptığı tahriş yüzünden derhal his edilmektedir” (“Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Talimatnamesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

İperit gazına maruz kalanlara ilk yardım önerilerinde bulunulmuş ve bu gazın vücutta yol açabileceği tahribatlardan korunmak için yapılması gerekenler gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya açıklanmıştır. Buna göre; yeşil su, gaz yağı, su kullanılması ve yerlerin, yolların, sığınakların, binaların temizlenmesi önerilerinde bulunulmuştur (“Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Talimatnamesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli’nde olabilecek bir hava tehlikesine korunmak için tatbikat²⁷ yapılacağı gazete yetkilileri tarafından okuyucuya bilgi verilmiştir:

“Yarın Kırklarelinde Hava tehlikesine karşı Pasif korunma tecrübeleri yapılacaktır. Bu tecrübelerde muhtemel bir zehirli gaz ve bomba taarruzuna karşı alınacak tedbirler aynen tatbik olunacak. Bomba toplama, zehirli gazdan temizleme ve sıhhi yardım ekipleri aldıkları vazifeleri yapacaklardır. Belediye hoparlörle bugün halka keyfiyeti ilan

²⁷ Hava saldırılarına karşı tatbikatlar gündeme geldi. Savaş dönemlerinde yapılan tatbikatlar bombalanma ihtimali yüksek büyük şehirlerde büyük bir önemle yürütüldü. Büyük şehirlerden başlayarak başka tatbikatların yapılacağı kamuoyuna duyurulmuş, bunun için büyük şehirlerdeki ilgili makamlar Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Talimatnamesi’nin ailenin ve bireyin korunmasına yönelik hükümlerini gazeteler ve broşürler yardımıyla kamuoyuna bildirdi (Utkugün, 2016: 63).

etmiştir”(“Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Talimatnamesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Savaş karşısında dünya halkı büyük bir felakete sürüklenirken ülkemiz halkından; el birliği içerisinde olmaları, eline aldıkları her işi ülkemiz yararına gerçekleştirmeleri, kalplerinin ülkemizin menfaati için çarpması gerektiği, savaş karşısında huzur ve refah ortamının bozulmaması için çaba göstermeleri hakkında önerilerde bulunulmuştur (“Dünya Vaziyetleri Karşısında Bizler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Ülkemizin bütün devletlere karşı eşit bir şekilde dost gözü ile baktığı ve bunun ülkemizin politikası olduğuna değinilmiş, ülkemizin davasının yalnızca halkın huzur ve refahını sağlamak olduğu, başka devletlerin topraklarında gözü olmadığı ve fakat ülkemize bir saldırı olacağı takdirde gereğinin yapılacağı bildirilmiştir(“Dünya Nizamında Türkün Rolü”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Dünya savaşı karşısında ülkemizin milli birlik ve beraberliğinin bozulamayacağı, bunun bir vatan görevi olduğu ve bu savaş içerisinde bulunulmayacağı söylenirken, bütünlüğümüzü bozabilecek herhangi bir girişimden uzak kalınacağı vurgusu gazetede sık sık belirtilmiştir (“Türk Milli Birliği”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli Milletvekili Dr. Fuat Umay’ın, General Burhanettin Denker’in, Zühtü Akın’ın, Hamdi Kuleli’nin; Pehlivan köy panayırında halkla görüştüğü, ihtiyaçlarını inceledikten sonra Lüleburgaz ve Babaeski’ye gidip buradaki halk ile görüştüğünden sonra Kırklareli’ne gittiği ve ilin genel ihtiyaçları konusunda görüşmeler yapmıştır:

“Meb’uslarımız Doktor Fuad Umay, General Bürhanettin Denker, Zühtü Akın, Hamdi Kuleli intihap dairelerini gezerek halkın ihtiyaçlarını tetkik etmektedirler. Pehlivan köy panayırında toplu bulunan halkla temas ettikten ve Burgaz, Babaeskide tetkikler yaptıktan sonra ilimize gelen meb’uslarımız merkezde de umumi ihtiyaçlarımız üzerinde görüşmeler yapacaklar ve Pınarhisar, Vize, Demirköye gideceklerdir. Sayın meb’uslarımıza hoş geldiniz! der ve muvaffakiyetlerini temenni ederiz” (Mebuslarımız”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Milletvekili ve TBMM Bütçe Encümeni başkanı General Burhanettin Denker’in seçim dairesini ziyaret etmek üzere Kırklareli’ne geldiği ve

Lüleburgaz, Babaeski, Pınarhisar ve Vize’de halk ile görüşerek ihtiyaçları hakkında bilgi almışlardır:

“Sayın mebusumuz ve Büyük Millet Meclisi Bütçe encümeni reisi General Burhanettin Denker intihap dairesini ziyaret etmek üzere ilimize gelmişler ve Lüleburgaz, Babaeski, Kırklarelinde halkla ve parti, Halkevi teşkilatı ve umumi meclis üyelerile temas ederek mahalli ihtiyaçlar ve dilekler hakkında uzun hasbıhaller ve tetkiklerde bulunmuşlardır. Bugün de bu temaslara devam ve halkın ihtiyaçlarını ve dileklerini tetkik etmek üzere Pınarhisar ve Vizeye hareket etmişlerdir”(“Mebusumuz General Burhanettin”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kutlanan milli bayramların coşkusu halkla paylaşılmıştır. Örneğin; 23 Nisan Çocuk Bayramı nedeniyle Ahmet Mithat Okulu tarafından bir müsamere düzenleneceği, çocukların gösteriler sunacağı;

“23 Nisan Çocuk bayram münasebetile ilk günü Ahmed Mithat okulu tarafından bir müsamere tertip edilmiştir. Çok zengin bir programla mini mini yavrularımız tarafından yapılacak olan bu müsamerenin tafsilatını gördükten sonra vereceğiz” (“23 Nisan Münasebetile”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1) haberi ile duyurulmuştur.

Türk bağımsızlık tarihinin başlangıcı olarak kabul edilen Atatürk’ün Samsun’a ayak basmasının yıl dönümü 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı’nın törenle kutlanacağı haberi gazetede ki yerini almıştır:

“Türk istiklal tarihinin mes’ut bir başlangıcını Ebedi şef Atatürkün Samsunda Anadoluyu ayak bastıklarının yıl dönümü olan 19 Mayıs gençlik ve spor bayramında yapılacak merasim programı valimizin riyaseti altında teşekkül eden heyet tarafından ihzar edilmiştir”(“19 Mayıs Gençlik Spor Bayramı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

1 Temmuz Denizciler Bayramı’nın çoğu ilde parlak bir şekilde kutlandığı, İstanbul’da da bu programın çok güzel bir şekilde geçtiği halka bildirilmiştir:

“1 Temmuz “Denizçiler Bayramı” muhtelif illerimizde çok parlak bir surette kutlanmıştır. İstanbulda bulunan bir arkadaşımız denizciler bayramı hakkında bize gönderdiği mektupta İstanbulun müstesna ve parlak bir bayram günü geçirdiğini o gün bütün deniz müesseselerinin, vapurların bayraklarla gecede elektriklerle süslendiğini ve merasime

iştirak eden bütün denizcilerle deniz ticaret mektebi talebesinin önlerinde bando muzika olduğu halde Taksim meydanına hareket ettiği dakikada limandaki bütün vapurların düdüğü sesleriyle selamlandıklarını ve Taksim Cumhuriyet abidesine çelenkler konduktan ve nutuklar söylendikten sonra büyüklerimize tazim telgrafları çekilmiş ve alay Beşiktaş'a inerek büyük Türk denizcisi Barbarosun türbesine gelmiştir” (“Denizciler Bayramı”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

24 Temmuz 1923 yılında imzalanan ve Milli Mücadele tarihimizde önemli yeri olan Lozan Antlaşması'nın²⁸ günü yurdun her tarafında kutlandığı ve İsmet İnönü'ye duyulan saygı ve sevgi dile getirilmiştir (“Lozan Zaferinin Yıldönümü”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Hatay'ın kurtuluşunun²⁹ birinci yılı Hataylılar tarafından bir bayram gibi sevinç ve heyecanla kutlandığı, Atatürk'ün anıldığı ve İsmet İnönü'ye şükranlar sunulduğu “Hatay'ın Kurtuluşu” başlığı ile verilmiştir. (“Hatayın Kurtuluşu”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1)

Başbakan Doktor Refik Saydam Cumhuriyet Bayramı'nın başladığını ilan ederek, dünya olaylarını yakından takip ettiğini ve ülkenin göstermiş olduğu milli birliğe teşekkürlerini sunduğu bildirilmiştir:

“Başvekilimiz Doktor Refik Saydam dün saat birde Ankarada söyledikleri bir nutukla bayramın başladığını ilan buyurmuşlar ve bu nutuklarında dünya hadiselerini dikkat ve emniyetle takip ettiğimizi ve milletimizin bugüne kadar gösterdiği milli birliği bundan böyle devam ettireceğine olan itimadını beyanla 17 nci Cumhuriyet bayramını

²⁸ 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Antlaşması, üç çeşit metinden oluşmaktadır. Birinci Barış Antlaşması, ikincisi onu tamamlayan ekler, üçüncüsü ise Türkiye ile kimi Batılı Devletler arasında verilen mektuplardır. Lozan Üniversitesi'nde büyük bir törenle imzalanan Lozan Antlaşması, yalnızca Yakındoğu'daki sıcak savaşı bitirmekle kalmamış, Yeni Türkiye Devleti ile Batılı Devletler arasındaki tüm ilişkileri yeni baştan düzenlemiştir. 143 maddeden oluşan Lozan Barış Antlaşması; siyasi hükümler, mali hükümler, iktisadi hükümler, ulaşım yolları ve sağlık ile ilgili hükümler ve bir de bunların dışında kalan alanları ilgilendiren çeşitli hükümleri içeren beş ana bölümlere ayrılmıştır (Çağan, 2008: 205).

²⁹ Avrupa'da bunalımların yoğunlaşması ve özellikle Almanya'nın 1938 Mart'ında Avusturya'yı ilhaki, Fransa'nın Türkiye'ye ihtiyacını arttırdı. 4 Temmuz 1938'de Türkiye ile Fransa arasında Dostluk Antlaşması imzalandıktan sonra, Hatay sorununun çözümü kolaylaştı. 2 Eylül 1938'de Cumhuriyet olan Hatay'ın, 1939 Mart'ından sonra Avrupa'da savaşa giden olayların hızlandığı bir dönemde, 23 Haziran 1939'da Türkiye ile Fransa arasında yapılan anlaşmayla Türkiye'ye katılması kabul edildi. Hatay Cumhuriyeti, Temmuz 1939'da Türkiye sınırları içine katıldı (Genç, 2008: 318).

kutlamışlardır” (“Sayın Başvekilimizin Nutukları”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Cumhuriyet’in 17. Yılı kutlayan ülkemizin bu süre içinde neler yaptığı, neleri başardığı büyük bir mutlulukla anlatılmış, 17 yıl boyunca hiç durmadan ülkemiz için çalışıldığı, bütün dünyanın saygısını kazandığımızı, dünyada gerçekleşen olaylar karşısında dik durabildiğimizi, fabrikalar kurduğumuzu, tren yolları inşa ettiğimizi, ülkemizi nasıl kazandığımız anlatılmıştır (“17 inci Cümhuriyet Yılı”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Milli bayramların Kırklareli’nde nasıl geçtiği ve kutlandığına dair haberler gazete aracılığı ile okuyucuya aktarılmıştır. 30 Ağustos Zafer Bayramı akşamı Kırklareli Orduevi’nde balo verildiği, neşeli bir gece geçirildiği ve orgeneralliğe terfi eden Salih Omurtak’ın da baloda bulunarak ortamı şerefletirmiştir:

“30 Ağustos Zafer bayramı akşamı Orduevinde balo verilmiş pek neşeli bir gece geçirilmiş, Orgeneralliğe terfi suretile aramızdan ayrılacak olan muhterem Korkomutanımız Salih Omurtak huzurları ile baloyu geç vakte kadar şerefletirmişlerdir. Muhtelif piyangolar, eğlenceli oyunlar arasında çıkarılan (Balo) gazetesi ayrıca bir hususiyet ifade ederek neş’eyi arttırmıştır” (“30 Ağustos”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Özel günlerin kutlanması ile ilgili haberler özenle verilmeye çalışılırken toplumu ilgilendiren haberler de aynı özenle verilmiştir. Erzincan’da deprem³⁰ meydana gelmiş ve yıkılmadık bina kalmamıştır. Şehir harabe halini almış, birçok vatandaş vefat etmiştir. 27 Aralık 1939 yılında Erzincan’da yaşanan depremin yaraları 1940 yılında sarılmaya başlanmış,

³⁰ 27 Aralık 1939 tarihinde gerçekleşen Erzincan depremi tarih boyunca Anadolu coğrafyasında meydana gelmiş en büyük depremler arasında yer almaktadır. Kuzey Anadolu Fay hattı üzerinde bulunan Erzincan, 1939 yılından önce de büyük depremler yaşamıştır. 1000’li yılların başından itibaren kayıt altına alınan bu depremler birçok insanın ölmesine sebebiyet vermiştir. Tarih içinde Erzincan’da meydana gelen bazı depremleri inceleyecek olursak; 1045 yılında 9 şiddetinde, 1168’de 8 şiddetinde, 1374’de 8 şiddetinde, 1584’de 9 şiddetinde (1584’deki depremde 15 bin civarında insanın öldüğü bilinmektedir.) 1784’de 8 şiddetinde, 1888’de de 7 şiddetinde depremler meydana gelmiştir. 27 Aralık’ta gerçekleşen deprem Erzincan merkez olmak üzere geniş bir alanda etkili olmuştur. En çok yıkım ve kayıp Erzincan’da yaşanmıştır. Anadolu’da meydana gelen en büyük depremler arasında yer alan Erzincan depremi sonrasında ülke tevküt halinde yaraları sarmaya başlamıştır. Bu büyüklükte gerçekleşen Erzincan depremi, dünya kamuoyunda da büyük yankılar uyandırmıştır. Depremden hemen sonra Anadolu’ya dünyanın birçok yerinden yardımlar yapılmış ve depremin acısı dindirilmeye çalışılmıştır (Haçın, 2014: 39 – 40).

gazete aracılığı ile Kırklareli halkı depremzedelere yardıma davet edilmiştir (“Başvekaletten Gönderilen”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Yaşanan deprem felaketi karşısında halkın kenetlendiği ve elinden geldiğince bu bölgeye yardıma bulunduğu, İsmet İnönü’nün de halkın bu davranışından dolayı onlara teşekkür ettiği haberi gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya aktarılmıştır (“Milli Şefimizin Türk Milletine Hitabı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli halkının da yaşanan deprem felaketine karşı kayıtsız kalmadığı, yardıma bulunduğu gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aktarılmıştır. Bu da bize Kırklareli halkının ne kadar düşünceli ve duyarlı bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. Kırklareli halkının deprem bölgesine 7200 liralık yardıma bulunduğu gazetede ki yerini almıştır:

“Merkez ve kazaların 2/1/1940 günü yardım komitesine teslimatı 3834 lira 94 kuruştur. Aynı gün vilayet merkezinde toplanan giyim eşyasından 777 parçası Sivas yardım komitesine gönderildiğini ve Kırklareli para yardımının (7200) lirayı bulduğunu memnuniyetle öğrendik”(“Felaketzedelere vilayetimizin yardımı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli köylüsünün de yaşanan deprem felaketi üzerine harekete geçtiği para ve eşya yardımı toplamaya başladığı gazete bildirilmiştir (“Nahiye ve köylerimizdeki yüksek alaka”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Yiyecek ve yakacak sıkıntısı yaşayan Kırklareli halkı yine de kendisinden önce depremzedeleri düşünmüş, kısa bir süre içinde deprem bölgesine gönderilmek üzere 16.000 lira toplandığı haberi büyük bir mutlulukla ifade edilmiştir:

“İlimizde her gün yeni yeni yardım faaliyetlerine şahit oluyoruz. Yurd işlerinde her türlü fedakârlıktan çekinmeyen İneadalı B. Haydar Duğ’un da Milli Yardım Komitesine 1000 lira teberru ettiğini sevinçle haber aldık. Dün akşama kadar vilayetimizin topladığı iane yekûnu 16000 kûsur lirayı bulmuştur” (“Vilayetimiz Halkının Milli Yardım Komitesine Teberruu 16.000 Lirayı Geçmiştir” Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Yakın bir zamanda Kurban Bayramı olacağı fakat yaşanan felaketten dolayı bunun mutlu bir şekilde kutlanamayacağı, depremzedelere Kızılay, Türk Hava Kurumu ve Çocuk Esirgeme Kurumu aracılığı ile yardım

edilmeye çalışıldığı halka duyurulmuştur (“Üç Milli Kurumumuz ve Kurban Bayramı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Bir başka yardım haberinde insanı duygulandıran bir davranışın yaşandığı görülmüş, Reşadiye'nin Soğukpınar mahallesinden olan ve Kırklareli Cezaevi'nde bulunan bir mahkûmun biriktirdiği parayı depremzedelere yardım etmek adına Milli Yardım Komitesi'ne gönderdiği gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya aşağıdaki gibi aktarılmıştır:

“Reşadiyenin Soğukpınar mahallesinden olup beş buçuk senedenberi Kırklareli Cezaevinde mevkuf bulunan ve ölüm cezasına mahkûm olan İbrahim oğlu Ali Çağların zelzele felaketine uğrayan memleketinin acı haberini alır almaz biriktirdiği üç, beş kuruşla beraber arkadaşlarından topladığı (630) kuruşu Milli Yardım komitesine verdiğini haber aldık”(“Bir Mahkumumuzun Hamiyeti”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Erzincan depreminin ardından orada bulunan halka yurtdışında yaşayan Türklerden de yardım geldiği, Romanya'daki Türklerin Erzincan depremzedelerine yardım için komisyon kurduğu, para, çamaşır, battaniye, elbise, ayakkabı gibi yardımlarda bulunulduğu;

“Romanyadaki İrkdaşlarımızın Erzincan felaketzedelerine yardım için kurdukları komisyonlar marfetile Nisan nihayetine kadar 2 milyon 940 bin 703 Ley nakdi teberruda bulduklarını ve ayrıca gerek Kızılaya gerekse Çocuk Esirgeme Kurumuna bir milyon sekiz yüz otuz bin Ley değerinde çamaşır, battaniye, elbise, ayakkabı teberru ettiklerini öğrendik. Anayurda olan büyük bağlılığın ve kardeş ızdırabına ortak olmanın eseri olarak yapılan bu yardımdan dolayı Romanyalı kardaşlarımızı hararetle tebrik ederiz”(“Romanya Türklerinin”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1) haberi ile verilmiştir.

Kırklarelililer yalnızca depremzedelere yardım etmemiş askerlere de aynı hassasiyeti gösterip onlara da yardım etmiştir. Ankaralı Hanımların askerlere gönderilmek üzere çorap, eldiven, gömlek hediye etme faaliyeti gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aktarılmıştır (“Ankaralı Bayanlarımızın Hayırlı bir teşebbüsleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli’nde bulunan Kızılay’ın, askerlere gönderilmek üzere fanila, çorap ve eldiven toplamaya başladığı haberi de gazetede yerini almıştır (“Kızılay Kurumumuz Faaliyette”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

20 Ekim 1940 tarihinde yapılan nüfus sayımı³¹ ile ilgili haberler “Trakyada Yeşilyurt” gazetesinde de yerini bulmuştur. Sayım talimatnamelerinin Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğüne hazırlanarak Bakanlar Kurulu’na verildiği şöyle duyurulmuştur:

“Nüfus sayımı için numarataj işleri her tarafta ikmal edilmiş. Temmuz iptidasında yapılan işlerin kontrolüne başlanacaktır. Sayım talimatnameleri Başvekalet İstatistik umum müdürlüğüne hazırlanarak Vekiller heyetine verilmiştir. Nüfus sayımı 20 Teşrinievvelde kat’i netice alınacaktır”(“Nüfus Sayımı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Ekim ayının Cumhuriyet tarihimizde önemli bir yeri olduğu gibi bu ay içerisinde nüfus sayımı da yapılacağı için ayrı bir önem taşıdığı okuyucuya açıklanmıştır (“20 Teşrinievvel”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Başbakanlık tarafından nüfus sayımına dair filmlerin gönderildiği halka aşağıdaki gibi duyurulmuştur:

“Başvekalet istatistik umum müdürlüğüne nüfus sayımına ait sinema filimleri gönderilmiştir. Halk ve sayımda vazife alan memurlara gösterilecektir”(“Nüfus sayımı filimleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Sayım günü sokaklarda asker, polis, jandarma ve bekçi olacağı, dışarıda bulunan halkı yakalayacakları ve dışarı çıkmanın yasak olduğu yönünde halk, gazete yetkilileri aracılığı ile uyarılmıştır (“Nüfus sayımı hazırlıkları tamamlandı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli’ne gelecek olan elektrik motoru haberi gazete aracılığı ile okuyucuya duyurulmuş ve onlarla da paylaşılmıştır. Kırklareli Belediyesi’ne gelen bir telgrafta elektrik motorunun hazırlandığı ve gönderilmek üzere olduğu gazetede yerini almıştır:

“Bugün belediye riyasetine müteahhitten gelen bir telgrafta motorun hazırlanmış ve ilk nakil vasıtasile gönderilmek üzere bulunduğu

³¹ 1940 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti nüfusunun 17820950 milyon kişi olduğu belirlenmiştir. Yıllık nüfus artış hızının %17,03 olduğu saptanmıştır (Doğan, 2011: 293 – 307).

bildirilmiştir”(“Elektrik Motorumuz Geliyor”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Babaeski'nin elektriğe kavuştuğu haberi büyük bir mutlulukla okuyucuya aktarılmıştır (“Elektrik Tesisatı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli Belediyesi elektrik hat memurunun, elektrik hattını tamir ederken elektriğe kapıldığı ve hemen hastaneye kaldırıldığı bilgisi verilmiştir:

“Geçen akşam saat 20 de Belediye elektrik hat memuru Behçetin hattı tamir ederken kendini cereyana kaptırarak tehlikeli bir surette yere düştüğü görüldükçe derhal Doktorlar celp ve müdahale yapılmış ve bu genç vazife adamının hayatı kurtarılmıştır. Kendisinden daha fazla dikkat diler ve geçmiş olsun dileriz”(“Bir elektrik kazası”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Yaralama, kaçakçılık gibi suçlar da gazetede yerini almış, örneğin; Pala Remzi'nin kahvehanesinde bir alacak meselesinden dolayı çıkan kavgada Hatur Hasan oğlu Süleyman, Mehmet Akay adındaki köylüyü göğsünden ve müdahale etmek isteyen korucu Yeni'yi de sağ bacağından bıçakla yaraladığı haberi halka ulaştırılmıştır:

“Geçen gece saat yirmi birde Palo Remzinin kahvehanesinde bir alacak meselesinden dolayı Hatur Hasan oğlu Süleyman Mehmed Akay adındaki köylüyü göğsünden ve müdahale etmek isteyen korucu Mehmed Yeniyi de sağ budundan bıçakla yaralamıştır. Süleymanın elinden bıçağı zorla alınmış ve bu sırada başından hafifçe yaralanmıştır. Mehmed Akayın yarası hafif korucu Mehmedin ağırcaadır”(“Yaralama”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli şehir ve kasabaları arasında esrar kaçakçılığı yapan ünlü bir şebekenin Kırklareli Emniyet Amirliği tarafından 15 kilo esrarla beraber yakalandığı haberi gazete aracılığı ile halka duyurulmuştur (“Bir Esrar Kaçakçılığı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Ticaret ve Sanayi Odası'na yeni meclis azaları seçileceği gazete yetkilileri tarafından okuyucuya duyurulmuş ve onlardan iyi işler çıkarma konusunda temennilerde bulunduğu aktarılmıştır (“Ticaret Odamız ve Beklediğimiz İşler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli Belediyesi köylünün sorunları ile de ilgilenmiş ve onlara yardımcı olmaya çalışmıştır. Ahmetbey köyünde bulunan halkın, köylerinde pazarın açılmasını istediği ve Kırklareli Belediyesi'ne dilekçe yazdığı, genel meclisin de köylünün bu isteğini kabul ederek pazar yerinin açılmasına karar verdiği haberi gazetede ki yerini almıştır ("Ahmedbey Köyü", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Gazete yetkilileri Kırklareli'ne harap bir görüntü veren caddelerin, yerlerin, dükkanların, kötü, biçimsiz evlerin belediye tarafından onarılması ve boyanmasının gerektiğini bildirmiştir ("Şehri Barap Gösteren pislikler derhal ortadan kalkmalıdır", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Devlet demiryollarının bilet ücretlerinde bir değişiklik yapacağı haberi halka şöyle duyurulmuştur:

"Devlet demir yolları umum müdürlüğü bütün şebekelere şamil olmak üzere bilet ücretlerinden yeniden tenzilat yapılması imkanlarını tetkik etmektedir. Yapılacak tenzilat arasında halk ticaret biletlerine yeni haklar verilecektir. Bilet sahiplerinin beraberlerinde taşıyacakları eşya miktarı 30 kilodan 60 kiloya çıkarılacaktır. Uzun hatlar üzerinde gidiş geliş bilet alan yolculara istasyonlarda inmek hakkı verilecektir. Talebeler için de daha ucuz bir tarife tatbik edilecektir" ("Tren biletleri yine ucuzluyor", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İzmir Belediyesi'nin, Kırklareli Ticaret Odası'na gönderdiği bir mektupla onları 1940 İzmir Enternasyonal Fuarı'na³² davet ettiği haberi gazete aracılığı ile okuyucuya duyurulmuştur:

³² İzmir'de 17 Şubat 1923 yılında düzenlenen Birinci Türkiye İktisat Kongresi ile birlikte sergi kurulmuştur. Atatürk'ün, "Bu şehirde sergiler açın, kongreler düzenleyin" sözü üzerine yapılan sergi bugünkü İzmir Enternasyonal Fuarı'nın temelini oluşturmuştur. Kongre ile aynı zamanda düzenlenen sergiden sonra Atatürk'ün, "İktisat Sergisi çok güzel olmuş. Her sene tekrarlayın bunu. Bölgelerimizde böyle sergiler iktisadın gelişmesine yol açar" sözlerinden sonra da "9 Eylül Yerli Malları Sergisi" açılmıştır. İzmir Ticaret Odası'nın teklifi ve Vali Kazım Dirik'in kararı ile birlikte 1927'de gerçekleştirilen 9 Eylül Yerli Malları Sergisi'nde 338 esnaf, mal ve yaptığı hizmetleri sergilemiş, sergiyi 80 bin kişi ziyaret etmiştir. İkinci 9 Eylül Sergisi 1928'de yapılmıştır. Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, çektiği bir telgrafta; "İzmir 9 Eylül Sergisi'nin açılışı dolayısı ile hakkımda ifade edilen hissiyata teşekkür ederim. Memleketimiz iktisadiyatının terakki ve inkişafına hizmeti bulunan serginin kurulmasına yardım eden ve kuranlara takdir ve tebrik ile muvaffakiyet temenni ederim" demiştir. Gerçekleştirilen bu sergiye 55'i yabancı, 360 yerli olmak üzere toplam 415 kuruluş katılmıştır. Yapılan sergi, 1932'de aynı isimle Mithat Paşa Sanat Okulu'nda düzenlenmiştir. Serginin adı 1933'de değişmiştir. Serginin adı "9 Eylül Panayırı" olmuştur. 9 Eylül Panayırı, 1933'te bugünkü Kültürpark'ın yanındaki alana taşınmış ve artık burası Kültürpark, fuar alanı için hazırlanmaya başlamıştır. Bu gelişme, Türkiye fuarcılığı açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu çalışmalar yapılırken

“İzmir belediyesi kültür park, enternasyonal fuar ve t rizm m duriyetinin ticaret odamıza yazdığı bir davetnamede 20 Ağustos Salı günü saat 18 de Lozan kapısında yapılacak 1940 İzmir enternasyonal fuarının açılma törenine davet edilmektedir. İlimiz fuara peynir ve kaşerlerimizden göndermek suretile iştirak ettiği gibi ayrıca oda heyetinden bir zatı da fuara göndereceğini haber aldık. Ve bu teşebbüsü çok yerinde bolduk”(“İzmir fuarına davet”, Trakyaada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli’ndeki inşaatçılar çivi sıkıntısı yaşamış ve çivi ihtiyacını karşılamak için İstanbul’a gittikleri haberi;

“İlimizde ivi buhranı hakkile kendini göstermiştir. Mevsim icabı ufak tefek tamir zapmak isteyenlerle inşaatçılar piyasamızda çivi bulamamaktadırlar. D n İstanbula İsveten   vagon çivi geldiği haberi inşaatılarımızı derhal harekete getirmiş ve bir kısmı çivi ihtiyaçlarını tedarik etmek için İstanbula ęitmişlerdir”(“ivi Buhranı”, Trakyaada Yeşilyurt, 1940: 1) şeklinde verilmiştir.

Postane uzak ve şehrin kenarında kaldığı için, posta idaresinin çarşıda bir bayilik kurduğu, posta idaresinden daha fazla pul alınabilmesi için gazete yetkilileri ricada bulunmuştur (“Posta pulu işi halledilmelidir”, Trakyaada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli ile ilgili sosyal haberler verilirken Türkiye’nin diğer illeri ile ilgili haberlere de yer verilmiştir. İsmet İnönü’nün Sivas’a gittiği ve burada halkın büyük bir sevgisiyle karşılaştığı, daha sonra Tokat’a geçerek hasat ve inşaat işleri hakkında bilgi aldığı ve Amasya’ya hareket ettiği, Amasya’dan da Samsun’a geçtiği ve burada da halkın büyük sevgisiyle karşılaştığı halka bildirilmiştir (“Milli şefimizin Seyahatleri”, Trakyaada Yeşilyurt, 1940: 1).

Başbakan Dr. Refik Saydam’ın konuşması ile açılan Türk Hava Kurumu Kongresi’nin, müzakere ve genel merkez seçimini yaptıktan sonra dağıldığı, şükrü Koçak’ın, Türk Hava Kurumu’nun ülkemizdeki yerini izah

aynı zamanda Almanya, Paris, İtalya gibi yerlerdeki düzenlenen fuarları ziyaret eden işadamlarımız, oralarda araştırmalar yapmışlar ve Türkiye’ye yeni fikirlerle dönmüşlerdir. Bu fikirler, Kültürpark’ın yeniden yapılandırılmasında yönlendirici olmuş ve yurt dışındaki örneklerden yola çıkılarak, İzmir Panayırı’nın adı artık “İzmir Enternasyonal Fuarı” olarak değiştirilmiştir (İZTO, 2014).

ettiği ve bir tayyarenin saatlerce akrobatik hareketler yaptığı gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aşağıdaki gibi aktarılmıştır:

“Geçen Perşembe günü Ankarada sayın Başvekilimiz Dr. Refik Saydamın bir nutku ile açılan Türk hava kurumu kongrası ruznamedeki maddeleri müzakere ve genel merkez seçimini yaptıktan sonra dağılmıştır. Kongre münasebetile reis Şükrü Koçak; Türk hava kurumunun teşekkül tarihindenberi yurdun milli müdafaasına ettiği hizmetleri ve gençliğimizi havacılığımıza teşvikle aldığı mesut neticeleri izah etmiş ve ayrıca bir Teyyare tertip ve saatlarca süren heyecanlı ve akrobatik hareketler yapılmıştır. Kongreye ilimizden hava kurumu ve ticaret odası reisi B. Şevki Güre ile vilayet jandarma komutanı B. Remzi mümessil olarak istirak etmişlerdir”(“Türk Hava Kurumu Kongresi Müzakerelerine son verdi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya ve diğer yabancı ülkelerden göç ederek ülkemize gelen 3764 yurttaşın ülkemize kabul edileceği kararı aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

“Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya ve diğer yabancı memleketlerden hicret ederek anayurda gelen 3764 ırkdaşımızın tabiiyetimize kabulü kararlaştırılmıştır”(“Tabiiyetimize Giren İrkdaşlarımız", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

4.2 Kırklareli Halkevi

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nde, yerleştirilmek istenen rejimi sağlam temellere oturtabilmek için bazı adımlar atılmış ve bu noktada yeni kurumlar oluşturulmaya başlanmıştır. Bunlar arasında; Millet Mektepleri³³, Cumhuriyet Halk Fırkası Hatipleri Teşkilatı³⁴, Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Halkevleri, Dil–Tarih Coğrafya Fakültesi sayılabilir. Bu kurumlar içinde özellikle Halkevleri, çok geniş bir teşkilatlanma ile Anadolu’da en ücra köşelere inerek toplumsal yaşamımızda özel bir konuma sahip

³³ Millet Mektepleri yazı devriminden sonra Türkiye şartlarına uygun ve diğer devletlerdeki “Halk Eğitim” çalışmalarından esinlenmenin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır (Şahin, 158).

³⁴ 1930’lu yıllarda ülkede yaşanan ekonomik sıkıntılar, başarılı olamayan Serbest Cumhuriyet Fırkası deneyimi ve Menemen Olayı, devletin yönetim içerisinde, ülkenin geleceğine yönelik bir korku yaratmıştır. Bunun üzerine, ülkede çoğu alanda bir seferberlik başlamış, ekonomik sıkıntıları aza indirmek ve inkılâpların halka benimsetilmesi girişimlerde bulunulmuştur. Cumhuriyet Halk Fırkası Halk Hatipleri Teşkilatı’nın kurulması da bu çabanın bir sonucu olmuştur (Uzun, 2010: 85).

olmuştur (Güneş, 970). Halkevleri; halkı bilinçli, birbirini anlayan, birbirini seven, aynı ideale bağlı halk kütlesi haline getirmek; kültür, ülkü, gaye ve fikir birliğini gerçekleştirmek; ulusal birliği oluşturan, milli ruhu biçimlendiren kültür öğelerini ortaya çıkarmak, halkın terbiyesi, yetişkinlerin eğitimi, inkılabın yerleştirilmesi, müspet bilimleri öğrenme ve öğretme, köylü ile kentli, köylü ile aydın zümreleri arasındaki ilişkileri düzenleyip arttıracak köycülük çalışmalarının yapılmasına öncelik vermiştir (Güneş, 2012: 144).

Halkevleri, Cumhuriyet'in, Cumhuriyet ideolojisinin ve özellikle 1930'lu dönemlerdeki ekonomik ve sosyal koşulların bir sonucu olmuştur. 1939 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın olumsuz etkileri Türkiye'de de kendisini göstermiş, Serbest Fırka deneyimi halkın huzursuzluğunu ortaya çıkarmış ve Atatürk çıktığı yurt gezisinde durumu yerinde görmeye çalışmıştır (Arıkan, 262). Ayrıca Halkevleri, CHP'nin siyasal arenada tekel kurma ve siyasal niteliği olan kuruluşları parti içinde yok etme çabasının bir simgesi olarak da yorumlanır (Onbaşı, 2011: 75). Halkevlerinin açılması düşüncesi Türk Ocakları'nın³⁵ var olduğu günlere kadar gitmektedir. 1925'de Ocakların, Halkevine dönüşmesi yönündeki fikirler ileri sürülmüştür. İstanbul Türk Ocağı'nın 10 Ekim'de yaptığı kongrede, İdari Heyeti'ne Ocakların bir kulüpten daha çok Halkevi olması önerisini içeren bir rapor verilmiştir. Geçen çeşitli konuşmalarda Ocakların artık devrini tükettiği, inkılaplar ve düşünce sistemi yönünde çalışacak yeni bir kuruma ihtiyaç olduğu söylenmiştir (Özdemir ve Aktaş, 2011: 242).

Yapılan hazırlıklar sonucunda ilk Halkevleri 19 Şubat 1932 yılında 14 merkezde açılmıştır. Bu yerler Afyon, Ankara, Aydın, Bolu, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Eminönü, Eskişehir, İzmir, Konya, Malatya ve Samsun'du. Aslında bunlar açılışa kadar hazırlıkları tamamlanabilen Halkevleri'ydi. Antalya, Bilecik, Edirne, Gaziantep, Giresun, Silifke,

³⁵20. yüzyıla gelindiğinde Osmanlı Devleti içeride ve dışarıda sorunlarla karşılaşmıştır. Daha önce takip edilen Osmanlıcılık ve İslamcılık fikirleri devletin dağılmasını ve yıkılmasını engellememişti. Gayrimüslimler ve Müslümanlar Osmanlı Devleti'nden ayrılmış, ayrılmaya devam etmişlerdi. Bu süreçte, millet olmak için bireylerin millî bilince sahip olmasının şart olduğu, bireylerin kaynaşması, kendi çıkarlarından çok halkın çıkarlarını oluşturmak amacı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, 25 Mart 1912 tarihinde Türk Ocağı kurulmuştur (Kodal, 2014: 310 – 311).

Kastamonu, Kayseri, Kırklareli, Kocaeli, Kütahya, Ordu, Rize, Sinop, Şebinkarahisar, Tekirdağ, Trabzon, Van, Yozgat ve Zonguldak'taki Halkevleri ise 19 Şubat tarihine yetişemeyip 24 Haziran 1932'de açılan Evlerdir (Özdemir ve Aktaş, 2011: 247).

Halkevlerinin faaliyetleri 9 şubeye bölünmüştür. Dil ve edebiyat şubesi, güzel sanatlar şubesi, temsil şubesi, spor şubesi, sosyal yardım şubesi, halk dersaneleri ve kurslar şubesi, kütüphane ve yayın şubesi, köycülük şubesi ve tarih ve müze şubesidir.

Halkevlerinin temel amaçlarından birisi Cumhuriyet'in getirdiği değerlerin halka açıklanması ve benimsetilmesi şeklinde olmuştur. Böylece laik ve modern bir toplumun kurulması ve örgütlenmesinde Halkevlerine büyük görevler düşmüştür. 1 yıl içerisinde Halkevlerinin okuyucusu 1.500.000'u bulmuş, 500.000 kişi Halkevlerindeki toplantılara katılmış ve 375 konser verilmiştir (Arıkan, 270).

Halkevleri toplum olma bilincini uyandırmış ve yardımlaşma duygusunu geliştirmiştir. Halkevlerinde Dil Bayramları ve soyadı verme günleri düzenlenmiş, inkıpların yayılmasına ve benimsenmesine katkıda büyük bulunmuştur. Halka hem kendi dilini hem de Batı dillerini tanıştırmıştır. Açılan okuma ve yazma kursları ile halkın okuma yazma oranı artmış, kütüphaneler ile hem öğrencilere yardımcı olunmuş hem de okuma alışkanlığı kazandırılmıştır. Sağlık konusunda halkı, özellikle köylüleri bilinçlendirmiş, onlara tarım ve günlük hayata yönelik bilgiler vermiştir. Kadınlara ayrı bir önem vermiş, açılan kurslara devam eden kadınların hem sosyalleşmelerini hem de para kazanmalarını sağlamıştır. Gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak durmasını da sağlamıştır. Dil, tarih ve folklor konularında araştırmalar yapılmış, halkın güzel sanatlar ile tanışmasını sağlamış, modern tarzda eğlenceler düzenlenmiş ve halkın kültür seviyesini artırmıştır. İnsanların hem tiyatro, sinema gibi görsel sanatları hem de güzel sanatlar alanında Batılı ve milli unsurları tanımalarını sağlamıştır (Özdemir ve Aktaş, 2011: 260 – 261).

Çok partili yaşama geçildikten sonra Halkevlerinin konumu giderek tartışma yaratmaya başlamıştır. İktidar değiştikten sonra CHP ile DP arasında gerçekleştirilen toplantılar Halkevlerinin geleceği konusunda kesin

bir sonuca ulaşamamıştır. Sonunda Halkevleri 8 Ağustos 1951 tarihinde ve 5830 sayılı yasa ile kapatılmıştır (Arıkan, 278 – 279).

Halkevleri, Kırklareli’nde de faaliyet göstermiştir. Kırklareli Halkevi ilk açılan Halkevleri arasındadır. İlk kuruluş yıllarında spor, kütüphane, bando şubelerinin faaliyetleri olmuştur. İkinci Dünya Savaşı’nın araya girmesi, Kırklareli Halkevi’nde görev alan gençlerin askere gitmesi ile çalışmalar kısmen durmuş olsa da Halkevi, hizmetlerini en güzel şekilde yerine getirmiştir. Kırklareli’nde 11 Halkevi ve 91 Halk Odası yapılmıştır. Halkevlerinin 5’i ilçe merkezlerinde, 3’ü Pehlivanköy, Pınarhisar ve Üsküp’te, 1’i Karahalil’de, diğerleri Kaynarca ve Mandıra köylerindedir. 91 Halk Odası’nın 32’si merkez ilçesine bağlı köylerde, 10’u Babaeski’de, 2’si Demirköy’de, 28 tanesi Lüleburgaz’da ve 19’u da Vize ilçesindedir. Kırklareli Halkevi’nin ilk idare kurulu Avukat Tefrik Mutafoğlu başkanlığında toplanmış ve eski Türk Ocağı binasında faaliyet göstermeye başlamıştır. Daha sonra Ömer Aydın, Avukat Tahir Taner, Eczacı Feridun Cicioğlu Halkevine başkanlık yapmış ve Cicioğlu’nun sağlık durumu sebebiyle istifa etmesinden sonra bir yıla yakın Kazım Konuralp başkanlık yapmıştır (Dursunkaya, 1947: 59-60).

Türk Ocağı binası iyi bir bina olmasına rağmen şehre uzaklığından dolayı halkın toplantılara katılması konusunda sıkıntılar yaşanmıştır. Bu yüzden 1937 yılının Aralık ayında Kırklareli Belediyesi’ne ait arsa üzerinde yeni Halkevinin binasının yapılmaya başlanmış ve inşaat 1939 yılının Temmuz ayına kadar devam etmiştir. Binanın maliyeti 52 bin lirayı bulmuş, bunun 20 bin lirası Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi’nden yardım olarak verilmiş ve geri kalanı da yerel yardımlarla sağlanmıştır. Bina, Kırklareli Belediye Parkı’nın arka tarafına inşa edilmiş ve daireleri şöyledir:

Bodrum katı: Kalorifer dairesi, depo, evrak odaları olmak üzere 5 bölümdür.

Birinci kat: 350 kişiyi alan bir salon, bir kütüphane, bir dersane, iki oda, bir bekçi ve hademe odası bulunmaktadır.

İkinci kat: 9 oda, bir banyo odası, büyük bir terası vardır. Altı üstü 5 odadan ibaret kısımda Cumhuriyet Halk Partisi’nin başkan, il idare kurulu,

sekreter, ilçe ve bucak kurulları, parti müfettişi odaları olup diğerleri tamamen Halkevi'ne ait dairelerdir.

Halkevi binası, 1939 yılında 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı günü Vali İhsan Aksoy tarafından açılmış ve bu törene Orgeneral Salih Omurtak da katılmıştır (Dursunkaya: 1947: 61–62).

Kırklareli'nde cumhuriyet sonrasında bütün zorluklara rağmen eğitim alanında önemli bir gelişme yaşanmıştır. Halkevinin kurulmasından sonra Halkevi, bölgede bulunan okullarla bütünleşerek hemen her etkinlik alanında ortak hareket etmiştir. Öğretmen ve öğrencilerin resmi bayramlarda okudukları şiirlerin duyurulması, okullarda hazırlanan müsamerelerin gösterilmesi ve verilen kurslar halkevi çatısı altında gerçekleşmiştir. Kırklareli Halkevi bölgede bulunan ve faaliyet gösteren diğer sosyal ve kültürel durumlarla birlikte bölgenin yalnız sosyal ve kültürel açıdan değil çoğu alanda gelişmesine katkı sağlamıştır. Bu açıdan cumhuriyet öncesi miras alınan kültürel durumların nitelik ve niceliği ne olursa olsun büyük bir değişim ve gelişim amaç edinildiğinden daima bu yönde adımlar atılmış, Halkevi de bu adımların önemli bir parçası konumunda olmuştur (Durak, 2006: 33-34).

1940 yılı içerisinde Kırklareli Halkevi'nin gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler gazetede yer almış ve halka ulaşma aracı olarak kullanılmıştır. Duyurular, yapılacak faaliyetler, çalışmalar, kurslar gazete aracılığı ile halka ulaştırılmıştır. Hatta “Halkevi Köşesi” adı altında bir sütun da ayrılmıştır.

Halkevi'nde; halk dersaneleri, biçki, dikiş, daktilo, resim ve müzik kurslarının açıldığı duyurulmuş ve halkın bu kurslara katılımını sağlamak amacıyla davetnameler gönderildiği, ilanlar çıkartıldığı ve şehrin değişik yerlerine dağıtıldığı haberi gazetede yerini almıştır (“Halkevi Köşesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Gazetede bir diğer haberde Halkevi çalışanlarının köy halkına yerel ve İstanbul gazetelerini okuma hizmeti verdiği gazete duyurulmuştur (“Halkevi Köşesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Yine “Halkevi Köşesi”nde yer alan bir habere göre; Babaeski'nin 1935 yılından beri var olan kalkınma hareketi büyük bir hayranlıkla anlatılmış,

Babaeski'nin yapıcılık ve imarcılık alanında göstermiş olduğu gelişme takdir edilmiştir ("Halkevi Köşesi", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Pınarhisar Halkevi'nin köylere düzenlediği gezi ve 19 Mayıs Gençlik Bayramı için kır ve bisiklet koşusu düzenlediği gazete yetkilileri tarafından büyük bir sevinçle karşılanmış ve gençlerin böyle güzel faaliyetler içerisinde bulunmasından duyulan mutluluk okuyucu ile paylaşmıştır ("Halkevi Sütunu", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Pınarhisar Halk Partisi ve Halkevi İdare Heyetleri'nin askerlere kışlık hediye toplanması için bir komite seçtiği ve bu komitenin faaliyete geçtiği haberi gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya aşağıdaki gibi duyurulmuştur:

"Pınarhisar nahiyesi Halk partisi ve Halkevi İdare heyetleri kahraman erlerimize kışlık hediye toplanması için ciddi teşebbüsler ve gayretlere girişmiştir. İlk iş olarak bu maksatla bir komite seçilmiş ve komiteyi teşkil eden zevat bir haftadan beri faaliyete geçmişlerdir. Merkez nahiyeye bağlı köylerimizin hazırladıkları kışlık hediyeleri seve seve getirip Halkevine teslim etmektedirler. İleri bir nahiyemiz olan Pınarhisarda her sahada gördüğümüz faaliyet ve gayreti en yerinde olan bu kardeşçe yarım işinde de muvaffak olmuş göreceğimiz için şimdiden kendilerini tebrik ederiz"(“Pınarhisarda” Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli Halkevi'nde sağlık hizmetleri de verilmiş doktorların yapacakları muayenelerin öğleden sonraları yapacağı halka duyurulmuştur. Halkevi'nde pazar akşamları ilmi ve sosyal konuşmaların olacağı, Halkevi bünyesinde Kocahıdır İlkokulu'nda okuma-yazma bilmeyen kadın ve erkeklere ders verileceği ve Halkevi salonunda kadınlara yönelik biçki, dikiş ve çiçekçilik kursunun açılacağı halka bildirilmiştir:

"Halkevi içinde bütün vatandaşların doktorlarımız tarafından muayenelerinin yapılmasına başlanmıştır. Muayene saatleri her gün öğleden sonradır. Geçen yıllarda yapılmakta olan aile toplantılarının 6/01/940 Cumartesi akşamından itibaren yapılmağa başlanacaktır. Bu gecedan başka Pazar günü akşamları da ailesiz toplantı olacak ve bu toplantıda ilmi ve içtimai konuşmalar yapılacaktır. Halkevi halk dershanesi ve kurslar şubesi tarafından Kocahıdır ilkokulunda Bayanlara

gündüz Baylara gece olmak üzere okuma, yazma dersaneleri açılmıştır. Halkevi salonunda da Bayanlar için biçki, dikiş ve çiçekçilik kursu açılmıştır”(“Halkevimiz Çalışıyor” Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Halkevi'nin çalışmaları Kırklareli merkez ile sınırlı kalmamış köylerde de 31 tane millet dershanesi açılmış ve bu dersanelerden 663 köylünün yararlandığı ifade edilmiştir. Köylerde yalnızca millet dershanesini açılmamış, muayene hizmeti de verilmiştir. Köylerde okuma–yazma kursları açılmışken merkezde de okuma–yazma haricinde; daktilo, dil, müzik, resim kurslarının açıldığı duyurulmuş ve halk, bu kurslara kendilerini geliştirmeleri adına gazete davet edilmiştir (“Halkevi Çalışmaları”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Halkevi toplantılarından esnafların da yaralanması için toplantı günlerinde değişiklik yapılacağı gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya aşağıdaki gibi duyurulmuştur:

“Bazı esnaflarımızın Cumartesi akşamları geç vakte kadar dükkânlarında ve hesaplarile meşgul olmaları itibarile Halkevinde yapılan toplantılara gelememekte oldukları Halkevince nazarı dikkate alınarak Pazar günü akşamı için de toplantı tertipedilmiştir” (“Halkevimizin yerinde bir tedbiri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Türk Hava Kurumu'nun 15. yıldönümü olması münasebetiyle Halkevi'nin verdiği davet üzerine bir kutlama düzenlendiği halkın bu kutlamaya ilgisinin büyük olduğu okuyucuya aktarılmıştır (“Halkevinde Bir Kutlama”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Halkevleri'nin kuruluşunun 8. yılı dolayısıyla kutlama yapılacağı halka duyurulmuştur:

“Önümüzdeki Pazar günü halkevlerimizin yıl dönümünü kutlulamak üzere hazırlıklara başlanmıştır. Her yıl olduğu gibi bu sosyal ve kültürel günümüz pek büyük merasimle kutlanacak. Bu sene 25 Şubatta memleketin muhtelif yerlerinde beş halk ve 140 halkokuma odaları açılacaktır” (“Halkevlerinin yıl dönümü”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Halkevleri'nin 8. yıldönümü kutlanmış ülkemizde yer alan Halkevi ve buralarda eğitim gören vatandaş sayısı hakkında bilgi verilmiştir. Gazete yetkilileri bu sayede Halkevleri'nin 1940 yılına ait istatiki bilgilerini

okuyucuya aktarmıştır. Buna göre 1940 yılında ülkemizde Halkevi sayısı 520, eğitim gören vatandaşımızın sayısı da 35.000'dir ("Halkevlerimizin Sekizinci Yıldönümü", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Halkevi Başkanı Feridun Cicioğlu'nun toplantı için vermiş olduğu duyuru gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya aşağıdaki gibi aktarılmıştır:

"10 – 3 – 1940 Pazar günü saat – 15 – Halkevi salonunda bütün halkevi üyelerinin iştirakile senelik kongre ve şubeler komite seçimleri yapılacağından Halkevine kayıtlı bütün arkadaşların hakiki mazeretleri olmadıkça herhalde bu toplantıya buyurmalarını dilerim" ("Kırklareli Halkevi Başkanlığından", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Samsun Halkevi'nin kitap ve gazete sergisi yapacağı haberi halka duyurulmuştur:

"Samsun Halkevi Mart içinde bir kitap ve gazete sergisi açmağa karar vermiş ve yurdda çıkan bütün gazete ve mecmualar idarelerine müracaatla neşretmekte oldukları eserlerden birer nüsha istemiştir" ("Samsun Halkevinin güzel bir teşebbüsü", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Halkevi'nin tüm ülkede düzenlediği kır koşusunun Babaeski'de de yapıldığı, havanın karlı olmasına rağmen katılımın çok olduğu, halkın yoğun ilgisiyle karşılaştığı okuyucuya bildirilmiştir ("Babaeski Halkevi Spor şubesinin kır koşusu", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Halkevi'nin düzenleyeceği müsamere gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya aşağıdaki gibi duyurulmuştur:

"Yarın akşam saat 21 de Halk Sinemasında (İstanbul Beyoğlu Halkevi Temsil Hey'eti) tarafından bir müsamere verilecektir. Temsil Hey'etini temsil eden gençlerimiz gelmişler ve Halkevi tarafından davetiyeler hazırlanmağa başlanmıştır" ("Halkevinin Müsameresi", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Beyoğlu Halkevi Temsil Şubesi'nden oluşan gençlerin Kırklareli'nde düzenlemiş olduğu piyesin, halkın yoğun ilgisiyle karşılaştığı, hatta halkın bu piyese gitmek için koştuğu ifade edilmiştir. Kırklareli halkı her ne kadar ekonomik sıkıntı içinde olsa da kültürel faaliyetlere kayıtsız kalmamış büyük bir katılım göstermiştir. Gazete yetkilileri, Halkevi'nden böyle faaliyetleri daha sık gerçekleştirmesini talep etmiştir:

“Beyoğlu Halkevi Temsil şubelerini teşkil eden gençlerimiz Cuma günü akşamı Kırklarelilere gelerek Halk Sinema salonunda (Palavra) piyesini temsil etmişlerdir. Halk; büyük bir tevacümle temsili görmeğe koşmuştur. Piyes muvaffakiyetle temsil edilmiş ise de biz İstanbul gençlerinin ilimizde (Palavra) yı değil, Halkevlerinin yüzlerce adedi bulan milli piyeslerinden birini vermesini çok arzu ederdik. Bu münasebetle şunu tebarüz ettirmek isteriz ki bizim Halkevimize temsil kolumuzu çok takviye etmek ve halka her ay milli temsiller, piyesler göstermek vazifesi düşüyor. Halk parasız temsillere piyeslere umulmadık bir alaka ile koşuyor. Mes’ele halka bu koşma kabiliyeti vermektedir. O elde edildikten sonra şimdi temsil kolumuzun bilhassa büyük noksanlarını ikmal ve yeni elemanlarla takviyelazımdır (“Palavra”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Mimar Sinan’ın 352. ölüm yıldönümü nedeniyle Halkevi’nde bir anma programının yapılacağı duyurulmuş ve halk davet edilmiştir:

“Halkevimiz yarın saat 17 buçukta Dahi Sanatkârimız Koca Sinan’ın 352 inci ölüm yıldönümü münasebetile Halkeve salonunda bir ihtifal tertip etmiştir. İhtifal Koca Sinan’ın hayatını ifade eden, sanat ve eserlerini sayan bir musahabe ile bitecektir. Bütün münevverlerimizi bu milli borcu ifaya davet ederiz” (“Mimar Sinan İhtilafı”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Cezaevinde ve jandarmada Halkevi dershanesine giden askerlerden ve tutuklulardan başarılı olanlara tören düzenlendiği, belgeleri verildiği ve birinci olanlara da dolma kalem hediye edildiği bilgisi verilmiştir (“İki Merasim” Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Edirneli aydınların, Halkevi bünyesinde Edirne gazetesi ve dergisi etrafında toplanıp geceli gündüzlü çalışmaları halka bildirilmiştir (“Yolunuz Açık olsun”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Halkevi salonunda Konya Milletvekili Muzaffer Göker’in başlayan savaş hakkında konferans düzenleyeceği gazete yetkilileri tarafından okuyucuya duyurulmuş ve bu konferansa tüm halkın katılması aşağıdaki gibi talep edilmiştir:

“Konya mebusu sayın Muzaffer Göker tarafından bu akşam saat 19 buçukta Halkevi salonunda dünya ahvalinin iktisap ettiği ehemmiyet dolayisile halkımızı tenvir edecek çok mühim bir konferans verilecektir. Konferans Hoparlör vasıtasile Cümhuriyet parkı meydanındaki halkımıza

da dinletilecektir. Bütün halkımızı bu istifadeli konferansı dinlemeğe gelmelerini tavsiye ederiz” (“Konferans”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Erkeğin çalıştığı gibi kadının da çalışması ve toplum içinde yerini alması gazete yetkilileri tarafından istenmiş, Halkevlerinin kendilerini geliştirmeleri adına kadınlarla dolup taşması arzu edilmiştir (“Vazife ve borçlarımız karşısında kadınlığımız”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

CHP Genel Sekreterliği tarafından Kırklareli halkının çalışanları başarılı bir dönem geçirdiklerinden dolayı tebrik edilmiştir:

“Öğrendiğimize göre C. H. P. genel sekreterliği Kırklareli halkevinin 940 yılı birinci altı aylık mesai devresini muvaffakiyetle bitirdiğinden ötürü halkevi reisi ile bu uğurda canla başla çalışan bütün evli arkadaşlara takdir ve teşekkürlerini bildirmiş ve bundan sonra da aynı azimle çalışıp muvaffak olmalarını dilemiştir. Halkevinin feragatla çalışan muhterem heyetini biz de candan tebrik ederiz”(“Halkevimizin çalışmalarını takdir”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

4.3.Edebiyat

Edebiyat; duygu, düşünce, olay ve hallerin dil aracılığıyla sözlü ya da yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatıdır. Edebiyat aynı zamanda sosyal konuları ve sosyal değişimi anlamak adına bizlere kaynak sunmaktadır. Toplumları anlamada edebiyatın faktörü büyüktür.

“Trakya'da Yeşilyurt” gazetesinde edebiyat ile ilgili konulara oldukça yer ayrıldığını görüyoruz. Gazetede yer alan edebi köşe yazılarına “Mecbur Kaldıkça”, “Genç Kalemler”, “Ağabeyimin Köşesi”, “İşaretler”, “Halk Edebiyatı Tetkikleri”, “Kültür Bahisleri”, “Sanat ve Kültürel Hareketler” başlıkları altında yer verilmiştir. Bu köşe yazılarında genç yazarlara yazılarını sunma imkanı verilmiş, dil ve edebiyata dair yanlış bilinenler açıklanmış, halk edebiyatı ile ilgili araştırmalar yapılmış ve halk, sanat ve kültür gelişmelerinden haberdar edilmiştir. Bunların haricinde gazetede şehir tarihi, gezi yazıları, şiirler ve tefrikanın da bulunduğunu görüyoruz. Edirne'nin tarihi güzellikleri anlatılarak okuyucuya bilgi verilmiş, Bursa'nın gezip görülecek yerleri anlatılarak oralara gidemeyen okuyucuya güzel bir

hizmet sunulmuştur. Gazetede “Çılgın” ve “Katil” isimlerinde iki ayrı tefrikaya da yer verilmiştir.

“Trakyada Yeşilyurt” gazetesi şiirlere de oldukça fazla yer ayırmıştır. Şiirlerde genellikle; aşk, vatan sevgisi, memleket özlemi, yalnızlık konuları işlenmiştir. Ayrıca yılbaşı, sünnet kutlamaları ile ilgili tebrik şiirlerine de yer verilmiştir. Şiirlere yer verilmesi incelemekte olduğumuz 1940 yılında, Kırklareli’de sosyal hayatın birçok alanı ile ilgili bizleri bilgi sahibi kılmaktadır. En fazla Vahit Lütfi Salcı ve Necip Rahmi Tokat’a ait şiirler yer almaktadır. Bu isimlerin dışında; Tevfik Abdurrahman Tangoluç, Vizeli Suad Vural, Murat Barlan, Cemil Milyon, Neşet Rizvanoğlu, Uluğ Turanlıoğlu’na ait şiirler de gazetede yer almıştır. Gazetede adı geçen şairlerin isimleri ve şiirleri ile ilgili bilgiler tablo olarak hazırlanmış ve ekler bölümünde verilmiştir.³⁶

Kırklareli’nde halkın kitaba olan ilgisini ve yeni çıkan ve çıkacak olan kitapları takip ettiğini verilen basın–yayın haberlerinden anlıyoruz. Çıkan kitaplar ve gazeteler halka duyurulmuş ve tanıtılmış böylece halkın haberdar olması sağlanmıştır. Gazetede önerilen ve tanıtılan kitap sayısı oldukça fazladır. Bu haberlerin bazıları şunlardır:

Gazetede yalnızca Kırklareli içinde çıkan kitap, dergi ya da gazete değil diğer şehirlerde çıkan yayın haberleri de yer almış ve gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aşağıdaki gibi duyurulmuştur:

“Hemşeri okuyor musunuz? İstanbul’da çıkmakta olan Hemşeri yurdumuzun her tarafında seville seville okunan biricik halk gazetesidir. Bütün memleket ve dünya havadislerini en güzel resimleri ve tatlı bir dille yalnız Hemşeri gazetesinden öğrenebilirsiniz” (“Hemşeri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Mehmet Emin Yurdakul’un çıkarmış olduğu “Ankara” adlı eserinden dolayı duyulan mutluluk dile getirilmiş ve bu durum okuyucuya aktarılmıştır (“Büyük Türk Şairi Mehmet Emin Yurdakul’un Yeni Bir Eseri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Haftalık çıkan Yeni Adam gazetesinin yeni sayısındaki içeriği okuyucuya duyurulmuştur:

³⁶Tablo için bkz. EK 3

“Haftalık Yeni Adam gazetesinin 294 üncü sayısı dolgun bir şekilde çıktı. Bu sayısı ile meşhur Alman edibi Stefan Zweig’in Dickens hakkında yazdığı çok güzel bir eserin tefrikasına başlayan Yeni Adam’da İsmailHakkı Baltacıoğlu, Hüsamettin Bozok, Nurullah Ataç, Abidin Dino, Mahmut Cüda, Yunus Kazım Köni, Hamdi Güvenç imzalı yazılar ve resimler, haftanın bütün sanat ve fikir aktüalitesi vardır” (“Yeni Adam”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

“Trakyada Yeşilyurt” gazetesinde yazar olan Vahit Lütfi Salcı’nın yeni bir şiir kitabı çıkardığı konusunda halka bilgi verilmiştir:

“Gazetemizin edebi muharrirlerinden Vahit Lütfi Salcı’nın Saz Şairleri Gibi bir şiir kitabı Kırklareli Halkevi tarafından müzaheret olunarak neşredilmiştir. Şiir ve yazıları seve seve okunan bu arkadaşımızın bu kıymetli kitabını edinmek suretiyle takdir duygularını göstermelerini bütün sayın okuyucularımızdan ve münevver halkımızdan ve köylü kardeşlerimizden diler ve ehemmiyetle tavsiye ederiz” (“Saz Şairler Gibi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Gazete yetkilileri bir sonraki sayıda çıkacak olan şiiri okuyucuya aşağıdaki gibi duyurmuştur:

“Genç kalemlerimizden Murat Barlas’ın Yalnızlık adlı güzel bir şiirini gelecek sayımızda okuyacaksınız” (“Yalnızlık”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

4.4. Sergi ve Spor Haberleri

Düzenlenen sergiler, halka okul dışında öğrenme imkânı sunar ve bireysel gelişimlerine katkı sağlar. Sosyal-kültürel açıdan da bilgi ve beceri kazandırırken kişilerin boş zamanlarını olumlu etkinliklerle değerlendirmesine imkan verir. Yaptığı ürünleri sergileyen insanlar paylaşma ve mutluluk duygusunu da geliştirir. 1940 tarihli “Trakyada Yeşilyurt” gazetesine göre Kırklareli’nde hayvan biçki-dikiş sergilerinin düzenlendiğini görüyoruz. Yapılan bu sergilere halkın ilgi ve alakasının yoğun olduğunu görmekteyiz. Ayrıca hayvan sergilerine devlet desteği de verilmekte, yarışmalar düzenlenmekte ve dereceye girenlere ödül verilmektedir. Hayvan sergileri sayesinde vatandaşların hayvan bakımına daha çok önem verdiği, daha çok hayvan beslediği belirtilmiştir.

Lüleburgaz’da düzenlenecek hayvan sergisi haberi gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya aşağıdaki gibi duyurulmuştur:

“Cumhur reisimiz İsmet İnönü’nün himayelerinde ve Başvekil Refik Saydam’ın başkanlığında yarış ve ıslah encümeni ve Ziraat Vekaletnamına her sene açılmakta olan ehli hayvanlar sergisi bu yıl da 2 Nisan 940 Salı günü açılacaktır. Sergide 1800 lira mükafat vardır. At şubesi, sığır şubesi, koyun şubesi olmak üzere üç kısma ayrılan hayvanattan sergi talimatnamesi mucabince birinciden dördüncülüğe kadar kazananlara bu mükafat taksim edilecektir. Sergiye girecek hayvanatın kayıt muamelesi martın 30 uncu günü akşamına kadar devam edecektir” (“Lüleburgaz Ehli Hayvan Sergisi”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Düzenlenen bir diğer sergi de biçki–dikiş sergisidir. Bu sergilerin halkevleri tarafından düzenlendiği ve halkın yoğun ilgisiyle karşılaştığı gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aktarılmıştır. Biçki-dikiş sergisinde; gecelikler, sabahlıklar, ipekliler, pijamalar, çiçek nakışları, gömlekler, masa örtüleri, çay takımları, köşe yastıkları sergilenmiş ve bundan duyulan mutluluk dile getirilmiştir. (“Biçki, Dikiş ve Çiçek Sergisi”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1)

Bir başka biçki–dikiş sergisi haberi de gazetede yerini almıştır:

“Özyuva Biçki ve Dikiş” yurdunun sergisi halkevinde hususi bir salonda açılmıştır. Bayanlarımızın muvaffakiyetli eserlerini ve biçki ve dikiş muallimi bayan Behiye’nin gayret ve himmetlerini takdir ve teşekkürle karşılıyoruz” (“Biçki ve Dikiş Sergisi”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Spor yapmak, insanların fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerine büyük katkı sağlamaktadır. Spor yapmak bizleri sağlığa giden yola götürdüğü için her yaşta ve farklı spor dalları ile ilgilenmenin vücudumuza büyük katkıları olacağı artık hemen herkes tarafından bilinmektedir.

“Trakya Yeşilyurt” gazetesi de 1940 yılı içerisinde spora ve sporla ilgili haberlere yer ayırmıştır. Özellikle gençleri kötü alışkanlıklardan korumak için spora verilen önem artmıştır. Gazetede spor haberlerine çoğunlukla birinci sayfada rastlamaktayız. Bunlar; güreş, futbol, atıcılık, bisiklet yarışı, paraşüt ve izciliktir. Branş bazında incelediğimizde en fazla

haberinin futbol dalında yapıldığı, bunu güreş, atıcılık, bisiklet, paraşüt, izcilik ve kulüp haberlerinin takip ettiği tespit edilmiştir.

Spor haberleri baharın gelişi ile beraber Nisan ayının 927 numaralı sayısından başlayarak bütün bahar ve yaz aylarında yer almıştır. Yapılan müsabakalar gazete sayesinde halka duyurulmuş ve maç gelişmelerine ayrıntılı bir şekilde gazetede yer verilmiştir. Bu da bize halkın futbolu takip ettiğini ve futbolla ilgilendiğini göstermektedir.

Burgaz Yeşilova ile Kırklareli Akınspor arasında yapılan müsabakada Burgaz Yeşilova takımının yenildiği maç esnasında atılan gollerin de pozisyonları ile birlikte ayrıntılı bir şekilde verildiği haberi okuyucuya aktarılmıştır (“Pazar günkü maç”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Yapılan müsabakaları halkın büyük bir ilgiyle seyrettiği, zaman zaman gerilimli ve zaman zaman da samimi anların yaşanıldığı, aynı şekilde halkın güreş müsabakalarına en az futbol kadar ilgi gösterdiği ve hatta güreş müsabakasının yapıldığı alana insanların sığmadığı duvarlarda ve ağaçlarda bile seyircilerin olduğu bildirilmiştir (“Pehlivan Güreşleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklarelililerin spor konusunda erkek-kız ayrımı yapmadığı, sporun her dalıyla her iki cinsiyetin de ilgilenmesi gerektiği gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aktarılmış ve Edirne Postası’ndan alınan bir habere göre de atıcılık sporunun düzenleneceği halka aşağıdaki gibi duyurulmuştur:

“Edirne postası ırkdaşımızın kısa haberler sütununda Halkevimizde Çarşamba ve Cuma günlerine mahsus olmak üzere bir atıcılık sporu tertip edilmiştir. Bu spora herkes iştirak edecektir. Şeklinde bir havadis gözümüze ilişti. Biz bunun üzerinde durulacak bir iş olduğu kanaatındayız. Gönül istiyor ki bu çocuklarımızın, hatta kızlarımızı faydalı sporlarla meşgul görelim. Atıcılık, binicilik gibi ecdat sanatları ve asrın icaplarına uygun sporlara mühim bir yer ayırmak durumundayız. Alakalıların bu uğurda açacağı çıkır çok yerinde ve faydalı olacaktır”
 (“Atıcılık Sporu”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Bisiklet yarışının yapıldığı ve dereceye girenlere ödül verildiği halka duyurulmuştur:

“Beden terbiyesi Genel Direktörlüğünün tanzim ettiği program mucibince bölgemizde yapılmakta olan bisiklet yarışlarının dördüncüsü

50 kilometrelik Kırklareli Kaynarca arasında gidiş geliş olarak yapılmıştır. Koşuya 3 sporcu iştirak etmiş birinci gelen Sadullah ve ikinci gelen Sami ikramiyelerini almışlardır” (“Bisiklet Yarışı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli’nde paraşütle atlanıldığı ve paraşütle atlayan kişileri halkın büyük bir sevinç ve heyecanla seyrettiği haberi;

“Lüleburgaz, Babaeski, Hasköy alanlarında paraşütcü gençlerimizin paraşütle atlama tecrübeleri binlerce halkımız huzurunda çok muvaffakiyetli ve o derecede heyecanlı tezahüratla yapılmıştır. Aralarında bir Türk bayanın da bulunduğu bu genç paraşütçülerimiz binlerce halkın alkış ve minnet hislerini toplamışlardır” (“Paraşütçülerimiz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1) şeklinde verilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınan bir karar üzerine Türkiye’de bulunan illerde İzcilik Teşkilatı’nın kurulacağı ve bu durumun Kırklareli tarafından da büyük bir memnuniyetle okuyucuya aktarılmıştır:

“Mektep talebelerile Türk gençliğinin tam bir zindelleğe yetişmesini temin maksadile esaslı bir şekilde İzci Teşkilatı yapılmasına Maarif Vekaletince karar verilerek buna ait işlerle meşgul olmak üzere, Beden terbiyesi umum müdürlüğünce her vilayette birer izci ajanlığının ihdas edileceğini haber aldık. Geçen hafta bazı vilayetlerden Ankaraya davet olunan izci teşkilatına mensup zavattan mürekkep bir toplantı yapılmış ve bir çok kararlar alınmıştır” (“İzcilik Teşkilatı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

Kırklareli Spor Kulübü tarafından yapılacak olan kongre halka duyurulmuştur:

“Kırklareli Spor Kulübü Başkanlığından: 12/Nisan/1940 Cuma günü akşamı saat 20 de kulübümüz salonunda yıllık kongremiz yapılacağından üye arkadaşlarımızın mezkur saatte bulunmaları ilan olunur” (“Kırklareli Spor Kongresi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Kırklareli Acar Spor kulübü tarafından yapılacak olan kongre de halka duyurulmuştur:

“Kırklareli Acar Spor kulübü 1 Haziran 1940 Cuma günü saat 14,30 da Halkevi salonunda kongresini yapacaktır” (“Acar Spor Kulübü”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli’nde büyük bir stadyum yapılacağı haberi gazetede ki yerini almıştır:

“Kırklareli istasyonunda istimlak edilen arazi üzerinde büyük ve her türlü ihtiyacı havi bir stadyum yapılması için kararlaştırılan esasların tatbikine başlanmış ve toprak tesviyesi işi müteahhidine ihale edilmiştir”
(“Büyük Stadyum Yapılıyor” Trakya da Yeşilyurt, 1940: 1).

4.5. Çocuk Esirgeme Kurumu Haberleri

Toplumların sağlıklı bir şekilde var olabilmesi için çocuk ve genç nüfusun yetiştirilmesi çok önemlidir. Çocukların sağlıklı gelişimi mutlu olarak yaşayabilecekleri bir ortamda mümkündür. Ancak aile ortamı içinde yetişme imkanı olmayan çocukların birtakım sorunları olabilmektedir. Bu sorunları ortadan kaldırmak için Çocuk Esirgeme Kurumu kurulmuştur (Yaşar ve Dağdelen, 2013: 200). Kurum bakımı, benzer özellikleri olan çocukların bir yerde topluca bakılıp korunması ya da bir aile ortamına sahip veya aile ortamında yaşama şansı bulunmayan çocukların gruplar şeklinde toplu olarak bir kurum içerisinde yaşamaları ve bu süre içerisinde kendilerine anne, babalarının yerini alan yetişkinler tarafından bakılmaları olarak tanımlanır (Yazıcı, 2012: 506).

Türkiye’de Çocuk Esirgeme Kurumu’nun tarihi uzun ve eskidir. Osmanlı Devleti’ndeki sosyal devlet anlayışının yansımalarını, dezavantajlı sayılabilecek toplumsal kesime olanaklar tesis etmeye yönelik organizasyonlarda görmek mümkündür. Özellikle 19. yüzyılın sonunda kurulan Dar-ül Aceze³⁷, Himaye-i Etfal Cemiyeti³⁸, Darül Hayr-i

³⁷Toplumun korunmaya muhtaç kesimlerine yönelik sunulan hizmetler, önemli sosyal devlet uygulamalarından birisidir. 1896 yılında 2. Abdülhamit döneminde kurulan ve etkinliklerine başlayan Darülaceze’nin ayrı yeri vardır. Osmanlı İmparatorluğu’ndan günümüze kadar kesintisiz hizmet sunan Darülaceze’nin kurulmasının temelindeki amaç, dilencilikle mücadele ve bakıma muhtaç çocukların korunmasıdır (Güngör, 2009: 158 – 159).

³⁸1921’de Ankara’da kurulan Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti, yeni yapılanan Türkiye Cumhuriyeti’nin sosyal hizmet anlayışını ve çocuk davasını gerçekleştirmek için, öksüz, yetim ve kimsesiz çocukları koruma altına alır. Dönemin zor koşullarına rağmen yurt içi ve yurt dışında teşkilatlanarak şubeler açan Cemiyet, kendisine bağlı çeşitli kurumlarla çok sayıda yetim ve kimsesiz çocuğun maddi ve manevi himayesini sağlar. Cemiyet amaçladığı sağlık, eğitim ve kültür hizmetini çocuk ölçeğinde, anne, aile ve halka ulaştırmıştır. Cemiyet maddi gelir elde etmenin yanında bir de kendi tanıtımını da yapmak amacıyla özellikle çocuk bayramı ve haftasında türlü sosyo-kültürel faaliyetler düzenler, kapsamlı yayınlar yapar. Uluslar arası organizasyonlara katılır ve çocuk ile ilgili her gelişmeyi takip eder (Sarıkaya, 2007: 321).

Ali³⁹daha sonra İttihat ve Terakki tarafından açılan Darüleytamlar⁴⁰ ve dernek oluşumları bu alanda oluşmaya başlayan fakat yaygınlık kazanamayan bir politikaya işaret etmektedir. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde gelişen toplumsal olaylar, özellikle Balkan Savaşları'nda insan kaybının toplumsal yapıda derin sorunları ortaya çıkarması, yetim çocukların sayısının artmasına yol açmıştır. Cumhuriyetin kurulması ile birlikte çağdaş bir devlet örgütlenmesinin yanında siyasal ve sosyal oluşumların olduğunu Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Halkevleri örneklerinde görmek mümkündür. Çocuk Esirgeme Kurumu da bu yapının tamamlayıcı bir ögesi olmuştur(Parin ve Bilan, 2007: 122).

Çocuk Esirgeme Kurumu, ilk olarak Genel Merkezi İstanbul'da olmak üzere, 10 Mart 1917'de kurulmuştur. Kısa zamanda il ve ilçelerde şubeler açarak, ülke sathında hizmet vermeye başlamış ise de, Mütareke sonrasında memleketin içinde bulunduğu durum dolayısı ile başarılarını devam ettirememiş ve faaliyetlerini durdurmak mecburiyetinde kalmıştır. Batı Cephesi'nde Yunanlılar ve Doğu Cephesi'nde Ermeniler ile devam eden savaş, her gün çok sayıda çocuğun yetim kalmasına neden oluyordu. Hilal-i Ahmer Cemiyeti⁴¹ ancak cephede savaşanlar ile ilgileniyor; yardımlarını

³⁹ 1903 yılında Abdülhamid'in tahta çıkışı yıldönümünde açılışı yapılan Darülhayr-ı Ali, büyük ölçekte oluşması düşünülen bir Darüleytam'ın (yetimlerevi) maddi sebeplerle gerçekleştirilememesi sonucu daha küçük çapta bir kurumla yetinilmesiyle ortaya çıkmıştır. Açılan bu kurumda, kısa sürede 400'den fazla çocuğa hizmet verilmiş ve 31 Mart olaylarından sonra Abdülhamit'in tahttan indirilmesi ile kapatılmıştır(Çifci, 2009: 60).

⁴⁰ 20. yüzyılın başında yaşanan Balkan Savaşları ve Birinci Dünya Savaşı büyük felaketlere neden olduğu gibi, önemli bir göç olayını da beraberinde getirmiştir. Hem Balkan Savaşları'nda hem de Birinci Dünya Savaşı'nda şehit olanların çocuklarının barınması ve eğitimi devlet için sorun olmuştur. İşte bu sorunu ortadan kaldırma amacının bir sonucu olarak Darüleytamlar kurulmuştur (Özkan, 2017: 211).

⁴¹ 1863 tarihinde kararlarına şekil vermek amacıyla 8 Ağustos 1864 tarihinde Cenevre'de, 16 devletin katılımıyla bir kongre düzenlendi. Kongre sonunda, üyelerin ortak kararıyla 22 Ağustos 1864'te Cenevre Sözleşmesi imzalandı. Alınan kararlar arasında muharip devletlerin kuracakları can kurtarma teşkilatı, hastaneler, sağlık personeli ve gönüllü hemşirelerin durumlarıyla sivil halk ve yaralılara yapılacak yardımlarla durumlar da söz konusuydu. Sözleşme'nin Cenevre'ye delege göndermemiş olan diğer medeni devletlere de tebliğ olunması, ayrıca hükümlerini kabul ve imza için bir senelik süre tanınması karar verilmişti. Osmanlı, 5 Temmuz 1865 tarihinde Cenevre Sözleşmesi'ni imzaladı. Cenevre Sözleşmesi'ni imzalayan Osmanlı Devleti'nin, ilk zamanlarda Kızılhaçlara benzer bir cemiyetin kurulmasına çok da önem vermediği görülmektedir. Kızılay'ın kuruluş ve gelişim yıllarında başkanvekilliğinde bulunan Besim Ömer (Akalin) Paşa'ya göre; "Bu mesele gerek ahalice ve gerek rical-i devletçe ehemmiyetsiz görüldüğü gibi, Babıali'ce de 'gayri kabil-i icra evham ve hayalattan' ibaret sayılmıştı. Ayrıca, kamuoyunda salib(haç)'e karşı duyulan antipati ve çekimserliğin de bu gecikmede büyük rolü vardır. Bütün bu sebeplerden dolayı Kızılay Cemiyetinin kurulması 1877 tarihine kadar gerçekleşemedi; bu tarihten önce, tıbbiyeliler arasında Kızılay'la ilgili çalışmalar olmuşsa da sonuçsuz kaldı.

yalnız askerlere ulaştırabiliyordu. Cephe gerisindeki yetim çocuklara bakılamıyordu. Bu çocukların barınma ve beslenme ihtiyaçları vardı. Bu işi ancak geçmişte olduğu gibi, Himaye-i Etfal Cemiyeti yapabiliyordu. Birinci Dönem Bolu Milletvekili olarak Ankara'ya giden Dr. Fuat Bey⁴² Himaye-i Etfal Cemiyeti'ni kurmaya talip oldu. İlk teşebbüsünü 1920'de yaparak, düşüncelerini hocası Dr. Adnan (Adivar) Bey'e açtı. Bu dönemde yoğun bir şekilde Hilal-i Ahmer Cemiyeti'nin faaliyetleriyle ilgilenen Dr. Adnan Bey, bu kuruma yapılacak yardımların azalabileceği endişesi ile "Hilal-i Ahmer" in çalışmalarına ihtiyacımız var" diyerek bu konuda acele etmemesini söyledi. Dr. Fuat Bey de hocasının tavsiyesine uyararak, cemiyetin kuruluşunu bir yıl geciktirdi. Bir yıl sonra, hazırlıklarını tamamlayarak 30 Haziran 1921'de Hâkimiyet-i Milliye Matbaası'nın küçük bir odasında Himaye-i Etfal Cemiyeti'ni kurdu. Cemiyetin adı daha sonradan Atatürk tarafından Çocuk Esirgeme Kurumu olarak değiştirildi (Akın, 2000: 108 – 109).

Türkiye'de Çocuk Esirgeme Kurumu'nun kurulmasına Kırklareli öncülük etmiştir. Daha Himaye-i Etfal kurulmadan hatta dünyanın birçok yerinde çocuk koruma cemiyetleri kurulmadan Kırklareli'nde; Ziraat Bankası Müdürü Kızanlıkoğlu Ahmet, Saatçi Rıfat Hoca, Hatip Mehmet, Hükümet Doktoru Fuat Umay gibi Kırklareli'nin önde gelen isimleri

Her ne kadar 1877 tarihi Kızılay'ın kuruluşu olarak kabul ediliyorsa da, esaslı bir teşkilatın ortaya çıkması 1911 tarihinde gerçekleşmiştir (Çapa, 2010: 10 – 11).

⁴²Mehmet Fuad (Umay), 24 Şubat 1885'te Kırklareli'de doğdu. Babası; Mehmet Nuri Bey, annesi; Seniyye Hanım'dır. Fuad Bey, ilkokul ve ortaokulu Kırklareli'de okudu. Tahsil hayatını devam ettirmek için, Edirne'ye giderek, Edirne Lisesi'nden mezun oldu. Ondan sonra İstanbul Tıp Fakültesi'ne giderek 1910 tarihinde mezun olmuş ve doktorluk mesleğine başlamıştır. İlk görev olarak Kırkkilise Sancağı Tırnovacık Kazası Belediye Tabipliği'ne tayin olundu. Kısa süre sonra aynı kazanın Hükümet Tabibi oldu. Bu görevini 22 Eylül 1912'ye kadar başarı ile sürdürdükten sonra, Balkan Harbi vesilesiyle bölgedeki askeri hastaneye tayin olundu. Harp sonrası, 28 Ağustos 1913 tarihinde Kırklareli Belediye Tabipliği'ne getirildi. Burda, öksüz ve yetim çocuklara yardım etmek için Himaye-i Etfal Cemiyeti (Çocuk Esirgeme Kurumu) Kırklareli şubesini kurdu. Mütareke Dönemi'nde terfi süsü verilerek Bolu Hükümet Tabipliği'ne sürüldü. Burada Milli Mücadele'ye katıldı. Bolu Müdafâ'a-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'ni kurarak, başkanlığını yürüttü. Aynı dönemde Ankara'da açılan TBMM'ye Bolu Milletvekili olarak katıldı. İkinci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğine memleketi Kırklareli'den seçildi. Soyadı Kanunu'yla beraber, Türk çocuklarına verdiği hizmetler sebebiyle eski Türk dininde çocukların koruyucusu kutsal ruh Umay'a hitaben, Atatürk tarafından kendisine Fuad Bey'e Umay soyadı verildi. Dr. Fuad Bey 1950'de siyasi hayattan ayrıldı ve ailesi ile İstanbul'da yaşamaya başladı. Burada geçirdiği mütevazı yılların ardından 1963'te vefat etti. Şimdi, ömrünün her anının Türk milletinin kurtuluşu, terakkisi ve refahı için harcamış olmanın huzuru içinde, ebedi istirahatgahı olan Zincirlikuyu Kabristanlığı'nda yatmaktadır (Akın, 2000: 1 – 3).

tarafından muhtaç ve öksüz çocuklara yardım amacıyla “Fakir Çocuklara Yardım” adı altında bir cemiyet kurmuşlardır. Bu cemiyet meydana gelir gelmez Kocahıdır Okulu’nda bir toplantı yapılmış ve 5 kişilik bir idare heyeti seçilerek hükümete beyannamesi verilmiştir. Okullardaki öksüz ve fakir çocukları giydirmekle işe başlayan bu cemiyet, günden güne genişlemiş, Doktor Fuat Umay sokaklarda ve köylerde rastladığı hasta, zayıf çocukları ısrarla takip ederek muayenelerini yapmış ve tedavilerini bu cemiyete yaptırmıştır. Bu yardımlar halkın büyük alakasını çekmiş ve cemiyet günden güne kuvvetlenmiştir. Cemiyet İdare Heyeti’ne seçilen ilk kişiler şunlardır: Hükümet Doktoru Fuat Umay, Hatip Mehmet, Bankacı Ahmet ve Saatçi Rıfat idi. Araya Balkan Harbi, Yunan işgali girmiş Kırklareli’ndeki bu şefkat kurumu faaliyetini durdurmuş ve Mutasarrıf Tevfik Sırrı Gür’ün başkanlığında tekrar faaliyete geçmiştir (Dursunkaya, 1947: 137 – 139).

Bu cemiyete Muhittin Özenbaş, Malikzade Süleyman, Hastane başhekimi Ziya, Hükümet Doktoru Hamdi, Tedrisat müfettişi Ali Rıza Dursunkaya, İcra memuru Moltaoğlu Mehmet, mahkeme azasından emekli Osman Dalbayrak, Müftü Ahmet Nuri, Başöğretmen Kazım Konuralp, emekli öğretmen Sadiye Güngör’ün hizmetleri olmuştur. Cemiyet; Mütareke döneminde Ferit Paşa hükümeti tarafından kapatılıp sokağa atılan Darüleytam’ın kız ve erkek çocuklarını himayesine aldığı gibi, istibdattan sonra Kırklareli’de bulunan 70 kadar çocuğu İstanbul Darüleytamları’na yerleştirmiştir (Dursunkaya, 1947: 139 – 140).

Kırklareli’nde kurulan bu cemiyete baştan 50 yataklık yuva kadrosu verilmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi’ne ait eski Türk Ocağı binasının yuvaya verilmesi hakkında Parti Genel Sekreterliği’ne başvurulmuş ve bu başvuru kabul görmüş, bina tamirat ve tadilat göz önüne alınarak cemiyete verilmiştir. Kırklareli Çocuk Yuvası’nda 2 kısım vardır:

1. Bölüm: 1 günlükten 2 yaşına kadar olan bebekler.
2. Bölüm: 2 yaşından yukarı çocuklar.

Çocuğun yuvada kalabilmesi için anasız, babasız, fakir, işçi çocuğu, babası hasta ve asker olması dolayısıyla çocuğuna bakma imkanı olmayan, anneleri ameliyat olmuş veya uzun süre hastanede yatan fakir ailelerin

çocuğu olması şartı aranmıştır. Bu kuruluşta amaç yalnızca muhtaç çocukları yedirmek giydirmek olmamıştır. Onları okutmak, fabrika ve devlet dairelerinde iş bulmak, onları muayene etmek, ilaçlarını temin etmek gibi çalışmaları da olmuştur (Dursunkaya, 1947: 142 – 143).

1940 yılındaki Kırklareli Çocuk Esirgeme Kurumu faaliyet haberleri, “Trakyada Yeşilyurt” gazetesi aracılığı ile okuyucuya duyurulmuştur.

Kırklareli’nde Çocuk Esirgeme Kurumu’nun yapacağı kongre için gönderilen telgraflar gazetede yayınlanmıştır:

“Kongrenin temiz duygularına teşekkür ederim.

İsmet İNÖNÜ

İzhar buyurulan hissiyata teşekkür eder, kongreye başarılar dilerim.

Türkiye B. M. M. Reisi

Abdülhalik RENDA

Kırklareli Çocuk Esirgeme Kurumu vilayet heyeti kongresinin yeni sene toplanması dolayisile hakkımda gösterdikleri temiz duygulara teşekkür ederim.

Başvekil

Dr.Refik Saydam

Kurumun hedefine hızla ulaşması yolunda muvaffakiyetli çalışmalar diler sevgiler sunarım.

C.H.P. genel sekreteri

Erzurum Meb’usu

F. TÜZEL

Kongrenin değerli duygular ve dileklerine teşekkür eder muvaffakiyetler diler, saygılarımı sunarım”

Çocuk Esirgeme Kurumu

Başkanı

Fuad U MAY

(“Çocuk Esirgeme Kurumuna gelen karşılık Telğrafları” Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Yukarıda yazılan haberle bağlantılı olarak kurumun yıllık kongresini gerçekleştirdiği, merkez heyeti ve idare seçimlerinin yapıldığı halka duyurulmuştur. Merkez heyetine seçilenler şu kişilerdir:

*“Yümnü Bicioğlu İskan müdürü
Nüzhet Sumay Belediye muhasibi
Kazım Konuralp Başöğretmen
Halit Diş Doktoru
Mehmed Can Yeniley Doktor
Vefik Sözen Başöğretmen
Hayri Gürsu Başöğretmen
Cemal Ataç Maarif Müdürü
Şükrü Ziraat Bank Müdürü
Ali Rıza Yeşilyurt gazetesi sahibi
Atf Encümen başkatibi
Haşim Peksöz Belediye reisi
İnhisarlar müdürü
Muhasip Ruhi
Muddeiumumi Cevad”*şeklindedir.

Kurumun idaresine seçilenler ise aşağıdaki gibidir:

“Reis: Bay Yümnü Bicioğlu

Katip: Bay Ridvan Umay Veznedar: Bay Bazaz İdris

Aza: Bay Diş tabibi Halit Aza: Bay Muallim Vefik Sözen” şeklindedir.

(“Çocuk Esirgeme Kurumu Seçimi”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Çocuk Esirgeme Kurumu'nun çocuk büyütme konusunda çıkardığı kitap, gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya aşağıdaki gibi duyurulmuştur:

“Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi çocuk büyütme usullerini öğreten öğütler neşretmiştir. Annelere parasız gönderilmektedir. Çocuğun kaç aylık olduğunu adresle birlikte Ankara'da Çocuk Esirgeme Kurumu'na bildirmek kafidir” (“Çocuk büyütmesini öğreten öğütler”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 2).

Çocuk Esirgeme Kurumu'nun yapacağı eşya piyangosu çekiminin tarihinde bir değişiklik olacağı haberi halka bildirilmiştir:

“17/06/1940 günü Halkevi salonunda keşide edileceği evvelce bildirilen Çocuk Esirgeme Kurumu Eşya Piyangosunun çekilmesi 17/07/1940 tarihine bırakılmış olduğunu sayın halkımıza saygularımızla bildiririz”(“Kırklareli Çocuk Esirgeme Başkanlığından”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Bir başka haberde de yukarıda tarihi verilen çekilişte yine değişiklik yapıldığı haberi halka bildirilmiştir:

“17/07/1940 günü Halkevi salonunda keşide edileceği evvelce bildirilen Çocuk Esirgeme Kurumu Eşya piyangosunun çekilmesi 04/08/1940 Pazar gününe bırakılmış olduğunu sayın halkımıza saygılarımızla bildiririz”(“Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanlığından”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Çocuk Esirgeme Kurumu'nun eşya piyangosunun çekilişini yaptığı gazetede ki yerini almıştır:

“Çocuk esirgeme Kurumu Kırklareli merkezi tarafından tertip edilen eşya piyangosu 04/08/1940 Pazar günü Halkevi salonunda noter ve kalabalık bir halk huzurunda çekilmiştir. 200 numaraya isabet eden vaki olmuştur. Hediyeleri müracaat edenlere kurum dairesinde teslim edilmiştir. Ayrıca kurum listeleride tab ettirerek tevzi etmiştir” (“Çocuk Esirgeme Kurumu eşya piyangosu”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Çocuk Esirgeme Kurumu'na yaptığı çalışmalar ve büyük katkılarından dolayı Fuat Umay'a İsmet İnönü tarafından Ankara Keçiören'de bulunan Çocuk Yuvası'na onun adı verilmiştir.⁴³ Bu haber okuyucuya duyurulmuş ve Fuat Umay tebrik edilmiştir:

“Cümhur Reisimiz Çocuk Yuvasındaki yeni Pavyona “Umay Pavyonu” adını verdiler Keçiören Çocuk Yuvasında yeni yaptırılan 200 yataklı Pavyona, kuruluşundan beri kurumun başında çalışarak kıymetli başarılar gösteren Dr. Fuad Umaya izafeten “Umay Pavyonu” adının verilmesini Milli Şefimiz tensip buyurmuşlardır. Muhterem meb'usumuz ve hemşerimiz Fuad Umayı muvaffakiyetinden dolayı tebrik ve daha

⁴³ Dr. Fuat Bey, Çocuk Esirgeme Kurumu yararına yaptığı hizmetler karşılığında hiçbir şekilde maddi ödül beklememiş, o yalnızca Çocuk Davasına hizmet edebilmek için çalışmıştır. Bu hizmet yarışında kendisine verilen maddi ödülleri, her seferinde Çocuk Esirgeme Kurumu'na bağışlamıştır. Yalnızca manevi bir hatıra olarak, devrin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün teklifleriyle Keçiören Çocuk Pavyonu'na adının verilmesini kabul etmiştir. Bu konudaki teklif şöyleydi:

“Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanlığı'na

Keçiören Çocuk Yuvası'nda yeni yaptırılan iki yüz yataklı pavyona kuruluşundan beri Kurumun başında çalışarak kıymetli başarılar gösteren Doktor Fuad Umay'a izafeten UMAY pavyonu adının verilmesi yerinde olacaktır.

Reisicumhur

İSMET İNÖNÜ” (Akın, 2000: 110 – 111).

büyük başarılarına mazhariyetini temenni ederiz”(“Umay Pavyonu”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

4.6. İlanlar

Gazetelerde yer alan ilanlar insanları çeşitli konuları bilgilendirmekle kalmayıp aynı zamanda hem ülke içindeki hem de yaşadıkları yerle ilgili bilgi sahibi yapmaktadır. İnsanlar; ihtiyaçlarını, nerden neyi temin edeceklerini, çevresindeki tanınmış kişiler konusunda bilgi almayı gazetelerde yer alan ilanlar sayesinde öğrenebilmektedir. Günümüzde de ilanların önemi çok fazla olmakla birlikte, incelediğimiz 1940 tarihli “Trakyada Yeşilyurt” gazetesi de bize ilanların o dönem için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

1940 yılında “Trakyada Yeşilyurt” gazetesinde ilanlara ayrılan kısım oldukça fazladır. Tebrik-teşekkür, kayıp-ölüm-başsağlığı, atama-tayin, doğum, nikâh-nişan gibi pek çok konuda ilanlara yer verildiğini görmek mümkündür.

Kırklareli ili ile ilgili teşekkür, özür, doğum, atama, tayin, terfi konulu ilanlara yer verilirken nişan ve evlilik ile ilgili ilanlara daha çok yer verildiği anlaşılmaktadır. Bu ilanlar aracılığıyla hem nişanlanan ve evlenen çiftler tebrik edilmiş hem de bu kişiler Kırklareli halkına duyurulmuştur. Bu ilanlar ile halk “Trakyada Yeşilyurt” gazetesi sayesinde mutluluklarını paylaşmıştır. Gazetede yer alan bu ilanların bazıları şöyledir:

“Yazıcı arkadaşlarımızdan Necip Rahmi Tokat ile merhum fabrikatör bay İzzet Sayiner kızı bayan Nezaiye Sayiner’in evlenme töreni İstanbul Fatih belediye salonunda 4 İkcikanun 940 Perşembe günü saat 13’de kalabalık davetliler arasında icra edilmiştir. Bu sevimli çiftlere Yeşilyurt saadetler ve uzun ömürler diler” (“Mesut Bir Evlenme”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

“Bayan Münire Akman’la Kadastro fen memurlarından Hakkı Sever’in evlenme törenleri Cumartesi günü akşamı Halkevi salonunda kalabalık davetliler hazır olduğu halde yapılmıştır. Gece geç vakte kadar musiki, dans ve muhtelif eğlencelerle tesid edilen bu merasim çok nezih ve çok intizamlı olmuştur. Her iki kıymetli gencimizi tebrik ve saadetler dileriz” (“Tebrik ederiz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

“B. Sadri kızı Bayan Fesahat’la genç tacirlerimizden İstanbul pazarı sahibi, B. Ridvan Umay’ın nişan merasimi 18 Mart 1940 günü İstanbul’da yapılmıştır. Her iki gencimizi tebrik ve saadetli yaşayışlar temenni ederiz” (“Tebrik Ederiz”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

“Bayan Şadiye Aybesen’le Kırklareli C. Müddiumumiliği katiplerinden Orhan Alpay’ın 14/4/1940 Pazar günü Silivri’de nişanları yapılmıştır. Tebrik ve saadetlerini temenni ederiz” (“Nişan”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

“4 Mayıs Cumartesi günü akşamı Bayan Nizaiye Tokat ile teğmen Rahmi Tokat’ın ve 5 Mayıs Pazar günü akşamı emekli müddeiumumi merhum Ali Şükrü kızı Bayan Sabahat’la topçu teğmeni Şinasi’nin evlenme törenleri Halkevi salonumuzda birçok davetliler hazır olduğu halde yapılmıştır. Gençlerimize bahtiyarlık ve sağlıklı şen yuvalar kurlmalarını diler ve tebrik ederiz” (“Evlenme Merasimi”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

“Bayan Mürvet İşcan’la Ziraat bankamız memurlarından B. Faruk’un ve Bayan Naciye ile Yarsubay (Zabit Vekili) B. Hasan’ın ve öğretmen Bayan Mürvet’le hava teğmeni bay Halid’in Cumartesi günü akşamı evlenme törenleri yapılmıştır. Gençlerimizi tebrik ve şen yuva kurlmalarını temenni ederiz” (“Tebrik ederiz”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

Atama, tayin ve terfi ilanlarında Kırklarelili olupda başka bir yerde ikamet eden bazı kişilerin de tayin ilanlarına yer verilmiş, bu kişiler gazete yetkilileri aracılığı ile tebrik edilmiştir:

“İstanbul Ticaret muntaka müdürü kıymetli gençlerimizden B. Avni Sakman Ticaret Vekaleti Teşkilatlandırma Umum Müdürlüğüne tayin buyrulmuştur. Aziz arkadaşımız B. Sakman’ı tebrik ve muvaffakiyetlerini dileriz” (“B. Avni Sakman”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

“Umumi meclis Kırklareli üyesi bayan Hayriye Umay’ın mazeretinden dolayı istifası üzerine açılan Umumi meclis azalığına yedek aza emekli banka memuru bay Ömer Aydın gelmiştir. Aydın’ı tebrik, yeni işinde muvaffakiyetini temenni ederiz” (“Umumi meclis azalığı”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1).

“Erzurum valisi aziz hemşehrimiz Haşim İşcan Antalya Valiliğine tayin buyurulmuştur. Yeni vazifesinde de muvaffakiyetler dileriz”(“B. Haşim İşcan”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1)

“Babaeski eski istasyon memuru Bay Necmi'nin Babaeski belediye muhasipliğine tayin edildiğini haber aldık. Çalışkan bir arkadaşımız olan Bay Necmi'yi tebrik eder ve işinde muvaffakiyetini dileriz”(“Bir Tayin”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

“Vilayet muhasebe müdürlüğüne tayin buyurulan B. Hamdi Altan gelerek işe başlamıştır. Defterdarlık muhasebe memuru B. Avni Şen de Trabzon muntika komutanlığı muhasebe kitabetine tayin edilmiştir. Her ikisini tebrik ve muvaffakiyetlerini dileriz”(“Tayinler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1)

“Başmuharririmiz ve sahibimiz Ali Rıza Dursunkaya'nın oğlu Kamil Dursunkaya'nın Adana belediyesi kimya mutahassıslığına sıhhat vekaletince tayin buyrulduğunu sevinçlerle haber aldık. İlimizin değerli bir evladı olan B. Kamil üniversiteyi bitirdikten sonra büyük bir enerji sarfederek kimya ihtisasını da yapmaya ve icra kılınan imtihanda birinci sınıf hayati ve gıda kimya mütahassıslığını kazanmaya muvaffak olmuş, Kabataş Lisesi'nde kimya muallimliğinde muvaffakiyetler göstermiş bir gencimizdir. Kendisine mühim bir vilayetimizin belediye kimya işlerinde muvaffakiyetlere mazhar olmasını dilerken yirmi senedir evlatlarının tahsili uğrunda hiçbir fedakarlıktan çekinmemiş ve memlekete müfit ve münevver çocuklar yetiştirmiş bahtiyar bir baba olan arkadaşımız Ali Rıza Dursunkaya'yı da tebrik ederiz”(“Tebrik Ederiz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

1940 yılında yayınlanan ilanlardan halkın yardımsever, toplumsal bilinç düşüncesi gelişmiş bireylerden oluştuğu anlaşılmaktadır. “Maarifsever bir köylümüz” adlı ilan başlığı bize bunu göstermektedir. Bir dekar bağını köy okuluna bağışlayan vatandaşa gazete yetkilileri aracılığı ile aşağıdaki gibi teşekkür edilmiştir:

“Devletli ağaçtan Hatipoğlu Bay Ahmet yetişmiş bir dekar bağını köy okuluna hediye etmiştir. B. Ahmet'in bu kültürseverliği vilayet makamınca takdirle karşılanmıştır. Biz de bu hamiyetli köylümüze takdir ve teşekkürlerimizi yollarız”(“Maarifsever Bir Köylümüz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1)

İsmet İnönü'nün geçirmiş olduğu küçük bir ameliyat dolayısıyla kendisine gönderilen geçmiş olsun telgraflarına ve mektuplarına karşılık teşekkürde bulunduğu halka bildirilmiştir:

“Reisicumhur,geçirdiği küçükameliyat münasebetiyle arkadaş ve vatandaşlarından aldıkları muhabbet telgraf ve mektuplarından pek müteşekkirdirler. Bu tebliğininminnet hissiyatının ifadesi olarak kabulünü bütün telgraf ve mektup sahiplerinden rica ediyorlar”(“Milli Şef İnönü'nün

Teşekkürü”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

“Trakyada Yeşilyurt” gazetesinde bir vefat üzerine başsağlığı dileyenler ve acılarına ortak olanlar için edilen aşağıdaki gibi aktarılmıştır:

“Babamızın ölümü münasebetiyle teessürlerimize iştirak etmek dolayısıyla gösterilen büyük alakaya ayrı ayrı teşekkür etmeye imkan bulunmadığından muhterem Yeşilyurt'la yapılmasını derin ve sonsuz saygılarımla dilerim”(“Teşekkür”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

“Pederim Mehmet Tunçel'in 15/08/1940 tarihinde vukuu vefatı dolayısıyla teessürlerimize iştirak eden ve bu kederli günümüzde dert ortağımız olan dostlarımıza ayrı ayrı teşekkür etmeye imkan olmadığından minnetdarlığımın iblağına muhterem gazetenizin tevessutunu rica ederim” (“Teşekkür”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

Bir başka ilanda da Kırklareli'ne gelen yüksek mevkili çalışanlar için hoş geldiniz tebriğinde bulunulmuştur:

“Ordu müfettişi Orgeneral Fahrettin Altay'la Korkomutanımız Salih Omurtak ve maiyetleri dün şehrimizi teşrif buyurmuşlardır. Sayın komutanlarımızı hürmetle selamlayarak hoş geldiniz deriz” (“Orgeneral Fahrettin Altay”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1)

“Mebusumuz Dr. Fuat Umay dün akşam Ankara'dan gelmişlerdir. Kardeşi Ridvan Umay'ın evlenmesi münasebetiyle birkaç gün kalacak olan sayın mebusumuza hoş geldin deriz”(“Mebusumuz Dr. Fuat Umay”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Gazete yetkilileri tarafından baş sağlığı ilanları aşağıdaki gibi verilmiştir:

“Tümenimizin sevilmiş, tanınmış değerli subaylarından Topçu Binbaşısı Arif Efe'nin İstanbul'da kalp sektesinden öldüğünü teessürlerle

haber aldık. Soyadının da ifade ettiği derecede efe yaratılışlı mert bir asker olan merhuma Allah'tan rahmetler ve kederli ailesine başsağlıkları dileriz” (“Arif Efe”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

“Kırklareli Hava Kurumu ikinci başkanı ve ticaret odamız azasından B. Hamdi Bayraktar oğlunun babası vefat etmiştir. Arkadaşımızın teessürlerine iştirak eder ve başsağlıkları dileriz” (“Başsağlığı Dileriz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

“Muteber tüccarlarımızdan Bezaz B. İdris'in 22 yaşlarındaki kızı Şükriye İstanbul'da vefat etmiştir. Arkadaşımızın bu ölümden doğan teessürlerine iştirak ederek başsağlıkları dileriz” (“Başsağlığı Dileriz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1)

Gazete doğum haberlerine de yer vermiştir:

“Orman Koruma subaylarından muhterem arkadaşımız Şükrü Özişik'in 29/Şubat/1940 tarihinde bir erkek çocuğu dünyaya gelmiştir. Yavruya analı babalı uzun yaşayışlar dileriz” (“Doğum”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2)

Gazete yetkilileri geçmiş olsun dileklerini de okuyucuya aktarmıştır:

“Edirne postası arkadaşımızın sahip ve başyazıcısı Emin Necmettin'in hasta yattığını teessürlerle öğrendik. Arkadaşımıza acil şifalar temenni ederiz” (“Geçmiş Olsun”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Özür dilekleri de gazetede ki yerini almıştır:

“Neşretmekte olduğumuz Çılgın adındaki tefrikamızı yazımızın çokluğu dolayısıyla gelecek nüshamıza bıraktık. Sayın okurlarımızdan özür dileriz” (“Özür Dileme”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Nafia fen memurlarına girecekleri mühendislik sınavı için dilenen başarı gazete yetkilileri tarafından ile okuyucuya aşağıdaki gibi aktarılmıştır:

“Vilayetimiz Nafia Fen memurları bugün teknik okulu mühendislik kursu imtihanına girmişlerdir. İmtihan Nafia dairesinde ve Nafia müdürümüz B.Bedi'in riyaseti altında teşekkül eden bir komisyon huzurunda yapılmaktadır. Genç fen adamlarımıza muvaffakiyetler dileriz” (“Mühendislik Kursu İmtihani”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

“Trakayada Yeşilyurt” gazetesinde kayıp ilanları da yer verilmiştir. Kayıp ilanlarının hem sayısı çok fazla hem de çeşitlilik göstermektedir. Kayıp havyan ilanları, kayıp mühür ilanları, nüfus cüzdanı, banka cüzdanı, makbuz, vesika ve diploma gibi birçok konuda kayıp ilanlarına rastlamak mümkündür:

“Ankara Nüfus Müdürlüğünden zayıinden aldığım nüfus cüzdanımı kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Kırklareli Belediye Masraf Katibi: Alaettin Alpar”(“Zayi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

“Kırklareli Belediyesinden almış olduğum 931 senesine ait 85 numaralı şoför vesikamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Vizeli Şoför Tahsin” (“Zayi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2)

“Köyümüze ait boz renkte 3 yaşında ince dik boynuzlu ve sağ boynuzunda veterinerlik 60 numarayı taşıyan boğa İkinci Kanun’un 25. gününden beri kayıptır. Gören ve bulanların Kurudere ihtiyar meclisine teslim etmeleri rica olunur. Kurudere Muhtarı Mehmet” (“Kayıp Boğa”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2)

“Zati mührümü kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Zayi mührümden hiç kimseye borcum olmadığı ilan olunur. Koru köyünden Ahmet oğlu İsmail Çalık”(“Zayi Mühür”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2)

“Kırklareli ilkokulundan almış olduğum şahadetnamemi kaybettim. Yenisini çıkardığımdan eski şahadetnamemim hükmü olmadığını ilan ederim. Doğluca mahallesinden İsmail oğlu Fahri”(“Zayi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2)

“Babaeski zabıtasından aldığım 36-38 no.lu ikamet tezkeremi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Babaeski Nacak köyünden Ali oğlu Bulgaristanlı Muharrem”(“Zayi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 3)

“Kırklareli belediyesi elektrik depozitosuna ait 20/05/940/ tarih ve 5052276 no.lu makbuzu kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Tırnava Caddesi Berber Yakup Gürsoy”(“Zayi Makbuz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1)

“Kırklareli Ziraat Bankasından aldığım 966 numaralı banka cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan zayi cüzdanın hükmü olmadığı ilan olunur. Kırtasiyeci İsmet Güre”(“Zayi Banka Cüzdanı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

1940 tarihli “Trakyada Yeşilyurt” gazetesinde reklamlara yok denecek kadar az yer ayrılmıştır. Reklamları incelediğimizde gazetenin basımevine ait olduğu görülmüştür:

“Yeşilyurt Basımevi her nevi sipariş kabul eder”(“Yeşilyurt Basımevi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

“Yeşilyurt Basımevi her nevi sipariş kabul eder”(“Yeşilyurt Basımevi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

1940 tarihli “Trakyada Yeşilyurt” gazetesinde ölüm ilanlarına da yer verilmiştir. Böylece halkın bu konuda da haberdar olması sağlanmıştır. Gazetede yalnızca tanınmış ve ileri gelen kişilerin değil sıradan vatandaşların da ölümü üzerine duyulan üzüntüden bahsedilmiştir. Bu da bize hem Kırklareli halkının hem de gazete çalışanlarının ne kadar duyarlı olduklarını göstermektedir:

“Gençlerimizden Terzi Nuri Cuma günü kalp sektesinden vefat etmiştir. Merhum; çok temiz ahlaklı, çok seciyeli bir gencimizdi. Genç yaşta ansızın ölümünden doğan teessür büyüktür. Cenazesi esnaflarımızın ihtiramlı elleri üzerinde ebedi medfenine götürülmüştür. Yeşilyurt müretteplerinden Sabit ve Adliye katiplerinden Hilmi, Kavaklı’da muallimi Bayan Mediha ve Pakize’nin kardeşi olan Nuri’nin vefatından mütevellit teessürlerimizi ve başsağlıklarımızı sunar ve Allah’tan merhuma rahmetler dileriz”(“Kalp Sektesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940:1).

“Genç, kibar, çalışkan birmektepli yavrumuzu evvelki gün gözyaşlarımız arasında edebi mekanına götürdük. Edirne Lisesini ikmale az

bir zamanı kalmış olan Nafiyecik, zatürree, zatülcenb ve nihayet verem mikroplarının hücumuna mukavemet edemedi. Ona düşkün ebeveyni her şeyi her şeyi yaptılar. Fakat hangi maddi imkan vardır ki bu hakikat olan ölümü karşılayabilsin. Nafiye’ye memleketin genç münevver bir kızı olmak itibariyle acımayan yanmayan kalmadı. Başer’in iktidarı haricinde

bulunan ve değişmeyen bir tabiat kanununun ahkamına hepimiz tabi olduğumuz için bu acıya katlanmak mecburiyetindeyiz. Ve bu mecburiyeti de onun gözü yaşlı babası eski orman memuru Mehmet'e ve annesi ile ailesi efradına hatırlatır ve kendilerine başsağlıkları dilerken gençlik çağının 18. yılına henüz basmış Nafiyecik'e de Allah'tan rahmetler dileriz” (“Nafiyecik'in Ölümü”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1)

Kırklareli'nin eski ve köklü ailelerinden olan avukat Rifat Bey'in oğlu Ekrem Avukatoğlu'nun vefat ettiği ve Kırklareli için önemli bir şahsın kaybından dolayı duyulan üzüntü okuyucuyla paylaşılmıştır (“B. Ekrem Avukatoğlu”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

“Pınarhisar Belediye reisi Halil Alp Çelebi'nin anneleri bayan Hüsniye 9 Mart 1940 Cumartesi günü akşamı vefat etmiştir. Çelebioğulları ailesinin bu muhterem kadınına rahmetler dilerken Halil Alpçelebi'ye de başsağlıkları yollarız” (“Ölüm”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Gazete yetkilileri yalnızca Kırklarelilerin ölüm ilanlarına yer vermemiş aynı zamanda ölkemiz için önemli ve tanınmış kişilerin de ölüm ilanlarına yer vermiştir:

“Salı günü Ankara şehir lokantasına yemek yemek üzere giden Bilecik mebusu değerli doktorlarımızdan Besim Ömer ansızın geçirdiği fenalık üzerine yapılan bütün ihtimam ve tedaviler tesir etmeyerek vefat ettiğini eseflerle haber aldık. 50 senedir memleketin ilim ve fen alemine hizmet etmiş, kendisini vatan hududu içinde ve dışında tanımayan ve sevmeyen kalmamış çok kıymetli bir alimimizin ölümünü ziya telakki edenlerdeniz. Haktan rahmetler dileriz” (“Dr. Besim Ömer Öldü”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1)

“Muhterem Başvekilimiz Dr. Refik Saydam'ın büyük biraderleri Hakkı Saydam evvelki gün Yeniköy'deki evinde vefat etmiştir. Biraderinin fazla rahatsızlığını haber alan Başvekilimiz geçen gün Ankara'dan İstanbul'a gelmiş ve doğruca hasta biraderi nezdine gitmiş ise de ölüsüne yetişebilmiştir. Cenaze merasiminde Reısicumhur namına Başvekil Refik Saydam, İstanbul'da bulunan mebuslar, vekiller, vali, İstanbul komutanı, Halk Partisi reisi ve diğer zevat bulunmuş ve resmi hususi müesseseler ve merhumun dostları tarafından müteaddit çelenkler

gönderilmiştir”(“Başvekilimizin Ağabeyleri Vefat Etti”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1)

Panayırlar ürün, canlı hayvan ve hizmet ticaretinin yanı sıra dinsel, kültürel fonksiyonları birlikte barındıran; geleneksel törenlerin, ürünlerin, üretim şekillerinin ve etkinliklerin yaşatılmasına aracılık eden; böylece toplumun ekonomik ihtiyaçlarının yanı sıra sosyal, kültürel ve eğlence gereksinimlerinin karşılandığı tarihin eski ticaret formlarından biridir (Çalışkan, 2016: 21).

Kırklareli’nde de düzenlenen panayırlar bu görevi görmüş; insanlar ekonomik ihtiyaçlarını karşılamış, kültürel etkinlik gerçekleştirmiş, geleneksel törenlerini sergilemiş ve birbirleriyle iletişime geçme şansı yakalamıştır. Kırklareli ve çevresinde düzenlenecek olan panayırlar “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesinde ilan edilmiş ve böylece halkın haberdar olması sağlanmıştır.

Gazete yetkilileri panayır ilanlarını okuyucuya aşağıdaki gibi duyurmuştur:

“Edirne'nin Saray içinde yapılan meşhur Kırkpınar pehlivan güreşlerine yarın başlanarak Pazar günü nihayet bulacaktır. Panayır için her türlü hazırlıklar ikmal edilmiştir” (“Kırkpınar Panayırı”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1)

“Babaeski Hayvan ve Emtia Panayırı her sene olduğu üzere bu sene de 12/8/940 tarihine rastlayan Pazartesi günü açılacak ve üç gün sürecektir. Panayırın bu yıl canlı ve hareketli olarak devamına imkan verecek her türlü tedbirlerin alındığı ve öteden beri rağbetlerinden müstefit olduğumuz muhterem tüccar ve esnaflarımıza karşı icap eden kolaylık ve istirahat sebeplerinin de temin edilmiş olduğu ilan olunur”(“İlan”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 4).

“Vize Panayırı 24 Ağustos'ta açılacaktır. Esnafın memnun kalmaları için her türlü tedbirler alınmakta olduğu ilan olunur”(“Vize Panayırı”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

“Kırklareli Sonbahar Hayvan ve Emtia Panayırı 16 Eylül'de Kırklareli'nde Sonbahar hayvan ve emtia panayırı açılacaktır. Belediyemiz şimdiden hazırlıklara başlamıştır” (“Kırklareli Sonbahar Hayvan ve Emtia Panayırı”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 4).

“Trakya'da Yeşilyurt” gazetesi, yayınlamış olduğu ilanlar ile birlikte halkı gelişmelerden haberdar ederken, yayınladığı alım ve satım ilanlarını ihale yoluyla kurumlar tarafından yapıldığını göstermektedir. Bu ilanlarda malzemelerin alınıp satıldığını, çeşitli malların satılmak istendiğini ya da inşaat ve tamirat işleri için çeşitli ilanların verildiğini görmekteyiz.

İlan veren kurumlar arasında; komisyon, kooperatif, Vakıflar Müdürlüğü, Toprak Mahsulleri Ofisi, müftülük, İcra Memurluğu, Nafia Müdürlüğü, defterdarlık, Ticaret ve Sanayi Odası, İskan Müdürlüğü ve Tapu Sicil Muhafızlığı yer almaktadır.

1940 yılı “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesinde yer alan bazı alım–satım–ihale ilanları şunlardır:

“1- Kırklareli Askeri Hastanesi'nin tavan döşeme ve beton merdiven inşası ile pencere çerçevelerinin ihaline ait teferruatın bedel keşfi 3055 lira 72 kuruştur.

2- Muvakkat teminatı 230 liradır.

3- İhalesi 15 Şubat 1940 Perşembe günü saat 15'de Kırklareli Askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4- Keşf fenni şartnamesini görmek isteyenler her gün komisyonda müracaatla görebilecektir”(“Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 2).

“Edirne caddesinde Karakaş Bey vakfından(92) numaralı dükkanın 1940 mali yılı kirası ihale edilmek üzere 19/5/1940 tarihinden itibaren 10 gün müddetle arttırmaya konulmuştur. İsteklilerin şeraiti anlamak ve pay sürmek üzere 30 Mayıs 1940 tarihine müsadif Perşembe günü saat on beşte %7,5 depozito akçeler ile birlikte Vakıflar İdaresinde müteşekkil ihale komisyonuna müracaat eylemeleri ilan olunur”(“Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 2).

“Depolarımızdan şehir istasyonun, şehir istasyonundan depolarımıza kadar olacak hububat nakliyatı açık eksiltme sureti ile münakaşaya konmuştur. Talip olanlar şartnameyi görmek üzere 15/2. Kanun/1940'dan itibaren her gün, münakaşaya iştirak için de 1 Şubat 1940 Perşembe günü saat 14'te ofisimize müracaatları”(“Toprak Mahsulleri Ofisi Edirne Ajanslığından”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 2).

“Dereköy Çingene tezgahı Kurudere ormanlarından idaremiz namına alınan maktada 203 metre mikap köprülük kerestenin kat’ı ve listesine göre muhtelif ebatta imali ve tekke deresi mevkiine nakli işleri mevcut (5245) lira (22) kuruş keşifname dahilinde açık eksiltmeye konulmuştur. Muvakkat teminat 394 liradır. İhale 29 Mart 940 Cuma günü saat 15’te Nafia dairesinde müteşekkil komisyonda yapılacaktır. İstekliler ihale gününden sekiz gün evvel vilayete müracaat ederek alacakları ehliyet vesikası ile beraber Ticaret Odası vesikasını ibraz etmeye mecburdurlar”(“Kırklareli Nafia Müdürlüğünden”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 2).

“Kırklareli Zahire Borsası için lüzum olan 400 cilt satış makbuzunun tab’ı pazarlık sureti ile eksiltmeye çıkarılmıştır. Muhammen bedeli 70 liradır. İsteklilerin muvakkat teminatlarını ve Ticaret Odası vesikasını 30/3/940 Salı günü saat 15’te Oda heyetine ve şeraiti anlamak, nümuneleri görmek üzere her gün Oda katibine müracaatları ilan olunur”(“Kırklareli Ticaret ve Sanayi Odasından”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 2).

“Beher adedi tahmin edilen 75 lira Merkez ve Demirköy kazası için 154 baş çift öküzü mubayası kapalı zarf usulü ile münakaşaya konmuştur. İhalesi 12/Mart/940 Salı günü saat 15’te vilayet iskan dairesinde teşkil edilecek olan komisyon muvacehesinde yapılacaktır. Hayvanların evsaf ve şeraiti ve teslim şekli mahalli İskan Müdür ve memurluklarında görülebilir. Muvakkat teminat 962 Lira 50 kuruştur. İsteklileri kanunun 2 ve 3 öncü maddelerinde yazılı vesika ile birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri ilan olunur” (“Kırklareli İskân Müdürlüğünden”, Trakya Yeşilyurt, 1940: 1)

5. BÖLÜM

TRAKYADA YEŞİLYURT GAZETESİ'NİN TARIM, HAYVANCILIK VE EKONOMİ ALANINDA İNCELENMESİ

5.1. Tarım Haberleri

İklim ve toprak yapısının elverişli olması sebebiyle Kırklareli ili tarım ürünlerinin yetiştirilmesi konusunda verimlidir. Kırklareli'nde yetiştirilen tarım ürünleri çeşitlilik göstermekle birlikte başta bağcılık ve tütüncülük gelişmiştir.

Kırklareli il merkezi ve civarında bağcılık çok eski bir tarihe sahiptir. Tarihi incelemeler, Kırklareli'nin bağcılığın ve şarapçılığın ana yurdu olduğunu göstermektedir. Şarapçılığın tarihi M.Ö. 3000 yıllarına kadar uzanır. Trak Türkleri bağcılık ve şarapçılıkta ün almışlardır. Kırklareli'nde bağcılığın ileri gitmesi iklim ve toprağın uygun oluşuna, arazinin hafif meyilli adeta penelen bir manzara arz edişi ve emsali gibi çeşitli faktörler etkili olmuştur (Kırklareli Yıllığı, 1967: 507 – 508).

Kırklareli'nin bütün çevresi zamanında halkın geçim kaynağı olan bağlarla çevriliydi. Şehrin akarsuyu ve su kaynakları ile çevresi bağ ve orman olmak üzere yeşilliklerle dolmuştu. Karahıdır, Üsküp, Koyunbaba, Eriklice köyleri bağları ile tanınan köylerdi. Bağcılık ürünlerinden şarap, rakı, konyak, şampanya, likör, pekmez, hardaliye, cevizli sucuk yapılıyordu. Üzümden elde edilen içki yapımı ile Hıristiyanlar uğraşıyordu. Kırklareli'nde yapılan şarap ve şampanyaların Avrupa'da şöhreti vardı. Elde edilen şarabın çoğu Fransızlar tarafından trenle Fransa'ya ihraç ediliyordu. Özellikle bu dönemde Fransa'da filoksera⁴⁴ hastalığının olması

⁴⁴ Filoksera'ya bulaşmış olan bağlarda zamanla sürgünlerde durgunluk, asmada zayıflık, yapraklarda küçülme ve sararmalar görülür. Boğum araları daralır, çubuklar odunlaşmadıklarından kısım soğuktan etkilenir. Ayrıca salkımlarında tanelerinseyrekleştiği, normal tatlanma ve renklenmenin olmadığı görülür. Asmalar birkaç yıl içinde ağır bir durgunluk gösterip kururlar. Bu tip asmalar bağın içinde küme biçimindedir. Kök filokserasının köklerde beslendiği yerlerde emgi sonucu meydana gelen şişkinlikler de görülür. Bu şişkinliklerin çürüyüp dağılmaları ve bunun devamlı tekrarı,

Kırklareli’ndeki şarapçılığın gelişmesinde büyük etken olmuştur (Doğruzöz, 2007: 284).

Tütün Kırklareli’ne Birinci Sultan Ahmet zamanında girmiş, Dördüncü Murat zamanında tütün yasağı yüzünden binlerce insan öldürülmüş, zulümlere uğramıştır. Kırklareli’nde Celaliye, Pınarhisar, Erekleler tütüncülüğü ile meşhur olmuş yerlerdi. Kırklareli’ne gelen Drama, Ortaköy ve Rodoplu halk, toprağın tütün ekimine uygun olması nedeniyle büyük bir yer ayırmışlardır (Dursunkaya, 1948: 114).

1940 tarihli “Trakyada Yeşilyurt” gazetesi de tarım haberlerine büyük ölçüde yer vermiş ve tarımsal gelişmeler gazete aracılığı ile halka duyurulmuştur. Örneğin; Babaeskililerin buğdayını satamadığı, bunun için de bir zahire deposu yapacağı, böylece hem modern bir depo yapılacağını hem de köylünün mahsulünü devlet kontrolünde satacağı haberi ilgi çekicidir (“Babaeskililer Bir Zahire Deposu Yapacaklar”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Mandıra köyünün ne kadar pancar yetiştirdiği;

“Mandıra köyü bu sene 3500 ton pancar istihsal etmiştir”(“Pancar İstihsalatı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1) haberi ile duyurulmuştur.

Kırklareli halkının ağaç konusunda ne kadar duyarlı olduğu, Babaeski’de ağaçların kesiliyor olmasından dolayı gazete yetkililerinin yüreklerinin sızladığı ve bunun önüne geçilmesi gerektiği belirtilmiştir:

“Babaeskiden aldığımız bir mektupta bin emeklerle yetişmiş süğütliklerin şu son günlerde kesildiği bildiriliyor. Trakyayı ağaç cennetine çevirmek için çalışıldığı ve emekler sarfedildiği bir zamanda yetişmiş ağaçların kesilmiş olması haberini almak yüreğimizi sızlattı. Eğer vakı ise bu fecaatin önüne geçilmeli ve mütecasirleri hakkında kanun ahkâmı tatbik edilmek üzere kaymakam ve belediyenin dikkat nazarını ehemmiyetle çekeriz”(“Bir Şikayet Mektubu”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İncece Nahiye Müdürü’nün ağaçların korunması, ağaçlara zarar verecek olanlara hukuki işlem başlatılacağını belirtmesi gazete yetkilileri tarafından

asmanın toprak altı organlarının kaybolmasına bu sebeple asmanın kurumasına neden olur. Yaprak formları yeni açılan tomurcuklara girerek taze tomurcuk ve yaprakları sokup emerler. Yaprak altındaki emgi noktalarında, bitin çevresinde yaprak dokusu yükselir ve galleri oluşturur (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, 36).

büyük bir takdirle karşılanmıştır (“Ağaç sevgisi”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Ağaç sevgisine ait bir başka haber de Edirne fidanlığının Ziraat Bakanlığı'na geçtiği ve böylece fidanlıkta bulunan ağaçların satılmayacağı, bu ağaçların Trakya vilayetlerine gönderileceği şeklindedir:

“Edirne fidanlığının Ziraat Vekaletine devredildiğini öğrendik. İstanbulda bulunan baş muharririmiz; Ankaraya gitmek üzere olan fidanlık müdürü B. Gümüşle görüşmüş ve Ziraat Vekaletinin daveti üzerine yeni vaziyete göre direktifler almak üzere gittiğini ve Ziraat Vekaletinin çok büyük yardımına muvaffak olarak bütün Trakya'ya fidan yetiştirecek bir vaziyete gireceğini söylemiştir. Edirne Postası arkadaşımız da Edirne fidanlığının bundan böyle satış yapmayacağını ve verimini çoğaltarak Trakya vilayetlerine parasız fidan vereceğini yazmaktadır”(“Edirne Fidanlığı”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Orman Genel Müdürlüğü'nün orman işlerinin daha hızlı ve daha iyi bir şekilde yürütülebilmesi için orman mıntıklarına fen memurları gönderdiği haberi halka duyurulmuştur:

“Orman işlerinin sür'atla görülememesinin Orman fen memurlarının yetecek miktarda olmadığına da mühim bir sebep teşkil ettiğini nazarı dikkata alan Orman Umum Müdürlüğü orman mıntıklarına yeninen fen memurları göndermiştir”(“Orman fen memurları”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Meşe kömürünün Demirköy'de hangi gün ve saatte ne kadara satılacağı bilgisi verilmiştir:

“2748 kental Meşe kömürü Demirköyün Nirengili tepe Devlet ormanından satılığa çıkarılmıştır. 29 Mart Cuma günü saat 16 da satılacak olan bu kömürün muhammen bedeli bir kentali 31 kuruştur”
(“Orman Satışları”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Başka bir habere göre de Orman İdaresince ruhsat verilmediği takdirde halkın odun ihtiyacını karşılayamayacağı ve var olan stokların da yüksek fiyatla satıldığı için halkı zor durumda bırakabileceğine değinilmiştir (“Odun İş Hakkında Bir Müracaat”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1)

Gazete yetkilileri Lüleburgaz'dan aldıkları bir mektupta halkın odunsuz kaldığını okuyucuya bildirmiştir:

“Dün Burgazdan bir mektup aldık. Odunsuz kaldıklarını ve yüz paraya odunun kilosu çıktığını meşe kömürünün adeta ilaç alır kadar kıymet bulduğunu bildiriyor. Ve bizden Orman mıntıkası olan Kırklarelinden medet bekliyor. Kırklareli de aynı vaziyette. İhtiyatlı davranıp veya parası olupta vaktile odununu tedarik etmiş olanlar da bu sürekli ve dondurucu havalar karşısında mahrukatsız kaldılar. Havalar müsait olduğu vakitlerden yalnız müteahhitlere gelen ve şehre inen pek mahdut köylü arabaları tüccarların eline geçmiş olduğundan bu odunun yazdan da temini mümkün olamadı. Kaldı ki Orman dairesinin bugünkü teşkilatı köylünün kıştan evvel işini bitirmeğe müsait değildir. Allah kolaylık versin!”(“Kömürsüz, Odunsuz Halimiz Ne Olacak!”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Yağmurlardan dolayı Kırklareli’ne odun gelmesi zorlaşmış ve buna bağlı olarak odun fiyatlarının arttığı halka duyurulmuştur:

“Yağmurlardan, balkan kış vaziyetinden Kırklareline odun gelmesi çok müşkülleşmiştir. Bir araba oduna 15 – 17 lira istenmektedir”(“Mahrukata işi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Diğer bir haberde mevsimlerin toprağa olan etkisinden, toprakta ve havada olan değişimlerinden bahsedilmiş, bu değişimler yaşanırken böceklerin de toprakta var olan bitkilere karşı faaliyette olduğu, toprağa ve bitkiye zarar veren böceklerden korunma yolları gazete yetkilileri aracılığı ile okuyucuya duyurulmuştur. Buna göre; kozaların toplanması, böceklere tuzak kurulması, sabunla imha ve kükürt ile öldürme şeklinde bilgi verilmiştir (“Uyuyan Böcekler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

İhracat mallarını karıştırmadan korumak amacıyla Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan nizamname halka duyurulmuştur:

“500 kiloya kadar gönderilecek yapakların Ticaret Vekaleti tarafından kontrolü Samsun, İstanbul, İzmir, Mersin limanlarında yapılacaktır. Bundan başka ihracata mahsus yapakların bulundurulacağı veya işleneceği depoların haiz olması lazım gelen teknik ve sıhhi şartların da İktisat, Sıhhat ve Ticaret Vekaletlerince müştereken yapılacak talimatname ile tespit olunması kabul edilmiş ve yapaklar beş sınıfa ayrılmıştır” (“İhracat Mahsulatımızın Korunması”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Zirai ürünleri arttırmak için Kırklareli valisi tarafından bildirilen tedbirler gazetede yer almış bu haberden dolayı Kırklareli halkının da memnun kaldığı bildirilmiştir. Bu tedbirleri incelediğimizde; nadas, gübreleme ve tohum ıslahı üzerine olduğu anlaşılmaktadır (“Zirai İstihsalatımızı Arttırmak İçin Vilayetimizin Aldığı Tedbirler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklarelililerin elde edilen ilk mahsulü büyük bir sevinç gösterisi içerisinde karşıladığı, ilk arpa mahsulünün karşısında davul ve zurnalarla çarşı–pazar dolaşarak kutlama yapıldığı yazılmıştır:

“İlk arpa mahsulünden 300 kiloluk mahı Taşağul köyünden Eyyup oğlu İbrahim adındaki köylümüz borsaya arzetmiştir. Bu vesile ile her sene yapılan davul ve zurnalarla çarşı ve pazarlar dolaşarak ilk sene ilk mahsulünün idraki tezahürü yapılmıştır. Borsa bu çiftçimize bir pulluk bedeli olarak 21 lira nakdi mükafat vermiştir”(“İlk Arpa Mahsulü”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Buğday alımının Toprak Ofisi tarafından yapıldığı ve bundan sonra arpa ve yulaf alımının da Toprak Ofisi tarafından gerçekleştirileceği haberi halka duyurulmuştur:

“Şimdiye kadar toprak Ofisi buğday mubayaası yapmakta ve piyasada buğday fiyatını tutmakta idi. Bu defa ittihaz edilen ve Ziraat Vekaletimizce tebliği olunan kararlara göre şimdiden sonra arpa ve yulaf mahsulleri de Toprak Ofişçe mubayaa edilecektir. Masulü idrak eden yerlerde mubayaat başlamıştır” (“Arpa ve Yulaf”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Tütüncülük üzerinde de durulmuş, tütüncülüğün ihraç ediliyor olmasındaki mutluluk dile getirilmiştir. Almanlara ihraç edilen tütünün aynı zamanda İngiliz ve Fransızlara da ihraç edileceği bu durumun da ülke içi tarımsal ekonomiye büyük katkılar sağlayacağı belirtilmiştir (“Yine Tütün ve Tütüncülüğümüz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli topraklarının tütün yetiştirmeye uygun olduğu, tütün yetiştiricisinin emeğinin karşılığını alamayınca kendilerine daha fazla para getirecek olan ekin işlerine girdiği, tütün yetiştiricisine emeğinin karşılığını vermek, onları tütün yetiştirmeye teşvik etmek amacıyla kredi

verileceği gazete yetkilileri tarafından okuyucuya duyurulmuştur (“Tütün Müstahsillerine Geniş Kredi ve Yardım”, Trakyada Yeşilyurt: 1940: 1).

Ziraat memurlarının kurs göreceği haberi de gazetede ki yerini almıştır:

“Ziraat Vekaleti ziraat memurlarını Ankara’ya davet etmiştir. İlimizin merkez, Babaeski, Burgaz, Vize, Demirköy memurları İstanbul’dan Ankara’ya hareket etmişlerdir. Bunlar bir ay Ankara’da Ziraat Enstitüsünde kurs göreceklendir” (“Ziraat Memurları”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

1940 yılında pirinç mahsulünün fazla olduğu ve geçen seneki pirinç stoklarının hala tüketilmemiş olması konusunda halk bilgilendirilmiştir:

“Bu seneki mahsulün fazla oluşu ve geçen seneki pirinç stokunun mühimce bulunması itibarile son günlerde İstanbul piyasası fiatlarında cinsine göre 20 paradan 3 kuruşa kadar düşmüştür. Piyasamızda pirincin düşmesi beklenir” (“Pirinç Fiatları”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4)

1940 yılının Eylül ayında İstanbul’da ekmek buhranının yaşandığı, bunun Trakya’yı etkilediği gibi Kırklareli’ni de etkilediği, bu buhranın sebebinin de ellerinde un bulunan kişilerin unu saklamaları ve Edirne’nin Kırklareli’ne un verecek vaziyette olmadığı belirtilmekte, bunun çaresi için ilgililere duyuru yapılmıştır (“Ekmek Meselesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940:1).

Bir başka haberde tohum ıslahı konusunda yapılan çalışmalara değinilmiştir. Bunun için Ziraat Bakanlığı ıslah istasyonlarının kurulduğu, nahiye ve kazalara selektör makinesi gönderildiği, kirli ve taşlı ekinlerin satışlarının olmayacağı söylenmekle birlikte tüm bunların tohum ıslahı için önemli bir olay olduğu gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aktarılmıştır (“Pancar İstihlatı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli’nde insanların geçim kaynağı olarak bağcılık önemli bir yer tutmaktadır. Gazeteden hareketle 1940 yılı içerisindeki bağ çalışmalarına baktığımızda bağcılığın önemi anlaşılmaktadır. Ancak 1940 yılında olumsuz hava şartlarından dolayı bağların zamanında bakımlarının yapılamadığı ve bunun etkilerinden söz edilmiştir:

“Bağları bellemek imkanı hasıl olamadı. Havaların yağışlı gitmesi, yerlerin işlenmeyecek derecede çamur bulunması tımar mevsimini geçirmektedir. Bir taraftan da amele yevmiyesi her gün artan bir

fazlalıkla bağcılarını düşündürecek vaziyete girmiştir. Bir hafta içinde 60 kuruştan 80 kuruşa fırlayan bağ amelesi yevmiyesi havalar açınca talebin çokluğuna mebni birden 100 kuruş diyecektir. Meyvelerin tımarı yapılamamakla beraber çiçek açmaya ve çağla tutmaya başlamışlardır”(“Bağlar ve meyvalıklar”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 2).

1940 yılında Kırklareli çiftçilerinin bağlardan büyük bir verim elde ettiği ancak bağların mildiyo⁴⁵ tehlikesinin karşısında bulunduğu, durmadan yağın yağmurların ve hemen ardından güneş açmasının mildiyo mikrobunun oluşmasına fırsat verdiği ve bu tehlikeden korunma yollarının da gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aktarıldığı görülmektedir. Şöyle ki; bordo bulamacı yapmak, püskürtme makinası tedarik etmek ve göztaşı yapmak gibi önerilerde bulunulmuştur (“Bakarsan Bağ Olur Bakmazsan Dağ Olur”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Mildiyo tehlikesi giderek daha şiddetli bir şekilde yayılmaya başlamış ve ilgililere şöyle seslenilmiştir:

“Bağlarda Mildiyo bütün şiddetle başladı. Gümeçalılığında tek tük; Çadırhlatta, Asılbeylide, Mahyanın demiryolu altındaki bağlarda hastalık bütün şiddet ve dehşeti ile yürüyor. Bağcılarının elinde vesait yok. Yani makine noksan. Hemen mücadeleye başlanmazsa diğer bağlara sirayet edecek ve bağlığımız, mahsulümüz tamamen harap olacaktır. Şiddetli ve tesirli mücadele istiyoruz. Ziraat Müdürümüzün ehemmiyetle alakasını diliyoruz”(“Bağlarda Mildiyo Var”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Mildiyo tehlikesinin bağlara zarar verdiği ve bu konuda tam olarak bir şey yapılmadığı konusu aşağıdaki gibi verilmiştir:

“Bu sene yaz yağmurları mütemadiyen yağdı. Yağmuru müteakip güneş açması bağlarda mildiyo tehlikesini çoktan gösterdi. Bugün

⁴⁵ Hastalık asmanın tüm yeşil kısımlarında görülebilir. Sürgünler 25 cm iken hastalık görülmeye başlar. Yaprakların üst yüzeyinde sarımtırak renkli tipik yağ lekeleri meydana gelir, alt yüzeyinde de beyaz renkli mantar tabakası oluşur. Lekeler büyüdükçe ortaları kızarır ve dökülür. Sürgünler üzerinde eliptik lekeler meydana gelir. Şiddetli durumlarda sürgünler kurur. Çiçek salkımlarında ise mantar tabakası her tarafını kaplayabilir, kısa zamanda kahverengiye dönüşüp kuruyarak dökülür. Olgun taneler hastalığa daha az duyarlıdır. Taneler küçük iken hassas olup mantar tabakasından dolayı grimsi bir renk alır. Beyaz çeşitlerde mat grimsi-yeşil, siyah çeşitlerde pembemsi kırmızıya döner (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, 19).

piyasada göztaşı yok veyahut varda gizli 50 kuruştan satılıyor? Ziraat mücadele teşkilatımızın bu hususta aldığı tedbirleri, hiç değilse sair senelerde olduğu gibi banka vasıtasile göztaşı, kükürt celbine tevessül edip etmediğini yoksa bunu da halka ilan etmenin kafi geldiği kanaatile hiç bir şey yapılmadığını anlamak istiyoruz” (“Anlamak istiyoruz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

Kırklareli'nin bağcılık konusunda titiz ve özenli çalışması halinde daha çok verim elde edeceği ve hatta ilk başlanılan süratte hareket edilseydi büyük bir bağ serveti elde edileceği bağcılık ile ilgili söylenen ayrı bir konudur. Üzümcülüğü geliştirmek ve şarap sanayisini oluşturmak adına İcra vekilleri heyeti tarafından birtakım yeni kararlar alınmış ve bunlar da halka duyurulmuştur. Bu kararlar; şarap üretiminin memlekette serbest bırakılması, isteyen her kişinin şarap yapabileceği ve bunu istediği fiyatla satabileceği, şarap kurslarının açılacağı ve örnek şaraphanelerin tesis olunacağı şeklindedir (“Üzümcülüğümüzü Koruyacak bir tedbir”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Çok fazla yağan yağmurların çiftçilik ve hayvancılık ile uğraşan Kırklareli halkını olumsuz yönde etkilediği, Ergene ve Hayrabolu deresinin şimdiye kadar görülmemiş derecede taşıdığı, ovadaki bütün arazinin sular altında kaldığı, ovada otlamakta olan koyunların, üç dekarlık buğday ve yulafın sular altında kaldığı haberi aşağıdaki gibi halka ulaştırılmıştır:

“Mandıra muhabirimizden: Ergene ve Hayrabolu deresi şimdiye kadar görülmemiş derecede taşmışlardır. Ovadaki bütün arazi su altındadır. Su pek ani basmıştır. Okadar ki ovada otlatmakta olan koyunlar kenara çıkmağa vakit bulamadan su ortasında kalmışlardır. Kayıkçıların imdada yetişmesi üzerine ikiyüz elli koyun bir zarara uğramadan kurtarılmıştır. Bugün üç bin dekar buğday ve yulaf su altında kalmış ve zer'iyatın geçe kalması yüzünden bu ekinlerin akıbetinden endişe edilmektedir. Başka bir zarar tesbit edilmemiştir. İnsan ve hayvanca köyümüzden zayıyat yoktur. Ayın yirmi sekizinde Alpullu Sinan köprüsü başındaki şosenin üzerinden bir metre kalınlığında su akmıştır. Sinan köprüsü başındaki dükkanların bir kaçı yıkılmıştır. Dükkanların malları boşaltılmıştır” (“Ergene Taştı”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Şiddetli yağmurlar etkisini daha da sürdürmeye devam etmiştir. Ergene ile Hayrabolu deresinin daha öncekinden daha fazla taşıdığı, tarlaların zarar gördüğü, ağaçların kırıldığı gazete yetkilileri tarafından okuyucuya şöyle duyurulmuştur:

“Mandıra muhabirimizden: Bu ayın altıncı gecesi Ergene ile Hayrabolu deresi yeniden ve ilkinden daha fazla taşmıştır. Bu defa suyun sürüklediği buzlardan ekilmiş tarlalar zarar gördüğü gibi şurada burada bulunan ağaçları da kırmıştır. Su, Mandıra köyünün ev arsalarına kadar girmiş ise de zarar yoktur. Fakat ovadaki dönüm mezruat mahvolmuştur. Suyun sürüklediği buzlar Alpullu şosasının üstüne yığılmış ve bu yüzden Alpulluya geçmek imkanı kalmamıştır”(“Su Baskını”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Ergene'nin kapladığı arazideki suların büyük tahribata yol açtığı, Tuna ve Meriç Nehirleri'nden gelen suların Edirne'nin kenar mahallelerini ve Karaağaç yolunu kapattığı ve bu yüzden Edirne-İstanbul treninin hareket edemediği yönünde halk bilgilendirilmiştir:

“Ergenenin kapladığı ve kah çekilip, kah coştığı arazide yaptığı tahribat büyüktür. Asıl mühim olan havaların açılmayışı ve bu yüzden yazlık mezruatın yapılamamasıdır. Edirnedeki aldığımız haberlere göre Tunca ve Meriç Edirnenin kenar mahallelerinden bazılarını ve Karaağaç yolunu basmıştır. Tunca'nın taşması yüzünden konvansiyonel tireni vaktinden pek geç gelmiş Ve Edirne İstanbul tireni hiç hareket etmemiştir. Edirne otobüsleri İstanbul seferlerini Kırklarelere şu ramak suretile yapmışlardır. Bu vaziyet karşısında Edirne zabıtası sıkı tedbir almıştır”(“Tunca ve Meriç”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Cemrelerin düştüğü ancak kuzeyden esen rüzgârlar nedeniyle soğukların geri geldiği bu durumun çiftçilerin işlerinin aksamasına neden olduğu haberi gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aşağıdaki gibi aktarılmıştır:

“Üçüncü cemre de dün düştü. Fakat cemre ile beraber şimalden esen boğucu ve şiddetli bir fırtına ile karışık yağmur Martın haftasında kışı geri getirdi. Dünden beri devam eden müthiş fırtına zaten uzun süren kışın sonu olmakla beraber faaliyete hazırlanmış olan çiftçilerimizi beş on

gün daha işlerinden alıkoydu”(“Kış Geri Döndü”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Ege bölgesinde çok fazla yağın yağmurlardan dolayı büyük bir zarara uğrandığı Anadolu Ajansı’ndan alınan habere göre gazete yetkilileri tarafından okuyucuya aşağıdaki gibi duyurulmuştur:

“Anadolu ajansının son bir tebliğine nazaran yağmurun Ege mintikasında 53 bin çuval üzüm mahsulünü zarara uğrattığı, bir çuvalın 100 kilo üzerinden hesap edildiğine nazaran zarar miktarının 5 milyon üçyüz bin kilo olup ıslanan üzümlerin rekoltesinin altıda biri bulunduğunu öğreniyoruz. İncir mahsulü üzerinde de beşte bir nisbetinde zarar tahmin edilmektedir”(“Guzel Ege’nin Üzüm ve İncirleri”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

5.2. Hayvancılık Haberleri

Kırklareli’nde tarımın gelişmiş olması ve ekilen toprakların fazla olması sebebi ile hayvancılık pek gelişmemiştir. Yalnızca ova bölgelerde koyun ve inek besiciliği gelişmiştir. 1940 tarihli “Trakyada Yeşilyurt” gazetesi de hayvancılığa yok denecek kadar az bir yer ayırmış ve bu durum dikkatimizden kaçmamıştır.

Kırklareli’nde; Vize, İnce ve Lüleburgaz’da koza yetiştirilmiştir. Kırklareli’nde yetiştirilen ipekböceği sanayi alanında büyük talep görmüş ve yüksek fiyatla satılmıştır. Yetiştirilen kozalar Edirne’de satılmıştır. Ziraat Bakanlığı, Trakya kozacılığının gelişmesi için büyük adımlar atmış, Edirne’de bir istasyon kurarak böcek tohumu, aşılı–aşısız dut fidanı dağıtmıştır (Dursunkaya, 1948: 116).

Kırklareli toprakları üzerinde zamanında ipek böcekçiliğinin çok verimli bir uğraş olduğunu “İpek Böcekçiliği” adlı haber başlığından anlamaktayız. Kırklareli topraklarında meşhur olan üzüm bağları, elde edilen şaraplar, dış bademi haricinde ipek böcekçiliği de önemli bir yer tutmaktadır. Kırklareli’nde en nefis kozanın yetiştiği ve yüzlerce dekar dutluğa sahip olduğu işaret edilmiş, ipek böcekçiliğinin yeniden bu eski değer ve şöhretine ulaşabilmesi için halkın faaliyete geçmesi beklenilmekte, onlara bu konu ile ilgili tavsiyeler verilmekte ve ayrıca Ziraat Bakanlığının

da ipek böcekçiliği ile uğraşmak isteyenlere maddi yardımda bulunacağı bildirilmiştir (“İpek Böcekçiliği”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli’nde yaşayan halkın iyi et bulamadığı ve var olan etlerin de çok pahalıya satıldığı bunun için ilgililere iyi kuzuların kesilip satılması gerektiği duyurulmuş ayrıca Kırklareli Belediyesinin yeni bir et nakliye kamyonu aldığı müjdesi verilmiştir:

“Belediyemiz pek berbat vaziyette olan et arabası yerine kapalı ve mükemmel bir et nakliye kamyonu mubayaa etmiştir” (“Belediye Et Nakliye Kamyonu”, Trakyada Yeşilyurt, 1940:1).

Diğer bir haber de yumurta ihracatımız ile ilgilidir. İngilizlerin 1940 yılında yumurta ihraç etme konusunda Türkiye ile ilk defa iletişime geçtiği ve onların bu isteklerinin onaylandığı, Türkiye’nin ihraç edilecek olan bütün yumurtalarını İngilizlere satacağı ve yumurta yetiştiricilerinin de bundan kar edeceği halka duyurulmuştur (“Yumurta İhracatımız ve İngilizler”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklareli’nde peynir fiyatlarında bir artış olduğu ve ellerinde bulunan peynirler için İstanbul’dan talep geldiği haberi konusunda bilgi verilmiştir:

“Peynir fiyatlarından bir terekki meşhuttur. Mevcut birkaç bin teneke için İstanbul dan talep vardır. İstanbulda 625 – 630 kuruşa kadar piyasa olduğunu öğrendik”(“Zahire fiyatları ve peynirlerimiz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Yaz mevsiminin çok bereketli geldiği, yağmurlar sayesinde birçok ürünün yetiştiği, arıların ise hiçbir seneye benzemeyen verimlilikte yavru verdiği ve bunun büyük bir sevinçle karşılandığı bildirilmiştir (“Bereketlerimiz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1)

Gazete yetkilileri 1939 yılında İzmir Enternasyonel Fuarı’na katılanları ve arıcılık alanında diploma alanlar okuyucuya aşağıdaki gibi duyurmuştur:

“939 İzmir enternasyonel Fuarına iştirak etmiş olan hususi firmalara Fuar komitesince verilmesi tekarrur eden diplomalardan ilimize ait olan iki adedi vurud etmiştir. Bunlardan birisi Lüleburgaz Devlet çiftliğine, diğeri Babaeski’nin Mandıra köyünden Halil Uyanık’a aittir” (“İzmir Fuarından Diploma Alanlar”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

5.3. Ekonomi Haberleri

1920’li yılların başlarında Türkiye 13 milyon nüfusa sahip bir tarım ülkesi görünümündeydi. Ülke ekonomisinde feodal bir yapı hakimdi. Topraksız köylü oranının %50’ye ulaştığı kırsal kesimde, küçük çiftçi diye anılan büyük kitleler kendi geçimlerini bile sağlayabilecek durumda değildi. Aslında savaş sonrası Türkiye Cumhuriyeti, hem savaşın getirdiği ekonomik yıkıntı hem de Osmanlı’dan devraldığı yükümlülüklerle karşı karşıya kalmıştı (Akyıldız ve Eroğlu, 2004: 1). Mustafa Kemal Atatürk Lozan görüşmelerinin⁴⁶ kesintiye uğradığı bir dönemde 17 Şubat–4 Mart 1923 yılında yeni kurulacak devletin ekonomik rejim ve ekonomik politikaları hakkında tavsiye kararları almak üzere için 1. İzmir İktisat Kongresi’ni⁴⁷ topladı. Bu kongrede delegeler özel teşebbüsün esas alınmasını ve teşvik edilmesini önerdi. Kongre, kapitülasyonlar tecrübesine rağmen, ekonomiye faydalı olacak özel sermayenin teşvikini de önerdi (Hiç, 2017: 3). İzmir İktisat Kongresi’nin çalışmaları sonunda kabul edilen iktisadi esaslar, ana çizgileriyle belirlenirken, bu dönemin başlangıcında egemen olan iktisadi felsefeyi ve görüşleri temsil etmesi bakımından önemlidir (Boratav, 2003: 45 – 46). Ancak İzmir İktisat Kongresi’nde alınan kararlar, büyük ölçüde ülkedeki organizasyon ve teşebbüs gücünün yetersizliği sebebiyle uygulanamadı. Var olan sanayi korunamazken bu konudaki yasal düzenlemeler askıda kaldı. Bu durum 1927 tarihine kadar devam etti (İstanbul Ticaret Odası, 1988: 16).

⁴⁶Lozan Barış Antlaşması, Türkiye Cumhuriyeti’nin varlığını ve toprak bütünlüğüne temel oluşturan en önemli uluslar arası hukuk belgesi olmuştur. Hem 1. Dünya Savaşı’nın, hem de sonrasında devam eden Türk Kurtuluş Savaşı’nın sonuçlarını karara bağlamak üzere toplanan Lozan Konferansı, karşılıklı taleplerin söylendiği bir ortam olması bakımından önemlidir (Özdemir, 2013: 1).

⁴⁷17 Şubat 1923’de yeni Türk Devleti’nin iktisat politikasını tespit etmek için, İzmir’de Türkiye İktisat Kongresi toplandı. Kongreye sanayi, ticaret, tarım ve işçi grupları temsilcileri katılmışlardır. Mustafa Kemal Atatürk, Kongre’nin açılış konuşmasında, ülke ekonomisine yön verilmesi durumunu anlattı. Kongre’nin iki haftalık çalışması sonunda “İktisat Misakı” kabul edildi. Devletin o günkü şartlarına uygun olarak, devlet desteğinde liberalizm benimsenmiştir. İktisat Misakı’nda ağırlıklı olarak ticaret ve tarım gruplarının görüşlerine yer verilmiştir. Kongre’de alınan kararlar, yön gösterici bir değer taşımakla beraber, Cumhuriyet hükümetlerinin politikaları üzerinde de rol oynamıştır. Alınan kararlar arasında üreticinin, milli sanayinin, ihracatın korunması ve teşvik edilmesi ile ilgili önlemler, borsaların millileştirilmesi, ticaret alanında bir bankanın kurulması, hava ve deniz ulaştırıcılığının geliştirilmesi, aşarın kaldırılması, çiftçilerin kredi şartlarının kolaylaştırılması, işçilerin çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve çalışma sürelerinin kısıtlanması önlemleri yer alıyordu (Çağan, 2008: 268 – 269).

Dönemin bir diğeri ekonomi uygulaması, 1927 yılında gerçekleşen Teşvik-i Sanayi Kanunu'dur.⁴⁸Bu kanun, sanayi yatırımlarına vesanayi işletmelerine çok geniş imkanlar sağlamaktaydı (Boratav, 2003: 48). Ancak Cumhuriyet ekonomisinde liberalizm ve özel sektörcülüğün ağır bastığı liberal bir devrede uygulamaların istenilen sonuçları vermemesi ve 1929 Dünya ekonomik krizinin⁴⁹ Türkiye ekonomisi üzerindeki olumsuz etkileri ülkemizde uygulanan iktisat politikalarının gözden geçirilmesine sebebiyet verdi (Akyıldız ve Eroğlu, 2004: 48). 21 Mayıs 1930'da hükümet programında, İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlara ve uygulanmaya başlanan liberal politikalara göre ekonomik politikada değişikliklerin izleri görüldü. Devletin ekonomiye müdahalesi vurgulandı (Öztürk: 2013: 137). Devletçilik rejimiyle birlikte Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı⁵⁰ (1934 – 1938) yürürlüğe kondu ve bu dönemde ekonomi eski döneme kıyasla daha yüksek bir kalkınma hızına kavuştu (Hiç, 2013: 6). Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın başarıyla yürütülmesi üzerine 1936'da İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlanmaya başlandı. Bu planın uygulanmasına 1938 yılında geçildi. Ancak ertesi yıl İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla bu planın gerçekleştirilemedi (İstanbul Ticaret Odası, 1988: 25).

İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla gelinen ortam, yakalanan havayı değiştirdi. Savaşa girmemesine rağmen Türkiye için hem siyasi hem de ekonomik açıdan sıkıntılı bir dönem başladı. Savaş riskiyle geçen yıllar türlü önlemlerin alınmasına yol açtı ancak bu önlemlerle birlikte ekonomik olarak sürekli bir geri gidiş söz konusu oldu (Öztürk, 2013: 2).

⁴⁸1927'de kabul edilen bu kanun, 15 yıl süre ile yürürlükte kalmak üzere çıkarılmıştı. Kanun, özel kesimde oluşacak sermaye birikimine devlet desteği sağlayarak, sanayileşmeyi gerçekleştirme amacını taşımaktaydı (Çağan, 2008: 269).

⁴⁹Ekonomik kriz, hisse senetleri borsasında başladı. New York borsasında 1929 yılının Ekim ayında, o zamana kadar aşırı spekülasyonla çok yüksek düzeylere ulaşmış bulunan hisse senetlerinde düşme ortaya çıktı. Bu durum doğal olarak, hisse senetlerine sahip olanların, fiyatlar daha da aşağılara düşmeden, ellerinden bu senetleri çıkarmak istemelerine yol açtı. Kriz, kısa süre içerisinde mali alandan endüstriye, ABD'den de tüm dünyaya sıçradı (Sander, 2012: 41).

⁵⁰Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı uygulama programında; fiyat istikrarının muhafazası ilkesi göz önünde bulundurularak, plandaki kalkınma hızının gerçekleştirilmesini mümkün kılacak ve kolaylaştıracak dinamik bir para politikası; kredilerin enflasyona yol açmayacak bir şekilde genişletilmesini ve ekonomi içinde en uygun dağılmasını sağlayacak bir kredi politikası uygulanacağı bildirilmiştir (Zarakolu, ? : 861).

Savaşın daha ilk başladığı yıllarda alınacak tedbirler kendisini göstermeye başladı ve bu amaçla Milli Korunma Kanunu⁵¹ çıkarıldı, Fiyat Mukarebe Komisyonları⁵² kuruldu. Devlet tedbir çalışmalarını yürütürken aynı hassasiyeti halktan da istedi ve bunun çalışma konumuz olan 1940 tarihli “Trakyada Yeşilyurt” gazetesinde de yansımalarını görmekteyiz. Ülke ekonomisi karşısında yalnızca hükümetin değil halkın da tasarruf etmesi istenmiş, eşyanın ve malın idareli kullanılması gerektiği konusunda halk bilgilendirilmiştir:

“Milli İktisat ve tasarruf Kurumunun her gün verdiği öğütler arasında dikiş makaslarımızı dahi iyi kullanmanın bir ihtiyaç, bir zaruret olduğu bize hatırlatılırken, yakacağımız elektrikte yapacağımız tasarrufların ferdi vaziyetten çıkararak nasıl memleket şümul bir servet olacağına dikkat nazarımız çekilirken bizim de ferdan yapacağımız tasarrufların memleket itibarile olan derecesinin büyüklüğüne çok ehemmiyet vermemiz lazımdır”(“İktisada her zamandan fazla riayete mecburuz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Bir başka haberde de tedbir konusu işlenmiş ve hükümetin de her fırsatta bunu dile getirdiği saptanmıştır. İzmir Fuarı’nın açılışında Ticaret Bakanı’nın konuşmaları halkın dikkatini çekmek için gazetede yer almıştır. Askerin cephede vatani korumak için bulunurken, tüccarın aynı şekilde ülkeyi maddi açıdan zarara uğratmadan vatanını koruması, halkın israftan kaçınması gerektiği gazete sahibi Ali Rıza Dursunkaya tarafından okuyuculara aktarılmış ve bu konudaki hassasiyet Kırklareli halkından da istenmiştir (“İzmir Fuarı ve Ticaret Vekilimizin Nutku”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Tedbir amaçlı ve fiyatları denetim altında tutabilmek için vilayetlere gönderilen haber, aşağıdaki gibi verilmiştir:

⁵¹ Milli Korunma Kanunu; savaş döneminde oluşan aşırı fiyat artışları, piyasalardaki mal darlığı ve karaborsa olayları ile mücadele etmek, halk arasında oluşabilecek sosyal adaletsizlikleri yok etmek, ekonomiyi düzenlemek ve savunma giderlerine kaynak bulmak için olağanüstü önlemlerin alınması amacıyla çıkarılmıştır (Yavuz, 2015: 165).

⁵² Tüm il merkezlerinde kurulan bu komisyonlar aracılığıyla Ticaret Vekâleti gerekli gördüğü eşya ve malların fiyatlarını saptamaya yetkili kılınmıştır. Ayrıca Vekâlet, illerde komisyonlara verdiği yetki ve görevleri ilçe ve kasabalarda kurulan komisyonlara da verme yetkisine sahip olmuştur. Kaza merkezlerinde ise bu komisyonlar kaymakamın başkanlığında kurulabilecektir. 8 Haziran 1940’da çalışmaya başlayan komisyonlar, sadece gıda maddelerinin değil, diğer eşya ve malların da fiyatlarının ve kâr miktarlarının tespitinden de sorumlu olmuşlardır (Ünal, 2009: 74).

“Ticaret Vekaleti fiat kontrol heyetlerinin vilayetlerde sureti teşekkül ve göreceklere işler hakkında vilayetlere tamimler göndermiştir” (“Fiat kontrol heyeti”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla Türkiye'de ithalat imkânlarının azalması ihtiyaçların iç pazardan karşılanması zorunluluğuna sebep olmuştur. Bu durum halkın ihtiyacı olan mallardan başta arpa, buğday, çavdar ve yulaf olmak üzere birçok ürünün devlet tarafından alınması, stoklanması gibi bir sonuca neden olmuştur. Bu politika piyasada bulunan malların azalması, sonucunu beraberinde getirmiştir. Savaş endişesi taşıyan halk, her türlü mala hücum etmiş, erzak ve eşyayı stoklamaya çalışmıştır. Bu da piyasada azalmış hatta yok olmuş malların fiyatının yükselmesine yol açmıştır. Bu durumdan yararlanmak isteyen fırsatçı tüccarlar, mallarını saklayarak yüksek fiyatla piyasaya sürmeye başlamıştır. Bunun sonucunda karaborsa ortamı oluşmuştur (Özkan ve Temizer, 2009: 320). Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nü de bu durumu: “Savaşın en çok hissedilen tarafı hayat pahalılığı olmuştur.” şeklinde ifade etmiştir. (Bülbül, 2005: 3).

Savaş başlar başlamaz çeşitli mallar üzerinde karaborsacılık hareketleri baş gösterdi. İç piyasanın ithalata bağlı olduğu ve savaş yüzünden ithalatı zorlaşan ya da zorlaşacağı düşünülen kırtasiye maddeleri, inşaat malzemeleri, ilaçlar ve tıbbi malzemeler, kalay, kağıt, karpit, kömür, manifatura ve daha birçok ara mal, hammadde ve tüketim maddesi karaborsa faaliyetlerinin konusu oldu. Sadece İstanbul'da ve büyük şehirlerde değil, Anadolu'nun muhtelif köşelerinde de karaborsa faaliyetleri canlandı (Metinsoy, 2008: 86).

Karaborsa faaliyetlerinin Kırklareli'nde de yaşandığını gazetede yer alan haberlerden anlamaktayız. Bir haberde; piyasalarda Ticaret ve Sanayi Odasını'nın belirlediği fiyatın üstünde satılan malların bulunduğu ve bunun alıcıyı zor duruma düşürdüğü, aynı durumun Kırklareli'nde de gerçekleştiği yazılmış ve bunları yapanlar kınanmıştır. Gazete yetkilileri de Ticaret ve Sanayi Odasını'nın karaborsa ile mücadelesine destek vereceğini açıklamıştır. (“İhtikarla Mücadele”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Peynir fiyatlarında da birdenbire beklenmeyen bir artış olması, bunu tüccar vurguncularının yapmış olduğunu göstermiş ve İstanbul Fiyat

Denetleme Komisyonu'nun peynire belli bir fiyat vermek için karar alacakları bildirilmiştir. Aynı durum Kırklareli'nde de yaşanmış ve hem halk hem de peynir üreticisi maddi açıdan olumsuz yönde etkilenirken peynir tüccarlarının haksız kazanç elde etmesi eleştirilmiştir (“Yine Peynir fiyatlarının yükselişi”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Yün fiyatlarının ani yükselişi karaborsacılıkla ilgili yer alan başka bir haberdir. Gazete yetkilileri bu konudaki tavsiyelerini aşağıdaki gibi bildirmiştir:

“35 kuruşa olan yün çoraplar ve eldivenler bugün 55 – 65 kuruştur. Hazır pamuklumintan piyasada yoktur. Bize kalırsa Kızılay kurumumuz bunları yerli mallardan ihzar etmelive açacağı bir satış mağazasında sattırarak fiyatların yükselmesine mani olmalıdır” (“Piyasada Yünlülerin kıymeti yükseldi”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Karaborsacılık faaliyeti kahve⁵³ satışlarında da gerçekleşmiştir. Ticaret Odası'nın, kahvelere nohut ve başka maddelerin karıştırıldığını saptadığı, bu durumun oradan kaldırılincaya kadar kahve satışının yasaklandığı haberi halka duyurulmuştur:

“Ticaret Odası dün yaptığı tetkiklerde kahvecilere çekilmiş kahve namı altında yarı yarıya nohut ve sair maddeler karşılık kahvenin yüksek fiyatlarla verilmekte olduğu neticesine vardığından çekilmiş kahve satışının piyasaya kahve vürud edinceye kadar menedilmesini ve bu nevi kahvelerin tahlilini belediyeden istemiştir. Çekilmiş kahve bir rayice tabi olmadığından ve karıştırılması çok mümkün bulunduğundan biz odanın bu tedbirini yerinde bulduk. Belediyemizden de icraat bekleriz” (“Ticaret Odasının Yerinde bir talebi”, Trakya'da Yeşilyurt, 1942: 1).

1940 tarihinde tüm yurttaki kahve kıtlığı yaşanmıştır. İzmir'de saf kahve bulmak imkânsız bir duruma gelmiş, arpa ve nohut kahvesi satışa sunulmuş, İzmir'te halk kahve bulamadığından misafirlerine kahve yerine ıhlamur, şeker, kakao ikram etmeye başlamıştır. İstanbul'da kahve stokları azaldığı için kuru kahveciler, 250'şer gramdan fazla çekilmiş ve kavrulmuş kahve

⁵³Kahve savaş yıllarında ithal edildiği için temininde önemli güçlükler yaşanan ancak her şeye rağmen en çok aranan tüketim maddelerinden biri olmuştur. Toplumun kahveye ilgisi bu ürünün insan sağlığına ve ekonomiye zararı dokunan bir madde olduğu, toplumdaki kahve alışkanlığının saltanat rejiminden kalan kötü miraslardan biri olduğu, ülkede yetişmeyen bu maddenin güçlkle arttırılan dövizlerle güç koşullarda uzak diyarlardan ülkeye getirildiği şeklinde ağır şekilde eleştirilmiştir (Utkugün, 2016: 285).

verememişler, bazı kuru kahveciler dedükânlarını kapatmak zorunda kalmıştır (Utkugün, 2016: 286).

Kırklareli’nde de kahve sıkıntısının yaşandığı aşağıdaki haberden anlaşılmaktadır:

“Piyasamızda kahve müşkülâtlâ bulunmaktadı. Söylenildiğine nazaran bu günlerde piyasamıza kahve gelecektir” (“Piyasada kahve yok”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Kırklarelilerin kahveye kavuşacağı haberi de gazete yetkilileri tarafından okuyucuya duyurulmuştur:

“Düne kadar piyasamızda kahve yoktu. Ve bu yoksuzluk çekilmiş kahve namı altında birçok karışık kahvelerin satışa çıkarılmasına sebep oldu. Bugün İstanbuldan tüccarlarımıza hayli miktarda kahve gelmiştir” (“Piyasamızda kahve”, Trakyada Yeşilyurt, 947: 4).

Şehrin kahve ihtiyacını karşılayacak olan çalışma şöyle verilmiştir:

“On günden beri piyasamızda çekirdek kahve azalmıştı. İstanbul gümrüklerinde bulunan 25 bin çuval kahvenin piyasaya çıkarılmış olması münasebetile bugün yarın ilimiz piyasası ihtiyaca kadar kahve bulacaktır” (“Kahve bollanıyor”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4)

Yaşanan sıkıntılar kendisini kâğıt kullanımında da göstermiş ve ülkenin kâğıt ihtiyacını karşılamak için kâğıt stoğu⁵⁴ yapılacağı, daha fazla kâğıt olması için de ithal edileceği ve bunun resmi gazetede yayınlandığı bildirilmiştir:

“Vekiller heyetinin ittihaz buyurduğu bir karar mevzuu Memleketin kâğıt ihtiyacını karşılamak ve bir stok tesisi icap edip bundan ceste ceste matbuata tevziyatta bulunmak üzere hariçten kâğıt ithaline ve bu işin süratle ve uygun bir şekilde yapılabilmesini temin için T.C. Ziraat bankasınınca tedvirinde bu maksatla Milli koruma kanunile tesbit olunan tahsisattan 300.000 Liralık mütedavil sermaye tefrikına dair kararname resmi gazetede intişar etmiştir” (“Kâğıt Stoku Yapılacak”, Trakyada Yeşilyurt: 1940: 4).

⁵⁴Kâğıt stoklanması için Maarif ve Maliye Vekaletlerine sermaye verilmiş, ayrıca alışverişlerde fatura verilmesi de zorunlu tutulmuş, gümrüklerden çekilmeyen malların hükümetçe çekilmesine olanak tanınmış, gazete kağıdı tüketimine de kısıtlama getirilmiştir (Utkugün, 2016: 110).

Siirt'te petrolün çıkarıldığı, bu haberin bütün ülkeyi sevindirmekle birlikte Kırklareli'nde de büyük bir sevinçle karşılandığı belirtilmiştir ("Başvekilimiz Petrol mntıkasında", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Hükümetin, arabaların ülkenin coğrafi yapısı ve halkın mali vaziyetini dikkate alarak tek ve çift dingilli olmak üzere iki araba tipinin kullanılacağını kabul ettiği, bu değişimin hem iktisadi hem de milli müdafaa işi olduğu haberi de gazetede ki yerini almıştır ("Nakil vasıtalarının tiplerinin tevhidini", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

SONUÇ

Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'na fiilen girmemesine rağmen savaşın etkilerini olumsuz yönde hissetmiş ve ekonomik açıdan sıkıntılı bir döneme girmiştir. Savaş riskiyle karşı karşıya kalan Türkiye'de Savaş döneminde oluşan fiyat artışlarını önlemek, karaborsacılık ile mücadele etmek ve savunma giderlerine kaynak bulmak amacıyla ekonomik tedbirler hızla alınmaya başlamış ve Milli Korunma Kanunu çıkarılmıştır. Ayrıca Fiyat Mukarebe Komisyonları kurularak gerekli görülen eşya ve malların fiyatlarını saptama yetkisi verilmiştir. Devlet bu tedbir çalışmalarını yürütürken aynı davranışı halktan da istemiş ve tasarruf etmeleri, eşyanın ve malın idareli kullanılması yönünde halk uyarılmıştır. İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla Türkiye'nin ithalat imkânları azalmış ve bu durum ihtiyaçların iç pazardan karşılanması zorunluluğunu doğurmuştur. Birçok ürün devlet tarafından alınmış ve stoklanmaya başlamıştır. Savaş endişesi yaşayan halk da erzak ve eşyaları stoklama yoluna gidince ülkede karaborsacılık faaliyetleri baş göstermiştir. Çıkarılan ilan ve yeni kanunlar gazete aracılığı ile halka ulaştırılmıştır. Bu konuda yerel gazetelerin rolü büyük olmuştur. Kırklareli'nin ilk yerel gazetesi olan "Trakya'da Yeşilyurt" gazetesi de bu görevi üstlenerek zor dönemde Kırklareli halkını bilinçlendirmeye çalışmıştır.

"Trakya'da Yeşilyurt" gazetesi İstanbul gazetelerinden aldığı yurt içi ve yurt dışı haberlerini halka ulaştırmıştır. Yurt dışı ile ilgili olarak; Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Sovyet Rusya, Yunanistan, Romanya, Amerika, Bulgaristan ve Finlandiya haberleri gazetede yerini almıştır. Özellikle İngiltere ve Fransa'nın birleşerek Almanya'ya karşı duracağı, Almanya'nın Belçika'yı istila ettiği haberleri ilgi çekicidir. Öte yandan İtalya'nın Almanlara bağlılığını bildirdiği, İngiltere'nin şiddetli saldırılarının olduğu, Fransa'nın düşman saldırılarını geri püskürttüğü haberleri gazete yetkilileri aracılığı ile halka ulaştırılması sağlanmıştır. Savaş tüm şiddeti ile devam ederken gazete yetkilileri, savaş dışında kalınması gerektiği, ülkenin birlik ve beraberliğinin bozulmaması için çaba göstermenin önemli olduğunu, huzur ve refah ortamının kalıcı olması amacıyla savaş dışında kalınmasının

lkemiz adına daha iyi olacağı yönündeki görüşlerini okuyucusuna sunmuştur. İkinci Dünya Savaşı'nın her an Türkiye'ye de sıçramasından korkularak pasif korunma tedbirleri halka anlatılmış ve halk bilgilendirilmeye çalışılmıştır. 1940 tarihli "Trakyada Yeşilyurt" gazetesinde Cumhuriyet Halk Partisi ile ilgili haberlere yer ayrılmış; tayin ve terfiler için verilen çay ziyafetleri, özel günler için düzenlenen balolar, halkı siyasi konularda bilgilendirmek amaçlı yapılan konferans ve toplantılar gazete sütunlarındaki yerini almıştır.

zerinde durulan konulardan biri de Kırklareli'nin bir tarım ve hayvancılık memleketi olduğu göz önüne alınarak hastalıklara karşı halkın bilgilendirilmesidir. İklim ve toprak yapısının elverişli olması sebebiyle Kırklareli toprakları tarım ürünleri yetiştirilmesi konusunda verimlidir. Özellikle bağcılık, tütüncülük, pancar yetiştiriciliği ve pirinç üretimi n sıralardadır. Ancak Kırklareli ve çevresinde yaşanan savaşlar, işgaller ve hastalıklar dolayısıyla toprağın ve yetiştirilen tarım ürünlerin verimliliğinde de zaman zaman düşüş yaşınmıştır. 1940 yılında olumsuz hava şartlarından dolayı bağların istenilen düzeyde bakımları yapılamamış ve bir de bağlar mildiyo tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Bu anlamda gazete yetkilileri bu tehlikeden korunma yollarını okuyucusu ile paylaşmıştır. zmclğu geliştirmek ve şarap sanayisinin kurulması amacıyla halkın tarım konusunda yeni tekniklere ve doğru bilgilere ulaşımasını sağlamışlardır. Kırklareli topraklarının tütün yetiştirmeye çok uygun olduğu ancak halkın emeğinin karşılığını alamaması dolayısıyla başka tarım ürünlerini yetiştirmeye başlamasının önüne, tütün yetiştiricilerine kredi vererek geçilmeye çalışılmıştır. Tarım ürünlerini arttırmak için tedbirler alınmış ve nadas, gübreleme ve tohum ıslahı konusunda halkı bilinçlendiren ve bilgilendiren yazılara yer verilmiştir. Gazete hayvancılığa az bir yer ayırmış olsa da ipek böcekçiliğinin Kırklareli halkı için önemli olduğu, daha da geliştirilmesi için tavsiyelerde bulunulduğu ve bunun büyük bir fırsat olduğu konusundaki görüşler gazete yetkilileri tarafından vurgulanmıştır.

En önemli etkisini sosyal ve kültürel alanda göstermiş olan gazete, özellikle eğitim alanında Kırklareli halkına önderlik etmiştir. Gazete yetkilileri Halkevi'ne ve Halkevi çalışmalarına oldukça yer ayırmıştır. Spor,

halk dershaneleri çalışmaları, biçki, dikiş, piyes, sergi gibi faaliyetlere gazetede yer vererek halkın ilgisi çekmeye çalışılmış; bilgi, kültür, okuma ve yazmanın arttırılması için gayret gösterilmiştir. Gazete yetkilileri yeni çıkan kitap ve mecmuaların tanıtılması ve içeriği hakkında bilgi vererek bu gayret ve katkının arttırılmasını sağlamıştır.

Spor alanında futbol, güreş, atıcılık, bisiklet yarışı, paraşüt ve izcilikle ilgili haberler okuyucuya aktarılırken özellikle futbol karşılaşmaları ayrıntısıyla verilmiştir. Böylece halkın spora olan ilgisinin artmasına katkı sağlanmıştır. “Trakyada Yeşilyurt” gazetesinin yaptığı haberler ve verdiği bilgilerle toplumu etkilemesi de önemlidir. Düzenlenen sergilere halkın ilgi ve alakasının yoğun olduğu görülmüştür. Düzenlenen biçki–dikiş ve hayvan sergileri gazete yetkilileri tarafından ilan edilmiş halkın haberdar olması ve bilgilenmesi sağlanmıştır. Ayrıca çocukların daha iyi şartlarda yaşayabilmesi için kurulan Çocuk Esirgeme Kurumu’nun yapacağı kongreler ve çocuklara yardım amacıyla yapılan faaliyetler gündemde tutularak bu kurumun önemine değinilmiştir.

Merkez ile taşra arasındaki iletişimi sağlayan gazete, yayımlanan Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Kanunu’nu halka ulaştırarak resmi gazete özelliğini de göstermektedir. Yayımlanan tebrik–teşekkür, ölüm ve başsağlığı ilanları halkın iyi ve kötü gününde birbirinin yanında olması ve toplumsal bağların güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

Avrupa’da savaş devam ederken Türkiye’de hayat normal devam ediyor gibi görünse de ekonomik sıkıntılar yaşanmıştır. Sıkı bir tasarruf etme sürecine girilmiş, peynir ve yün fiyatlarında yüksek artışlar olmuş, halk kahve bile alamaz durumuna düşmüş, kağıt bile üretilemez hale gelmişti. Sonuç olarak, “Trakyada Yeşilyurt” gazetesini İkinci Dünya Savaşı başında ekonomik, sosyal, kültürel, siyasi etkilerin ülke geneline ve Kırklareli iline yansımaları konusunda ayrıntılı bilgilere ulaşabilecek birinci elden kaynak niteliğindedir. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren yayın hayatına devam eden gazete, Cumhuriyetten günümüze toplum yapısında meydana gelen değişimin incelenebileceği bir kaynak olması nedeni ile önemlidir.

1940 yılına ait “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesinin ilk defa incelenmesi İkinci Dünya Savaşı başında hem Kırklareli hem de Türkiye hakkında yapılacak olan diğer çalışmalara yol göstereceği gibi, ilin tarihsel gelişiminin anlaşılması konusunda da yardımcı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Acun, F. (2010). Atatürk İlkeleri ve Türk İnkılap Tarihi. Ankara: Siyasal Yayın.
- AKIN, Veysi. *Bir Devrin Cemiyet Adamı Doktor Fuat Umay*, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi, 2000.
- Akın, V. (1997). “Kırklareli Adının Tarihçesi”, dergipark.gov.tr, (Erişim: 11.10.2017).
- Akyıldız ve Eroğlu, H. Ö. (2004). “Türkiye Cumhuriyeti Dönemi Uygulanan İktisat Politikaları”, dergipark.ulakbilim.gov.tr, (Erişim: 22.11.2017).
- ARMAOĞLU, Fahir. *20. Yüzyıl Siyasi Tarihi*, İstanbul: Alkım Yayınevi, 2009.
- ARIKAN, Zeki. “Halkevlerinin Kuruluşu ve Tarihsel İşlevi”, dergipark.gov.tr (Erişim: 08.12.2017), s. 262.
- Avcı, C. Ve Kara A. (2007). Türk İnkılabının Tarihi. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- BORATAV, Korkut. *Türkiye İktisat Tarihi*, Ankara: İmge Kitabevi, 2012.
- Bülbül, İ. (2005). “İkinci Dünya Savaşının Türkiye’de Sosyal Hayata Olumsuz Yansımaları”, ataturkilkeleri.istanbul.edu.tr, (Erişim: 22.11.2017).
- ÇAĞAN, Nami. *Atatürk ilkeleri ve İnkılap Tarihi Türk İnkılabının Hazırlık Dönemi ve Türk İstiklal Savaşı*, Ankara: Ayraç Kitabevi, 2008.
- ÇAPA, Mesut. *Kızılay (Hilal- i Ahmer) Cemiyeti*, Ankara: Özel Matbaası, 2010.

Çifci, E. (2009). “Türkiye’de ve Dünya’da Korunmaya İhtiyacı Olan Çocuklara Yönelik Hizmetlerin Tarihsel Gelişimi”, *dergipark.ulakbilim.gov.tr*, (Erişim: 27.11.2017).

DEMİR, Kenan. “Osmanlı’da Basının Doğuşu ve Gazeteler”, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 5 (2014), ss. 57-58

Doğan, M. (2011). “Türkiye’de Uygulanan Nüfus Politikalarına Genel Bakış”, *dspace.marmara.edu.tr*, (Erişim: 15.01.2018).

DOĞAN, Zekeriya. *İkinci Dünya Savaşı ve Türkiye’nin Savaş Stratejisi*, İstanbul: Cinius Yayınları, 2016.

DOĞRUÖZ, Türkan ve ÇAVDAR, Esra. “Trakyada Yeşilyurt Gazetesine Göre 1944 Yılında İkinci Dünya Savaşı ve Kırklareli”, *Tarih ve Gelecek Dergisi*, C. 2, S. 2 (2016), ss. 36-69.

DOĞRUÖZ, Türkan. *Milli Mücadele Kırklareli*, Kırklareli: Kırklareli Belediyesi Kültür Yayınları, 2007.

DOĞRUÖZ, T. “Yakın Dönem Kırklareli Tarihinde İki Yaprak: Trakya’da Yeni Işık Gazetesi ve İzmir Suikastını Tel’in Mitingi”, *dergipark.gov.tr*, (Erişim: 11.10.2017).

DUMAN, Olcay. “Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Ulusal’dan Yerel’e Basın ve Yayıncılık Faaliyetlerinin Gelişimi Üzerine Bir Değerlendirme”, *Turkish Studies*, (2013), ss. 1031-1041

DURSUNKAYA, Ali Rıza. *Kırklareli Vilayetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik*, C. 1, Kırklareli: Yeşilyurt Basımevi, 1948.

DURSUNKAYA, Ali Rıza. *Kırklareli Vilayetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik*, C. 2, Kırklareli: Basılmamış, 1947.

Ertunç, A. (2010). *Cumhuriyetin Tarihi*. İstanbul: Pınar Yayınları.

- Gezgin S. (2007). *Türkiye’de Yerel Basın*, suatsezgin.com/yayinlar/Turkiyede_Yerel_Basin_2007.pdf, (Erişim: 14.10.2017).
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı. *Bağ Hastalık ve Zararları İle Mücadele*
- GİRGİN, Atilla. *Yerel Basın*. atillagirgin.net/s/2170/i/Yerel_Basin_2009.pdf (Erişim: 02.12.2016)
- Gökhan D. (2006). *Trakya Bölgesi Halkevi Faaliyetleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- GÜNEŞ, Günver. “Modernleşme Sürecinde Ödemiş Halkevi’nin Kuruluşu ve Faaliyetleri”, www.atam.gov.tr (Erişim: 08.12.2017), s. 970
- GÜNEŞ, Müslime. “Adnan Menderes ve Halkevleri”, dergipark.gov.tr (Erişim: 08.12.2017). ss. 141-155.
- Güngör, E. (2009). “Osmanlı’dan Türkiye Cumhuriyeti’ne Bir Hayır Örgütü: İstanbul Darülaceze Müessesesi”, <https://s3.amazonaws.com>, (Erişim: 27.11.2017).
- HAÇİN, İ. (2014). “1939 Erzincan Büyük Depremi”, www.atam.gov.tr, (Erişim: 10.01.2018).
- Hiç, M. (2017). *Cumhuriyet Döneminde Türkiye Ekonomisi*, www.altaylinet, (Erişim: 22.11.2017).
- İstanbul Ticaret Odası. (1988). “Cumhuriyet’ten Bu Yana Türkiye Ekonomisinin Gelişimi ve Geleceğe Bakış”, www.ito.org.tr (Erişim: 22.11.2017).
- İzmir Ticaret Odası. (2012). *Fuarların Tarihsel Gelişimi İzmir’in Türkiye Fuarcılığındaki Rolü*

Karal, E. (2006). “Gülhane Hatt-ı Hümayunu’nda Batı’nın Etkisi”, *Tanzimat Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*. der. H. İncik ve M. Seyitdanlıoğlu, Ankara: Phoenix Yayınevi.

Karpat, K. (2012). *Türk Demokrasi Tarihi*. İstanbul: Timaş Yayınları.

“Kırklareli”. (2002). *İslam Ansiklopedisi*, C. 25, s. 479. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.

Kırklareli İlinin Kısa Tarihi. *Kırklareli*, 70. (2 Nisan 1988).

Kırklareli İl Yıllığı, Kırklareli Valiliği Yayını 1967

KODAL, Tahir. “Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Ocakları”, www.turkiyatjournal.com (Erişim: 08.12.2017), ss. 295-314.

Mardin, Ş. (2012). *Türk Modernleşmesi*. İstanbul: İletişim Yayınları. MEB. Türk Basınının Doğuşu ve Gelişimi. www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/modullar_pdf/Türk%20DoğuşuVe%Gelişimi.pdf (Erişim: 02.12.2017)

METİNSOY, Murat. *İkinci Dünya Savaşı’nda Türkiye*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2016.

ONBAŞI, Funda. “Halkevleri ve Ülkü Dergisi: Erken Cumhuriyet Döneminde Köycülük Tartışmaları”, www.todaie.edu.tr (Erişim: 08.12.2017), s. 75.

ORTAYLI, İ. (2010). *Türkiye’nin Yakın Tarihi*. İstanbul: İletişim Yayınları.

ÖZÇELİK, M ücahit. “İkinci Dünya Savaşı’nda Türk Dış Politikası”, *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 29 (2010), ss. 253-269

Özdemir, A. (2013). “Lozan’da Başarıyı Ölçmek: Konular Bazında Bir Değerlendirme”, dergiler.ankara.edu.tr, (Erişim: 23.11.2017).

- ÖZDEMİR ve AKTAŞ, Yavuz. Elif. “Halkevleri (1932’den 1951’e)”, www.turkiyatjournal.com (Erişim: 08.12.2017), ss. 235-262.
- Özkan, S. (2017). “Türkiye’de Darüleytamların Gelişimi ve Niğde Darüleytami”, sutad.selcuk.edu.tr, (Erişim: 27.11.2017).
- Özkan, S. ve Temizer, A. (2009). “İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye’de Karaborsacılık”, www.sosyalarastirmalar.com, (Erişim: 22.11.2017).
- Öztürk, İ. (2013). “İkinci Dünya Savaşı Türkiye’sinde Olağanüstü Ekonomik Kararlar: Milli Korunma Kanunu ve Varlık Vergisi”, dergiler.ankara.edu.tr, (Erişim: 22.11.2017).
- Parin ve Bilan, S. S. (2007). “Devlet ve Çocuk İlişkisi Bağlamında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumları Üzerine Bir Analiz”, asosindex.com, (Erişim: 26.11.2017).
- SANDER, Oral. *Siyasi Tarih*, Ankara: İmge Kitapevi, 2012.
- Sarıkaya, M. (2007). “Cumhuriyet’in İlk Yıllarında Bir Sosyal Hizmet Kurumu: Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti”, e-dergi.atauni.edu.tr, (Erişim: 27.11.2017).
- ŞAHİN, Mustafa. “Bir Halk Eğitim Çalışması Örneği Olarak Millet Mektepleri”, web.deu.edu.tr (Erişim: 08.12.2017), s. 214.
- Tanpınar, A. (2012). *On Dokuzuncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- UĞURLU, Alev. “Türk Romancısının Gözüyle İkinci Dünya Savaşı”, *Turkish Studies*, (2010), ss. 1740-1764
- Utkugün, C. 2016. İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye’de Ekonomik Sıkıntıların Sosyal Hayata Etkileri. (1939-1945). Doktora Tezi, Afyonkocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar. <https://tez.yok.gov.tr> (Tez No. 447724).

Uzun, Hakan. “Bir Propaganda Aracı Olarak Cumhuriyet Halk Fırkası Halk Hatipleri Teşkilatı”, www.arastirmax.com (Erişim: 08.12.2017), s. 85

Ünal, Y. (2009). “1940-1950 Yılları Arasında Türkiye’de Fiyat Artışları ve Bu Dönem Ekonomisinin Genel Görünümü Üzerine Bir İnceleme”, www.johschool.com, (Erişim: 23.11.2017).

YALÇIN, Osman. *Kırklareli*, İstanbul: Özyürek Yayınları, 1971.

Yaşar ve Dağdelen, Ö. N. 2013. “Korunmaya Muhtaç Çocukların Yetiştirilmesinde Çocuk Yurtlarından Çocuk Evlerine Geçişin, Çocukların Sosyo-Kültürel ve Psikolojik Gelişimlerine Etkisi Üzerine Bir Çalışma: Isparta Örneği”, dergipark.gov.tr, (Erişim: 26.11.2017).

Yavuz, E. (2015). “Milli Korunma Kanunu, Varlık Vergisi Kanunu ve Toprak Mahsulleri Vergisi Kanunu Tartışmaları: Erzincan Uygulamaları”, www.asosjournal.com, (Erişim: 23.11.2017).

Yazıcı, E. (2012). “Korunmaya Muhtaç Çocuklar ve Çocuk Evleri”, <https://www.pegem.net>, (Erişim: 26.11.2017).

Zarakolu, A. “Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1965 ve 1966 Uygulama Programları ve Para ve Kredi Politikası”, dergiler.ankara.edu.tr, (Erişim: 23.11.2017).

EKLER

EK 1:“Trakyada Yeşilyurt” Gazetesinde Yer Alan Haber Başlıkları

Haber Başlığı	Tarih	Sayı/ Sayfa	Sütun
Başvekaletten Gönderilen	1 Ocak 1940	900/1	1
Edebi Şefe Ankaralıların Tekrimi	1 Ocak 1940	900/2	6
Babaeski Kaymakamı Geldi	1 Ocak 1940	900/2	6
Babaeskililer Bir Zahire Deposu Yapacaklar	1 Ocak 1940	900/2	6
Bir Müşahede	1 Ocak 1940	900/1	2
Mehmet Akif İhtilafı	1 Ocak 1940	900/2	6
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	1 Ocak 1940	900/2	5
Milli Şefimizin Türk Milletine Hitabı	4 Ocak 1940	901/1	1
Felaketzedelere Vilayetimizin Yardımları	4 Ocak 1940	901/1	3
Felaketzedelere Yardım Listesi	4 Ocak 1940	900/1	4
Ergene Taştı	4 Ocak 1940	901/2	6
Halkevimiz Çalışıyor	4 Ocak 1940	901/1	3
1939 Yılıının Son Haftası	4 Ocak 1940	901/1	1
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	4 Ocak 1940	901/2	7
Kırklareli T.K. Kooperatifinden	4 Ocak 1940	901/2	7
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	4 Ocak 1940	901/2	8
Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Talimatnamesi	8 Ocak 1940	902/2	4
Facia Haberleri Karşısında Milli Şuur	8 Ocak 1940	902/1	1

Nahiye ve Köylerimizdeki Yüksek Alaka	8 Ocak 1940	902/1	2
Halkevi Köşesi	8 Ocak 1940	902/1	2
Gazeteci Ali Rıza Bey'e Yılbaşı Tebriği	8 Ocak 1940	902/2	6
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	8 Ocak 1940	902/2	5
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	8 Ocak 1940	902/2	6
Toprak Mahsulleri Ofisi Edirne Ajanslığından	8 Ocak 1940	902/2	5
Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Talimatnamesi	11 Ocak 1940	903/2	5
Vilayetimiz Halkının Milli Yardım Komitesine Teberruu 16.000 Lirayı Geçmiştir	11 Ocak 1940	903/1	1
Şefkat Şehirleri Kuracağız	11 Ocak 1940	903/1	1
Kömürsüz Odunsuz Halimiz Ne Olacak	11 Ocak 1940	903/1	3
Felaketzedelere Yardım Listesi	11 Ocak 1940	903/1	4
Taşlar Utanır	11 Ocak 1940	903/2	7
Milli Şairimiz Mehmet Emin Yurdakul ve Yeni Eseri	11 Ocak 1940	903/1	3
Zayi	11 Ocak 1940	903/2	7
Yeşilyurt Basımevi	11 Ocak 1940	903/2	7
Odun İhtikarı	15 Ocak 1940	904/1	1
Felaketzedelere Yardım	15 Ocak 1940	904/1	4
Odun Arabaları Satılırken	15 Ocak 1940	904/2	8
Büyük Türk Şairi Mehmet Emin Yurdakul'un Yeni Bir Eseri	15 Ocak 1940	904/1	1
Mesut Bir Evlenme	15 Ocak 1940	904/2	8
Kurban Bayramı	15 Ocak 1940	904/1	4

Hava Taarruzlarına Karşı Pasif Korunma Talimatnamesi	18 Ocak 1940	905/2	5
Üç Milli Kurumumuz ve Kurban Bayramı	18 Ocak 1940	905/1	1
Bir Mahkumumuzun Hamiyeti	18 Ocak 1940	905/1	2
Su Baskını	18 Ocak 1940	905/1	3
Yaralama	18 Ocak 1940	905/1	3
Pancar İstihsalatı	18 Ocak 1940	905/1	4
Sosyoloji-İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Yeni Eseri	18 Ocak 1940	905/2	7
Büyük Stadyum Yapılıyor	18 Ocak 1940	905/1	2
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	18 Ocak 1940	905/2	6
Toprak Mahsulleri Ofisi Edirne Ajanslığından	18 Ocak 1940	905/2	6
Zayi	18 Ocak 1940	905/2	6
Selanik Beynelmillel Panayırı	18 Ocak 1940	905/1	3
Umumi Meclisimiz	25 Ocak 1940	906/1	4
Tel Duvağından	25 Ocak 1940	906/2	5
Matbuat Hürriyeti	25 Ocak 1940	906/1	2
Yeşilyurt Basımevi	25 Ocak 1940	906/2	5
Kırklareli İcra Memurluğundan	25 Ocak 1940	906/1	4
Kırklareli 343 No.lu Tarım Kredi Kooperatifinden	25 Ocak 1940	906/2	5
Halkevi Çalışmaları	25 Ocak 1940	907/1	1
Yeni Adam	29 Ocak 1940	907/1	5

B. Avni Sakman	29 Ocak 1940	907/1	3
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	29 Ocak 1940	907/2	6
Toprak Mahsulleri Ofisi Edirne Ajanslığından	29 Ocak 1940	907/2	6
Kayıp Boğa	29 Ocak 1940	907/2	5
Kalp Sektesi	29 Ocak 1940	907/1	3
Kırklareli Nafia M¼d¼rl¼đ¼nden	29 Ocak 1940	907/2	5
Mandrac¼y 105 Numaralı Tarım Kooperatifinden	29 Ocak 1940	907/2	7
Milli Yardım Listesi	1 Şubat 1940	908/1	4
Mandıra K¼y¼	1 Şubat 1940	908/2	6
Çocuk Esirgeme Kurumuna Gelen Karşılık Telgrafları	1 Şubat 1940	908/1	2
Çocuk Esirgeme Kurumu Seçimi	1 Şubat 1940	908/1	3
Halkevimizin Yerinde Bir Tedbiri	1 Şubat 1940	908/2	5
Sosyoloji–İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Yeni Eseri	1 Şubat 1940	908/2	7
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	1 Şubat 1940	908/2	7
Belgrat Toplantısı	5 Şubat 1940	909/1	1
Milli Yardım Listesi	5 Şubat 1940	909/1	4
Maarif Vekilinin Bir Emri	5 Şubat 1940	909/1	4
Bir Şikayet Mektubu	5 Şubat 1940	909/1	2
Ağabeyimin K¼şesi	5 Şubat 1940	909/1	2
Saz Şairleri Gibi	5 Şubat 1940	909/2	6

Tüm Komutanımız	5 Şubat 1940	909/1	2
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	5 Şubat 1940	909/2	6
Ticaret Odası İntihap Heyeti	5 Şubat 1940	909/1	1
Meclisi Umumimiz	8 Şubat 1940	910/2	5
General İshak Avni ve Partimizin Çay Ziyafeti	8 Şubat 1940	910/1	2
Uyuyan Böcekler	8 Şubat 1940	910/1	3
Milli Şef İnönü'nün Teşekkürü	8 Şubat 1940	910/1	4
Orgeneral Fahrettin Altay	8 Şubat 1940	910/1	4
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	8 Şubat 1940	910/2	7
Zayi	8 Şubat 1940	910/2	7
Meclisi Umumimiz	12 Şubat 1940	911/2	5
CHP Kaza Heyeti'nin Balosu	12 Şubat 1940	911/1	4
İhraç Mahsulatımızın Korunması	12 Şubat 1940	911/1	1
Muzır Haşeratı Öldürme Çareleri	12 Şubat 1940	911/1	2
Halkevi Köşesi	12 Şubat 1940	911/1	3
Saz Şairleri Gibi	12 Şubat 1940	911/2	7
Tebrik Ederiz	12 Şubat 1940	911/1	4
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	12 Şubat 1940	911/2	6
Zayi Mühür	12 Şubat 1940	911/2	7

Zayı Nüfus Cüzdanı	12 Şubat 1940	911/2	7
Büyük Sevinçlerimden Biri	15 Şubat 1940	912/1	1
Ağabeyimin Köşesi	15 Şubat 1940	912/1	3
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	15 Şubat 1940	912/2	6
Zayı Nüfus Cüzdanı	15 Şubat 1940	912/2	8
Nafıyecik'in Ölümü	15 Şubat 1940	912/1	3
Kırklareli Defterdarlığından	15 Şubat 1940	912/2	7
Ticaret ve Sanayi Odası İntihap Heyeti Reisliğinden	15 Şubat 1940	912/2	7
Meclisi Umumimiz	19 Şubat 1940	913/2	5
Köse Yuvanof	19 Şubat 1940	913/1	3
İpekböcekçiliği	19 Şubat 1940	913/1	1
Halkevinde Bir Kutlama	19 Şubat 1940	913/1	1
Halkevlerinin Yıldönümü	19 Şubat 1940	913/1	3
Aşık Edebiyatı ve Aşık Hasan	19 Şubat 1940	913/1	3
Geçmiş Olsun	19 Şubat 1940	913/1	3
Tebrik Ederiz	19 Şubat 1940	913/1	3
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	19 Şubat 1940	913/2	6
Kırklareli Defterdarlığından	19 Şubat 1940	913/2	6
Meclisi Umumimiz	22 Şubat 1940	914/2	5

Zirai İstihsalatımızı Arttırmak İçin Vilayetimizin Aldığı Tedbirler	22 Şubat 1940	914/1	1
Ülkü Mecmuası Direktörü Sayın Profesör Bey Fuad Köprülü'ye	22 Şubat 1940	914/1	3
Aşık Edebiyatı ve Aşık Hasan	22 Şubat 1940	914/1	3
Zayi	22 Şubat 1940	914/2	7
Kırklareli Defterdarlığından	22 Şubat 1940	914/2	5
Edirne Fidanlığı	26 Şubat 1940	915/1	3
Halkevlerimizin Sekizinci Yıldönümü	26 Şubat 1940	915/1	1-2
Tashih	26 Şubat 1940	915/1	2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	26 Şubat 1940	915/1	3
Zayi	26 Şubat 1940	915/1	4
Kırklareli İskan Müdürlüğünden	26 Şubat 1940	915/1	3
Ahmetbey Köyü	29 Şubat 1940	916/1	2
Elektrik Tesisatı	29 Şubat 1940	916/1	4
Halkevi Köşesi	29 Şubat 1940	916/1	3
Bir Dilek ve Milli Bir Vazife	29 Şubat 1940	916/1	1
Umumi Meclis Azalığı	29 Şubat 1940	916/1	2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	29 Şubat 1940	916/2	7
Zayi	29 Şubat 1940	916/2	7
Zayi	29 Şubat 1940	916/2	8

Kırklareli İskan Müdürlüğünden	29 Şubat 1940	916/2	6
Kırklareli Tapu Sicil Muhafızlığından	29 Şubat 1940	916/1	4
Felaketzede Kardeşlerimize Yardım	4 Mart 1940	917/1	4
Ağaç Sevgisi	4 Mart 1940	917/1	2
Orman Dairesi	4 Mart 1940	917/1	3
Kırklareli Halkevi Başkanlığından	4 Mart 1940	917/1	3
Aşık Edebiyatı ve Aşık Hasan	4 Mart 1940	917/2	5-6
Türk Gencine	4 Mart 1940	917/2	7
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	4 Mart 1940	917/2	7
Zayi	4 Mart 1940	917/1	3
Zayi	4 Mart 1940	917/2	6
İlan	4 Mart 1940	917/2	7
Kırklareli İskan Müdürlüğünden	4 Mart 1940	917/2	7
CHP Kaza Heyeti Balosu	7 Mart 1940	918/1	2
Mebusumuz General Burhanettin	7 Mart 1940	918/1	2
Kış Geri Döndü	7 Mart 1940	918/2	5
Tertipli İş	7 Mart 1940	918/1	1
Çocuk Büyütmesini Öğreten Öğütler	7 Mart 1940	918/2	5
Kırklareli Halkevi Başkanlığından	7 Mart 1940	918/1	4

Ağabeyimin Köşesi	7 Mart 1940	918/1	4
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	7 Mart 1940	918/2	6
Zayi	7 Mart 1940	918/2	5
Zayi	7 Mart 1940	918/2	6
Kırklareli İskan Müdürlüğünden	7 Mart 1940	918/2	7
Umumi Meclisimiz	11 Mart 1940	919/1	1
Lodos Fırtınası	11 Mart 1940	919/1	4
Mandıracıların Bir İhtiyacı ve Dileği	11 Mart 1940	919/1	1
Halkevi Köşesi	11 Mart 1940	919/1	3-4
Nefes	11 Mart 1940	919/2	5
Doğum	11 Mart 1940	919/2	5
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	11 Mart 1940	919/2	6
Kırklareli İcra Memurluğundan	11 Mart 1940	919/2	6
B. Ekrem Avukatoğlu	11 Mart 1940	919/1	2
Ölüm	11 Mart 1940	919/1	2
Tabiyetimize Giren İrkdaşlarımız	14 Mart 1940	920/1	1
Kahraman Finlanda	14 Mart 1940	920/1	1
Yavru Kuşum	14 Mart 1940	920/2	5
Yeni Bir Eser	14 Mart 1940	920/1	3

Ticaret ve Sanayi Odası İntihabı	14 Mart 1940	920/1	4
Samsun Halkevi'nin Güzel Bir Teşebbüsü	18 Mart 1940	921/1	2
Lüleburgaz Hayvan Sergisi	18 Mart 1940	921/1	1
Lüleburgaz Ehli Hayvan Sergisi	18 Mart 1940	921/1	4
Saz Şairleri Gibi	18 Mart 1940	921/1	3
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	18 Mart 1940	921/2	7
Zayi	18 Mart 1940	921/2	5
Acı Bir Ölüm Haberi	18 Mart 1940	921/1	2
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	18 Mart 1940	921/2	5
Kırklareli İskan Müdürlüğünden	18 Mart 1940	921/2	6
Büyük Millet Meclisi Parti Grubu ve Hariciye Vekilimiz	21 Mart 1940	922/1	4
Peynir İhracına Müsaade Verildi	21 Mart 1940	922/2	5
23 Nisan Çocuk Bayramı Hazırlıkları	21 Mart 1940	922/2	5
Orman Satışları	21 Mart 1940	922/1	4
Babaeski Halkevi Spor Şubesinin Kır Koşusu	21 Mart 1940	922/1	2-3
Bir İzah	21 Mart 1940	922/1	1
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	21 Mart 1940	922/2	7
Zayi	21 Mart 1940	922/2	6
Dr. Besim Öldü	21 Mart 1940	922/1	4

Genç ve Münevver Bir Kızımızın Ölümü	21 Mart 1940	922/2	5
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	21 Mart 1940	922/7	7
Ticaret ve Sanayi Odası İntihap Heyetinden	21 Mart 1940	922/2	6
Kara Bir Günün Yıldönümü	25 Mart 1940	923/1	1
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	25 Mart 1940	923/2	7
Zayi	25 Mart 1940	923/2	6
İki Büyük Ölü	25 Mart 1940	923/2	5
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	25 Mart 1940	923/2	7
Kırklareli İskan Müdürlüğünden	25 Mart 1940	923/2	6
Ticaret Odamız ve Beklediğimiz İşler	28 Mart 1940	924/1	1
Bir Dilek	28 Mart 1940	924/1	3-4
Tebrik Ederiz	28 Mart 1940	924/1	1
Mehmet Celil ve Zindan	28 Mart 1940	924/2	2
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	28 Mart 1940	924/2	7
Kırklareli İskan Müdürlüğünden	28 Mart 1940	924/2	8
Dün Akşamki Temsil	1 Nisan 1940	925/2	6
İkinci İnönü Zaferi	1 Nisan 1940	925/1	3
Görüp İşittiklerimiz	1 Nisan 1940	925/1	3
Radyo Konferansları	1 Nisan 1940	925/2	7-8

Yeni Oda Meclisimiz	1 Nisan 1940	925/1	2
Terfi Eden Hakimlerimiz	1 Nisan 1940	925/1	4
Zayi	1 Nisan 1940	925/2	8
Bir Elektrik Kazası	4 Nisan 1940	926/1	2
Tütün Müstahsillerine Geniş Kredi ve Yardım	4 Nisan 1940	926/1	1-2
Yine Tütün ve Tütüncülüğümüz	4 Nisan 1940	926/1	1
İyi Et İstiyoruz	4 Nisan 1940	926/1	3
Halkevinin Müsameresi	4 Nisan 1940	926/1	2
Meşalem ve Kalemim	4 Nisan 1940	926/1	4
Eserim Hakkında İntibalar	4 Nisan 1940	926/2	5
B. Haşim İşcan	4 Nisan 1940	926/1	2
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	4 Nisan 1940	926/2	4
Zayi	4 Nisan 1940	926/2	8
Yeni Ticaret ve Sanayi Odası Meclisi	4 Nisan 1940	926/1	3
Havalar Hep Bozuk ve Endişeli	8 Nisan 1940	927/1	4
Tuna ve Meriç	8 Nisan 1940	927/1	4
Erzurum'da	8 Nisan 1940	927/2	5
Balkan Köylerimiz	8 Nisan 1940	927/2	5
Mahrukat İş	8 Nisan 1940	927/2	5

Bağlar ve Meyvelikler	8 Nisan 1940	927/2	7
Zahire Fiyatları ve Peynirlerimiz	8 Nisan 1940	927/2	8
Palavra	8 Nisan 1940	927/1	2-3
Mimar Sinan İhtifali	8 Nisan 1940	927/1	4
Mimar Sinan'ın Eserlerinin Karşısında	8 Nisan 1940	927/1	1
Otel Bozkurt mu Bozkurt Otel mi?	8 Nisan 1940	927/2	6
Kırklareli Spor Kongresi	8 Nisan 1940	927/2	6
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	8 Nisan 1940	927/2	6
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	8 Nisan 1940	927/2	7
Harp Genişliyor	11 Nisan 1940	928/1	1
Mimar Sinan İhtilafı	11 Nisan 1940	928/1	4
Saz Şairleri Gibi	11 Nisan 1940	928/2	5-6
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	11 Nisan 1940	928/2	6
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	11 Nisan 1940	928/2	7
Zayi	11 Nisan 1940	928/2	8
Kırklareli Tapu Müdürlüğünden	11 Nisan 1940	928/2	7
Bir Esrar Kaçakçılığı	15 Nisan 1940	929/1	3-4
Halkevi Sütunu	15 Nisan 1940	929/1	1-2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	15 Nisan 1940	929/2	6

Kırklareli Ticaret ve Odasından	15 Nisan 1940	929/2	5
Belediyemiz Faaliyette	18 Nisan 1940	930/2	8
Dükkanların Boyanması	18 Nisan 1940	930/2	8
İki Merasim	18 Nisan 1940	930/1	1
Halkevi Sütunu	18 Nisan 1940	930/1	2-3
Umay Pavyonu	18 Nisan 1940	930/1	4
Zayi	18 Nisan 1940	930/2	8
Ölüm	18 Nisan 1940	930/2	8
23 Nisan Münasebetiyle	22 Nisan 1940	931/1	2
23 Nisan Milli Hakimiyet Bayramı İle Çocuk Haftasının Kutlama Programı	22 Nisan 1940	931/2	7
Halkevi Sütunu	22 Nisan 1940	931/1	3-4
23 Nisan	22 Nisan 1940	931/1	1
Türk Milletine Beyanname	22 Nisan 1940	931/2	5-6
Nişan	22 Nisan 1940	931/1	4
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	22 Nisan 1940	931/2	5
Zayi	22 Nisan 1940	931/2	6
Birlik Bankası	25 Nisan 1940	932/1	1
Halkevi Sütunu	25 Nisan 1940	932/1	2-3
Çılgın	25 Nisan 1940	932/2	5-6

Radyo Konferansları	25 Nisan 1940	932/2	6
Yağmur	25 Nisan 1940	932/1	3
Yeni Adam	25 Nisan 1940	932/2	6
Zayi	25 Nisan 1940	932/2	5
Kırklareli Ticaret ve Sanayi Odasından	25 Nisan 1940	932/2	5
Valimiz Avdet Etiler	29 Nisan 1940	933/1	2
İlk Tahsil Çağındaki Çocuklarımız	29 Nisan 1940	933/1	2
Başvekilimiz Petrol Mıntıkasında	29 Nisan 1940	933/1	1
Ziraat Memurları	29 Nisan 1940	933/1	1
Yumurta İhracatımız ve İngilizler	29 Nisan 1940	933/1	2
Çılgın	29 Nisan 1940	933/2	5-6
Yeni Adam	29 Nisan 1940	933/2	6
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	29 Nisan 1940	933/2	7
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	29 Nisan 1940	933/2	8
Paşa Baba Şevket'in Ölümü	29 Nisan 1940	933/1	2
Türk Tersanesi Kuruluyor	2 Mayıs 1940	934/1	2
Hurda Demirler	2 Mayıs 1940	934/1	3
İktisada Her Zamandan Fazla Riayete Mecburuz	2 Mayıs 1940	934/1	1
Yolunuz Açık Olsun	2 Mayıs 1940	934/1	4

Çılgın	2 Mayıs 1940	934/2	5-6
Yeni Adam	2 Mayıs 1940	934/2	8
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	2 Mayıs 1940	934/2	7
Zayi	2 Mayıs 1940	934/2	7
Şehri Harap Gösteren Pislikler Derhal Ortadan Kalkmalıdır	6 Mayıs 1940	935/1	1-2
Talebe Yurdu Piyangosu Çekildi	6 Mayıs 1940	935/1	2
19 Mayıs Gençlik Spor Bayramı	6 Mayıs 1940	935/1	3
Milli Edebiyata Doğru	6 Mayıs 1940	935/1	3
Çılgın	6 Mayıs 1940	935/1	5-6
Yeni Adam	6 Mayıs 1940	935/2	6
Evlenme Merasimi	6 Mayıs 1940	935/1	2
Maarifsever Bir Köylümüz	6 Mayıs 1940	935/1	3
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	6 Mayıs 1940	935/2	6
Zayi	6 Mayıs 1940	935/1	3
Kırklareli Defterdarlığından	6 Mayıs 1940	935/2	5
Fatura Vermek Mecburiyeti	6 Mayıs 1940	935/1	4
Şehri Harap Gösteren Mezbelikler Derhal Ortadan Kalkmalıdır	9 Mayıs 1940	936/1	1-2
Bereketli Yağmurlar	9 Mayıs 1940	936/1	2
Milli Piyangonun Birinci İkramiyesi	9 Mayıs 1940	936/1	3

Ağabeyimin Köşesi	9 Mayıs 1940	936/1	3
Radyo Konferansları	9 Mayıs 1940	936/2	6
Türk Gazetecileri Londra'da	9 Mayıs 1940	936/1	4
Kırkpınar Panayırı	9 Mayıs 1940	936/1	3
Kırklareli Defterdarlığından	9 Mayıs 1940	936/2	7
Belediyemizin Faaliyetlerinden	13 Mayıs 1940	937/1	2
Halkevi Sütunu	13 Mayıs 1940	937/1	2-3
Radyo Konferansları	13 Mayıs 1940	937/1	4
Menderes	13 Mayıs 1940	937/1	5
Özür Dileme	13 Mayıs 1940	937/1	6
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	13 Mayıs 1940	937/1	3
Zayi	13 Mayıs 1940	937/1	8
Kırklareli Defterdarlığından	13 Mayıs 1940	937/2	7
Kırklareli Tapu Müdürlüğünden	13 Mayıs 1940	937/2	6
Teyyare Şehitleri İhtilafı	16 Mayıs 1940	938/1	1
Çılgın	16 Mayıs 1940	938/2	4-6
Beden Terbiyesi G. Direktörlüğünün Bölgelere Büyük Yardımı	16 Mayıs 1940	938/1	2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	16 Mayıs 1940	938/1	2
Kırklareli İcra Dairesinden	16 Mayıs 1940	938/1	4

19 Mayıs	20 Mayıs 1940	939/1	1-2
Romanya Türklerinin	20 Mayıs 1940	939/1	1
Pınarhisar Kaza mı Oluyor?	20 Mayıs 1940	939/1	2
Halkevi Sütunu	20 Mayıs 1940	939/1	3-4
Radyo Konferansları	20 Mayıs 1940	939/2	8
Futbol Maçı	20 Mayıs 1940	939/1	3
Bisiklet Yarışı	20 Mayıs 1940	939/1	3
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	20 Mayıs 1940	939/1	4
Zayi	20 Mayıs 1940	939/1	7
Büyük Harp Vaziyeti ve İtalya	23 Mayıs 1940	940/1	1
Harp Vaziyeti	23 Mayıs 1940	940/1	2
Çılgın	23 Mayıs 1940	940/2	5-6
Zayi	23 Mayıs 1940	940/1	2
Hasta Bakıcılık Kursları ve Bayanlarımız	27 Mayıs 1940	941/1	1
Türk Hava Kurumu Kongresi Müzakerelerine Son Verdi	27 Mayıs 1940	941/1	2-3
Mecbur Kaldıkça	27 Mayıs 1940	941/1	3
Yalnızlık	27 Mayıs 1940	941/1	1
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	27 Mayıs 1940	941/2	8
Halim Özdemir	27 Mayıs 1940	941/1	2-3

İhtikarla Mücadele	30 Mayıs 1940	942/1	1
Ticaret Odasının Yerinde Bir Talebi	30 Mayıs 1940	942/1	2
Mecbur Kaldıkça	30 Mayıs 1940	942/1	3
Acar Spor Kulübü	30 Mayıs 1940	942/1	2
Yardımcı Hasta Bakıcı Hemşire Kursu	4 Haziran 1940	943/2	7
Kırklareli İskan Müdürlüğünden	4 Haziran 1940	943/2	7
Almanlar Garp Cephesinde Taarruza Geçtiler	6 Haziran 1940	944/1	2
Fransız Kabinesinin İstifası	6 Haziran 1940	944/1	2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	6 Haziran 1940	944/1	2
Zayi	6 Haziran 1940	944/1	2
Kırklareli İcra Dairesinden	6 Haziran 1940	944/2	6
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	6 Haziran 1940	944/2	5
Kırklareli Defterdarlığından	6 Haziran 1940	944/2	7
Harp Vaziyeti	10 Haziran 1940	945/1	4
Milli Şefimiz	10 Haziran 1940	945/1	1
Çılgın	10 Haziran 1940	945/2	5-6
Tebrik Ederiz	10 Haziran 1940	945/1	4
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	10 Haziran 1940	945/2	7
Kırklareli İskan Müdürlüğünden	10 Haziran 1940	945/2	5

Türk Milli Birliği	13 Haziran 1940	946/1	1
İlk Arpa Mahsulü	13 Haziran 1940	946/1	3
Bağcılara	13 Haziran 1940	946/1	4
Belediye Et Nakliye Kamyonu	13 Haziran 1940	946/1	2
Konferans	13 Haziran 1940	946/1	2
Köy Muhtarları Kursu	13 Haziran 1940	946/1	2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	13 Haziran 1940	946/1	3
Zayi	13 Haziran 1940	946/2	6
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	13 Haziran 1940	946/2	5
Kırklareli İskan Müdürlüğünden	13 Haziran 1940	946/2	6
Fransız Kabinesi İstifa Etti	17 Haziran 1940	947/1	2-3
Amerika'nın Müttefiklere Yardımı	17 Haziran 1940	947/1	2-3
Boşaltılan Evler	17 Haziran 1940	947/4	15
Piyasamızda Kahve	17 Haziran 1940	947/4	13
Vilayet Bütçeleri	17 Haziran 1940	947/4	14
Arpa Ve Yulaf	17 Haziran 1940	947/2	5
Kırklareli Orman Bölge Şefliğinden	17 Haziran 1940	947/2	7
Bereketlerimiz	17 Haziran 1940	947/1	4
İzmir Fuarından Diploma Alanlar	17 Haziran 1940	947/2	6

Vazife ve Borçlarımız Karşısında Kadınlığımız	17 Haziran 1940	947/1	1
Çılgın	17 Haziran 1940	947/4	12-13
Saz Şairleri Gibi	17 Haziran 1940	947/4	14
Yeni Adam	17 Haziran 1940	947/4	14
Acar Spor Kulübü	17 Haziran 1940	947/2	5
Tebrik Ederiz	17 Haziran 1940	947/1	4
Nişanlanma	17 Haziran 1940	947/1	4
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	17 Haziran 1940	947/3	8
Ölüm	17 Haziran 1940	947/2	5
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	17 Haziran 1940	947/3	8
Kırklareli Defterdarlığından	17 Haziran 1940	947/3	10
Kırklareli Ticaret ve Sanayi Odasından	17 Haziran 1940	947/4	15
Fransa-Almanya Sulh Müzakereleri	20 Haziran 1940	948/1	2
Bakarsan Bağ Olur Bakmazsan Dağ Olur	20 Haziran 1940	948/1	3
Kırklareli Çocuk Esirgeme Başkanlığından	20 Haziran 1940	948/1	4
Çılgın	20 Haziran 1940	948/4	11-12
Katil	20 Haziran 1940	948/4	12-13
Nemli Gözler	20 Haziran 1940	948/2	7
Bağlarda Mildiyö Var	24 Haziran 1940	949/1	3

Zayı Şoför Vesikası	24 Haziran 1940	949/1	2
Zayı Makbuz	24 Haziran 1940	949/1	2
Kırklareli Defterdarlığından	24 Haziran 1940	949/2	5
Nüfus Sayımı	27 Haziran 1940	950/1	4
Dahiliye Vekilimizin Beyanatu	27 Haziran 1940	950/2	7
Kağıt Stoğu Yapılacak	27 Haziran 1940	950/4	13
Fiyat Kontrol Heyeti	27 Haziran 1940	950/4	14
Pirinç Fiyatları	27 Haziran 1940	950/4	14
Çılgın	27 Haziran 1940	950/2	5-6
Katil	27 Haziran 1940	950/4	12-13
Basarabya Sovyetler Tarafından İşgal Edildi	1 Temmuz 1940	951/1	2-3
Mareşal Balbo	1 Temmuz 1940	951/1	4
Irak Hariciye ve Adliye Nazırları	1 Temmuz 1940	951/1	4
Babaeski Haberleri	1 Temmuz 1940	951/4	14-15
Ziraat Mücadelesi İşlerimiz	1 Temmuz 1940	951/	1
Anlamak İstiyoruz	1 Temmuz 1940	951/4	13
Mabud İnsan	1 Temmuz 1940	951/4	13
Katil	1 Temmuz 1940	951/2	3-4
Yeni Adam	1 Temmuz 1940	951/2	6

Kırklareli Defterdarlığından	1 Temmuz 1940	951/3	7
Şehrin İmarına Engel Olan Zihniyet	4 Temmuz 1940	952/1	1-2
Denizciler Bayramı	4 Temmuz 1940	952/1	3
Biçki ve Dikiş Sergisi	4 Temmuz 1940	952/1	4
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	4 Temmuz 1940	952/1	4
Maliye Vekaletinin Bir Tamimi	8 Temmuz 1940	953/1	4
Ziraat Mücadele İşlerimiz	8 Temmuz 1940	953/1	1
Üzümcülüğümüzü Korumak Bir Tedbir	8 Temmuz 1940	953/1	4
Çılgın	8 Temmuz 1940	953/2	5-6
Çığır Mecmuası	8 Temmuz 1940	953/4	14
Paraşütçülerimiz	8 Temmuz 1940	953/1	3-4
İzcilik Teşkilatı	8 Temmuz 1940	953/4	13
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	8 Temmuz 1940	953/4	15
Dünya Vaziyetleri Karşısında Bizler	11 Temmuz 1940	954/1	1-2
Mühim Bir Tamim	11 Temmuz 1940	954/1	3
Kırklareli Defterdarlığından	11 Temmuz 1940	954/2	4
Başvekilimizin Büyük Millet Meclisi Karşısındaki Beyanatı	15 Temmuz 1940	955/1	1-2
Kırklareli Çocuk Esirgeme Başkanlığından	15 Temmuz 1940	955/1	4
Helvacı Ethem de Öldü	15 Temmuz 1940	955/1	3

Sulh Taarruzu	18 Temmuz 1940	956/1	1
Elbirliğiyle Neler Yapılmaz?	18 Temmuz 1940	956/4	14-15
Edirne'nin Tarihi	18 Temmuz 1940	956/2	3-4
Çılgın	18 Temmuz 1940	956/4	12-13
Kulüplerimiz	18 Temmuz 1940	956/1	3
Zayı Banka Cüzdanı	18 Temmuz 1940	956/2	5
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	18 Temmuz 1940	956/2	5
Kırklareli Defterdarlığından	18 Temmuz 1940	956/2	6
Garbi Almanya'daki Birçok Şehirler Boşaltılıyor	22 Temmuz 1940	957/1	2
Romen-Bulgar Müzakereleri	22 Temmuz 1940	957/1	2
Teşekkür	22 Temmuz 1940	957/1	1
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	22 Temmuz 1940	957/1	4
Dünya Nizamında Türk'ün Rolü	25 Temmuz 1940	958/1	1-2
Lozan Zaferinin Yıldönümü	25 Temmuz 1940	958/1	3
Hatay'ın Kurtuluşu	25 Temmuz 1940	958/1	3
Güzel Bursa'dan İntibalar	25 Temmuz 1940	958/1	3-4
Çılgın	25 Temmuz 1940	958/2	5-6
Tren Biletleri Yine Ucuzluyor	29 Temmuz 1940	959/1	2
Güzel Bursa'dan İntibalar	29 Temmuz 1940	959/1	1

Sakat Bir İfade	29 Temmuz 1940	959/1	3
Düinkü Maç	29 Temmuz 1940	959/1	2
Tekirdağ-Babaeski Maçı Münasebetiyle	29 Temmuz 1940	959/1	3-4
Bir Tayin	29 Temmuz 1940	959/1	2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	29 Temmuz 1940	959/2	6
Zayi Cüzdan	29 Temmuz 1940	959/2	8
Ağabeyimin Köşesi	1 Ağustos 1940	960/1	3
Necmettin Kübra'nın Kitabı	1 Ağustos 1940	960/2	5-6
Güzel Bursa'dan İntibalar	5 Ağustos 1940	961/1	3-4
Düinkü Maç	5 Ağustos 1940	961/1	2
Mühendislik Kursu İmtihanı	5 Ağustos 1940	961/1	2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	5 Ağustos 1940	961/2	5
Zayi Nüfus	5 Ağustos 1940	961/1	4
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	5 Ağustos 1940	961/2	7
Kırklareli Defterdarlığından	5 Ağustos 1940	961/2	5
Büyük Millet Meclisi	8 Ağustos 1940	962/1	2
Kurulacak Elektrik Santralleri	8 Ağustos 1940	962/1	1
Çocuk Esirgeme Kurumu Eşya Piyangosu	8 Ağustos 1940	962/1	2
Ağabeyimin Köşesi	8 Ağustos 1940	962/1	3-4

Pazar Günkü Ma	8 Ağustos 1940	962/1	3-4
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	8 Ağustos 1940	962/3	9
Kırklareli Defterdarlığından	8 Ağustos 1940	962/3	9
Milli Şefimizin Seyahatleri	12 Ağustos 1940	963/1	2
İzmir Fuarına Davet	12 Ağustos 1940	963/1	3
ılgın	12 Ağustos 1940	963/2	5-6
Edirne Tarihi	12 Ağustos 1940	963/4	12
Dünkü Futbol Maçı	12 Ağustos 1940	963/1	3
Tebrik Ederiz	12 Ağustos 1940	963/1	3
Nikah	12 Ağustos 1940	963/1	4
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	12 Ağustos 1940	963/2	7
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	12 Ağustos 1940	963/3	9
Kırklareli Defterdarlığından	12 Ağustos 1940	963/3	9
Köylü İŞi Bugünün Birinci Derecede Mevzuudur	15 Ağustos 1940	964/1	1-2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	15 Ağustos 1940	964/2	5
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	15 Ağustos 1940	964/2	7
Zayi	15 Ağustos 1940	964/2	8
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	15 Ağustos 1940	964/1	2
Kırklareli Defterdarlığından	15 Ağustos 1940	964/2	7

Günün Hadiseleri	19 Ağustos 1940	965/1	1
Yunan'ın Helle Kruvazörü Torpillendi	19 Ağustos 1940	965/4	16
Maarif Vekaletinin Çok Yerinde Bir Teşebbüsü	19 Ağustos 1940	965/1	2
Pehlivan Güreşleri	19 Ağustos 1940	965/1	4
Tebrik Ederiz	19 Ağustos 1940	965/1	4
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	19 Ağustos 1940	965/2	7
Başvekilimizin Ağabeyleri Vefat Etti	19 Ağustos 1940	965/1	2
Kırklareli Defterdarlığından	19 Ağustos 1940	965/2	5
İzmir Fuarı ve Ticaret Vekilimizin Nutku	22 Ağustos 1940	966/1	1
10. İzmir Enternasyonel Fuarı	22 Ağustos 1940	966/1	2-3
Yeni Bir Eser	22 Ağustos 1940	966/2	5
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	22 Ağustos 1940	966/2	5
Ölüm	22 Ağustos 1940	966/1	4
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	22 Ağustos 1940	966/2	6
Kırklareli Defterdarlığından	22 Ağustos 1940	966/2	7
Türk Havacılık Haftası	26 Ağustos 1940	967/1	2
26 Ağustos	26 Ağustos 1940	967/1	1
Çılgın	26 Ağustos 1940	967/2	4-5
Atıcılık Sporları	26 Ağustos 1940	967/1	3

Tebrik Ederiz	26 Ağustos 1940	967/4	13
İçtimai Bahisler	30 Ağustos 1940	968/2	6/7
30 Ağustos	30 Ağustos 1940	968/1	1-2
Yeşilyurt 16 Yaşında	30 Ağustos 1940	968/4	12
Tebrik Ederiz	30 Ağustos 1940	968/4	15
Kırklareli Defterdarlığından	30 Ağustos 1940	968/2	5
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	2 Eylül 1940	969/1	1
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	2 Eylül 1940	969/2	5
Nüfus Sayımında Partililerin Vazifesi	5 Eylül 1940	970/2	7-8
Romanya Vaziyeti	5 Eylül 1940	970/1	1
30 Ağustos	5 Eylül 1940	970/1	3
Nakil Vasıtalarının Tiplerinin Tevhidi	5 Eylül 1940	970/4	13
Odun İşi Hakkında Müracaat	5 Eylül 1940	970/1	2
Çılgın	5 Eylül 1940	970/2	3-4
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	5 Eylül 1940	970/3	9
Zayi	5 Eylül 1940	970/4	13
Kırklareli Defterdarlığından	5 Eylül 1940	970/3	9
Dobruca Meselesi	9 Eylül 1940	971/1	1
Anadolu Ajansı'nın Son Tebliğleri	9 Eylül 1940	971/1	3-4

Nüfusumuz Ne Kadardır?	9 Eylül 1940	971/2	5
Kitap Basmak, Kitap Satmak	9 Eylül 1940	971/4	10-11
Arzı Teşekkür	9 Eylül 1940	971/1	2
Aleni Teşekkür	9 Eylül 1940	971/4	12
Zayi	9 Eylül 1940	971/4	12
Kırklareli Defterdarlığından	9 Eylül 1940	971/2	6
Nümerotajın Ehemmiyeti	12 Eylül 1940	972/2	5
Ekmek Meselesi	12 Eylül 1940	972/1	1
Kahve Bollanıyor	12 Eylül 1940	972/4	15
Arzı Teşekkür	12 Eylül 1940	972/1	4
Zayi Şoför Vesikası	12 Eylül 1940	972/2	6
Refik Saydam Sayım İçin Bir Beyanname İmzaladı	16 Eylül 1940	973/1	1-2
Ağabeyimin Köşesi	16 Eylül 1940	973/1	3
Kırklareli Akınspor-Babaeski Maçı	16 Eylül 1940	973/1	2
Vaziyet	19 Eylül 1940	974/1	1
20 Teşrini Evvel	19 Eylül 1940	974/1	2-3
Kırklareli Orman Bölge Şefliğinden	19 Eylül 1940	974/3	7
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	19 Eylül 1940	974/1	2
Kırklareli Defterdarlığından	19 Eylül 1940	974/3	8

Mebuslarımız	23 Eylül 1940	975/1	4
Dil Bayramı	23 Eylül 1940	975/1	2
Çivi Buhranı	23 Eylül 1940	975/4	11
İzmir Fuarı Kapandı	23 Eylül 1940	975/1	3
Tebrik Ederiz	23 Eylül 1940	975/4	11
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	23 Eylül 1940	975/4	12
Zayi	23 Eylül 1940	975/4	13
Nüfus Sayımı	26 Eylül 1940	976/1	4
Kırklareli Orman Bölge Şefliğinden	26 Eylül 1940	976/3	9
Arif Efe	26 Eylül 1940	976/1	3
Aleni Teşekkür	26 Eylül 1940	976/1	5
Zayi Diploma	26 Eylül 1940	976/4	13
Büyük Türk Amiralı Barbaros İhtilafı	30 Eylül 1940	977/1	2
Yine Peynir Fiyatlarının Yükselişi	30 Eylül 1940	977/1	4
Dil	30 Eylül 1940	977/1	3
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	30 Eylül 1940	977/2	5
Kırklareli Defterdarlığından	30 Eylül 1940	977/2	6
Halkevi Temsil Kolu	3 Ekim 1940	978/1	3
Bir Gencimizin Tenkidi	3 Ekim 1940	978/4	10

Başsağlığı Dileriz	3 Ekim 1940	978/4	12
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	3 Ekim 1940	978/4	11
Radyo Servisleri	7 Ekim 1940	979/4	12-13
Nüfus Sayımı Filmleri	7 Ekim 1940	979/2	7
Olgun ve Dolgun Kafalı Gençlik Yetiştirmek	7 Ekim 1940	979/2	6-7
Tebrik Ederiz	7 Ekim 1940	979/2	7
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	7 Ekim 1940	979/3	8
Zayi Mühür	7 Ekim 1940	979/2	7
Siyasi Durum	10 Ekim 1940	980/1	1
Posta Pulu İşİ Halledilmelidir	10 Ekim 1940	980/1	2
Nişan	10 Ekim 1940	980/1	2
Zayi Şehadetname	10 Ekim 1940	980/1	2
İngiliz Müdafaası ve Neticeleri	14 Ekim 1940	981/1	1
Nüfus Sayımı Hazırlıkları Tamamlandı	14 Ekim 1940	981/1	2
Nikah	14 Ekim 1940	981/4	10
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	14 Ekim 1940	981/2	7
Ankaralı Bayanlarımızın Hayırlı Bir Teşebbüsleri	17 Ekim 1940	982/1	2
Kırklareli Orman Bölge Şefliğinden	17 Ekim 1940	982/1	5
Dün Bütün Yurtta Nüfus Sayımı Yapıldı	21 Ekim 1940	983/1	1-2

Son Edebiyat Münakaşaları Münasebetiyle	21 Ekim 1940	983/1	3-4
Teşekkür	21 Ekim 1940	983/1	2
Sayın Başvekilimizin Nutukları	29 Ekim 1940	985/1	2-3
Yunan-İtalya Harbi	29 Ekim 1940	985/4	12
Ağabeyimin Köşesi	29 Ekim 1940	985/2	5
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	29 Ekim 1940	985/4	14
Kahraman Yunanistan	31 Ekim 1940	986/1	1
Kırklareli Orman Bölge Şefliğinden	31 Ekim 1940	986/2	7
Kırklareli As. Sa. Al Komisyonundan	31 Ekim 1940	986/1	4
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	31 Ekim 1940	986/2	6
Mahalle Mümessilleri	4 Kasım 1940	987/1	1-2
Tebrik Ederiz	4 Kasım 1940	987/1	4
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	4 Kasım 1940	987/1	4
Kırklareli Nafia Müdürlüğünden	4 Kasım 1940	987/2	6
Yunan-İtalyan Harbi	7 Kasım 1940	988/1	1-2
Sayın Halkımıza	7 Kasım 1940	988/2	5
Son Edebiyat Münakaşaları Münasebetiyle	7 Kasım 1940	988/1	3-4
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	7 Kasım 1940	988/2	5
Kırklareli Naifa Müdürlüğünden	7 Kasım 1940	988/1	4

Halk Partisinin Vatandaşlara Beyanamesi	11 Kasım 1940	989/2	6
Saz Şairleri Gibi	11 Kasım 1940	989/1	5
Radio Servisleri	14 Kasım 1940	990/1	2
Zayi	14 Kasım 1940	990/2	6
Ölüm	14 Kasım 1940	990/1	1
Kahraman Erlerimize Kışlık Teberruu	18 Kasım 1940	991/1	4
Piyasada Yünlülerin Kıymeti Yükseldi	18 Kasım 1940	991/1	2
Piyasada Kahve Yok	18 Kasım 1940	991/1	2
Tohumlarımızın Islahı	18 Kasım 1940	991/1	1
Evlenme	18 Kasım 1940	991/1	1
Başsağlığı Dileriz	18 Kasım 1940	991/1	3
Zayi	18 Kasım 1940	991/1	2
Kırklareli Defterdarlığından	18 Kasım 1940	991/2	5
Pınarhisar'da	21 Kasım 1940	992/1	2
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	21 Kasım 1940	992/1	3
Kırklareli Defterdarlığından	21 Kasım 1940	992/2	7
Birinci Safha	25 Kasım 1940	993/1	1
Edirne'nin Kurtuluş Bayramı	25 Kasım 1940	993/1	1
Ticaret Vekaletinden	25 Kasım 1940	993/4	12-13

Tayinler	25 Kasım 1940	993/1	2
Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden	25 Kasım 1940	993/1	2
Zayi	25 Kasım 1940	993/1	3
Acı Bir Haber	25 Kasım 1940	993/1	1
Dış Haberler	28 Kasım 1940	994/1	1
Ticaret Vekilimiz İstifa Etti	28 Kasım 1940	994/1	4
Kırklareli As. Sa. Al. Komisyonundan	28 Kasım 1940	994/2	7
Zayi	28 Kasım 1940	994/2	5
Kırklareli Defterdarlığından	28 Kasım 1940	994/2	6

EK 2: Trakya'da Yeşilyurt Gazetesinde Yer Alan Şiirler

EK 2.1: Vatan ve Türklük Konulu Şiirler

Türk Gencine

*Engel olamaz sana yalçın dağlar, kayalar.
Senin damarlarında Türk'ün asil kanı var.
Orlean önlerinde at oynatan Atilla,
Cengiz, Timur, Teoman hep senin ataların,
Senin atandır eden üç kıtayı istila
Sende onların gücü, dehası var onların.
Engel olamaz sana yalçın dağlar, kayalar.
Senin damarlarında Türk'ün asil kanı var.*

Vizeli Suat VURAL

(“Türk Gencine”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 2).

Zafer

*O gün bir ses duyuldu ağarırken tanyeri
“Ordular! Hedefiniz Akdeniz'dir ileri!”
Yağız atlar şahlandı, kılıçlar çıktı kından.
Türk ordusu yine şan alacaktı akından.
Toplar gürlendi, devrildi tel örgüler.
Aslan Mehmet'i bir gör bir gör ki nasıl güler.*

*Kazanılmış bir zafer neşesi var yüzünde.
Zafer kartalının gölgesi var yüzünde.
Canlı bir gülle gibi atıldılar ileri,
Birden göğü kapladı Allah Allah sesleri.*

*Yağız atlar şahlandı, kılıçlar çıktı kından.
Türk ordusu yine şan alacaktı akından.
O gün bir ses duyuldu ağarırken tanyeri
“Ordular! Hedefiniz Akdeniz'dir ileri!”*

Vizeli Suat VURAL

(“Zafer”, Trakya'da Yeşilyurt, 1940: 1).

Cumhuriyetin Yıl Dönümü Günü

Edebi Şef'in Manevi Huzurunda Ant İçiyoruz

*Düşmanın kahkahası feryat-ı zar olacak.
Bu yurda göz koyana bu yurt mezar olacak.
Yalnız bize yar oldu. Bu yer, bu gök, bu deniz.
Düşmanı gözlüyoruz, ufukta gözlerimiz.
Her nefer yıkılmayan bir çelik kale bugün.
Tek ağız açılmıyor, sessiz siperler, dağlar.
Geleceği olanın elbet göreceği var.
Düşmanın kahkahası feryat-ı zar olacak.
Bu yurda göz koyana bu yurt mezar olacak.*

Vizeli Suat VURAL

(“Cumhuriyetin Yıl Dönümü Günü Edebi Şef'in Manevi Huzurunda Ant İçiyoruz”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

EK 2.2:Aşk Şiirleri

Odun Arabaları Satılırken

*Nereden geliş el dilber-i ranalar
Bu ne çalım, bu ne cilveli satış?
Bir gıcirtınızda var bin manalar
Biz aşıklara mı bu sözler atış?*

*Sizi gördüm ateş düştü canıma
Hararetler hücum etti kanıma.
Kaçmayınız, sokulunuz yanıma.
Olur mu böyle uzaklardan bakış.*

*Camilerde Kur'an okur hatipler,
Derdime çare bulamadı tabipler,
Bizi size hasret koyan rakipler
Yaz görmesin olsun ömrü daim kış*

*Cisminiz birbirinize uygundur
Bir memleket halkı size tutkundur
Ey (Vahit) madem paran yok yutkun dur
Durma git Salamo 'nun fiçısına yapış.*

V. L. SALCI

(“Odun Arabaları Satılırken”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Tel Duvağından

*Bir tatlı bakış uğruna can verdi gönül dün.
Sevdim seni ey gözleri ceylan güzelim ben.
Aşkın o uluk şiirini ta kalbime döktün,
Hülya dolu, sevda dolu bir şam üzerinden.*

*Kırk yıl sürünen arzuma yandım sana geldim.
Bir ummadığın günde asılsın diye aşkın.
Vahşilere, yamyamlara yem olsa da kalbim
Volkanlara emrim yeter, ölmez senin aşkın.*

*Bağrımdaki boşluk yere kevser suyu doldur.
Sevmek ve sevilmeğin pınarından dudağından.
Fecrin o ilahi gülüşünden boşanan nur
Hüsnün gibi birden akacak tel duvağından.*

Necip Rahmi TOKAT

(“Tel Duvağından”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Havzun Sularında

*Akasya dallarından süzülen gölgelerin
Nakışları belirdi ah! Havzun sularında.
O sulara oynaşan ve gülen gölgelerin
Aşınası ben oldum sevda uykularından.*

Hicretteki kuşların yorgun kanatlarından

*Dökülmüş kıyısına bir yığın tüy kümesi.
Bize müjde veriyor pek yakın bir yarından.
Bu havza aksi düşen yıldızların gülmesi.*

*Hülyalı gecelerde, sevdalı akşamlarda.
Zikreden dervişlerdir koynunda kırık dallar.
Billur rengi taşıyan sularına baharda
Karışır ve dolaşır hayalden çift sandallar.*

*Ben o hayal sandalı ile gezer dururum.
Ürperirken akşamlar yosunlu kenarında.
Bu taze aşkımla ah! Sevgin, sevgili yavrum
Bırak gömülü kalsın suların mezarında.*

Necip Rahmi TOKAT

(“Havzun Sularında”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

EK 2.3:Dert ve Tasa Konulu Şiirler

Yağmur

*Bir hastanın muztarip iniltisidir bu derin
Damlaların camlarda çizdiği ihtizazlar.
Namütenahi ufka yerden çıkan niyazlar.
Acı ağlayışı var fırkatteki kalbimin.*

*İçli bir hiçkırıktır sızan bu katralar.
Andırmadadır tıpkı, şu benim gözyaşımı.
Bunlar ki ıslanacak bir müstakbelde meğer.
Çim tutmamış, kurumuş toprağımı, taşıımı.*

Necip Rahmi Tokat

(“Yağmur”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Göllerde Akşam

Yaydı altın zülfünü mehtap

Gümüş göllerde.

Perde perde aksetti aynasından suların

Bir kızıl akşam oldu bu dem

Kanlı çöllerde!

Sarmaşıklar döküldü akşamın gerdanına.

O pembe yanağından öperek düşüverdi.

Dağınık saçları al kamışların yanına.

Necip Rahmi Tokat

(“Göllerde Akşam”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Yalnızlık

Dallarda sıra sıra kuşlar kanatlanmadan

Dostlarım bana gelin ayın açtığı yoldan.

Bu gece ızdırabı yerlere sereceğiz.

Bu gece ızdırabı çarmıha gereceğiz.

Gün görmeyen gözlerim usandı karanlıktan.

Kurtarın dostlar beni kurtarın yalnızlıktan.

Ben bir serap uğrunda ak saçlar edinmişim.

Geceyle kucaklaşıp gündüzle didinmişim.

Çatlak dudaklarımla budur diyerek eşim

Yalancı bir aynanın üstüne eğilmişim.

Selviler kararınca dostlarım gene gelin.

Bıçaklı tabancalı güle eğlene gelin.

Bu gece ızdırabı yerlere sereceğiz.

Bu gece ızdırabı çarmıha gereceğiz.

Murat BARLAN

(“Yalnızlık”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 2).

Melankoli

Ne bir aradığım var ne beni arayanım.

Bir örümcek ağıyla örülü dört bir yanım.

*Her gece gözlerimde eritirken elemi,
Rüzgarlar acı acı sarsıyor penceremi.*

*Dostum hicranlarını süsleyen ızdıraptır.
İztırap yalnızlığın okunduğu kitaplar.
Değil mi kimsesizsin ıztırap çekeceksin.
Varsın kara geceler gözüne perde çeksin.*

M. BARLOS

(“Melankoli”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 4).

EK 3:Şairler ve Şiirler Tablosu

Şairin Adı Soyadı	Şiirin Adı	Yayımlanan Tarih	Sayfa/Sayı /Sütun
V. Lütfi Salcı	Gazeteci Ali Rıza Bey'e Yılbaşı Tebriği	8 Ocak 1940	2/902/6
Tevfik Abdurrahman Tanyolaç	Taşlar Utanır	11 Ocak 1940	2/903/7
V. Lütfi Salcı	Odun Arabaları Satılırken	15 Ocak 1940	2/904/8
Necip Rahmi Tokat	Tel Duvağından	25 Ocak 1940	2/906/5
V. Lütfi Salcı	Taşlama	1 Şubat 1940	2/908/5
Necip Rahmi Tokat	Havuzun Sularında	5 Şubat 1940	2/909/5
Vizeli Suat Vural	Vize'nin Özlemi	5 Şubat 1940	2/909/5
Vizeli Suat Vural	Türk Gencine	4 Mart 1940	2/917/7
V. Lütfi Salcı	Nefes	11 Mart 1940	2/919/5
Necip Rahmi Tokat	Yavru Kuşum	14 Mart 1940	2/920/5
Necip Rahmi Tokat	Göllerde Akşam	2 Mayıs 1940	1/934/4
Necip Rahmi Tokat	Menderes	13 Mayıs 1940	1/937/5
Murat Barlan	Yalnızlık	30 Mayıs 1940	2/942/7
Cemil Milyon	Nemli Gözler	20 Haziran 1940	2/948/7
Murat Barlan	Melankoli	8 Temmuz 1940	4/453/13
Murat Barlan	Ağlamak İstiyorum	11 Temmuz 1940	4/954/12
Murat Barlan	Defterimi Okuyana	25 Temmuz 1940	2/958/6
Neşet Rizvanoğlu	Çekil Yolumdan	1 Ağustos 1940	2/963/8
Cemil Milyon	O Şehir	12 Ağustos 1940	2/963/8
Vizeli Suat Vural	Zafer	30 Ağustos 1940	1/968/2
M. Uluğ Turanlıoğlu	Sınırdaki Buhanlı Bir Gece	7 Ekim 1940	1/979/3

V. Lutfi Salci	Çocuklarımın Sünnet Yatağı Başucunda	14 Ekim 1940	2/981/6
Vizeli Suat Vural	Edebi Şefin Manevi Huzurunda Ant İçiyoruz	29 Ekim 1940	2/985/7
V. Lutfi Salci	Atatürk'üme	11 Kasım 1940	4/989/14

EK 4:Hayvan ve Emtia Panayırlarının Tablosu

Haber Başlığı	Tarih	Sayı/ Sayfa	Sütun
Selanik Beynelmillel Panayırı	18 Ocak 1940	905/1	3
Kırkpınar Panayırı	9 Mayıs 1940	936/1	3
Babaeski Hayvan ve Emtia Panayırı	1 Ağustos 1940	960/4	14
Vize Panayırı	5 Ağustos 1940	961/1	4
Vize Panayırı	8 Ağustos 1940	962/2	8
Kırklareli Sonbahar Hayvan ve Emtia Panayırı	26 Ağustos 1940	967/4	15
Pınarhisar Panayırı	14 Ekim 1940	981/4	11

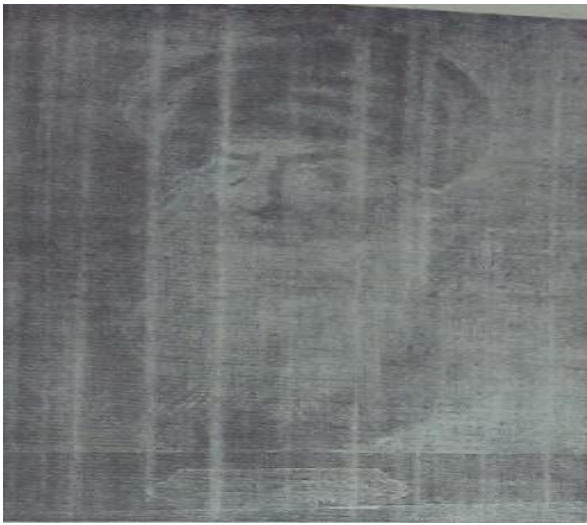
EK 5: “Trakyada Yeşilyurt” Gazetesinde Yer Alan Örnek Fotoğraflar ve Açıklamalar

Fotoğraf: 1

Ali Rıza Dursunkaya'nın “Halkevi Köşesi” başlıklı yazısında kullandığı, Bababaeski Halkevi Başkanı Naci Saygın'a ait bir görsel (“Halkevi Köşesi”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Fotoğraf: 2

Mimar Sinan'ı anma programının yapılacağı duyurulurken kullanılan bir görsel ("Mimar Sinan İhtilafı", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Fotoğraf: 3

Mareşal Fevzi Çakmak'ın Kırklareli'ne geldiği haber edilirken kullanılan bir görsel ("Sayın ve muhterem Mareşalımız Fevzi Çakmak dün şehrimizi teşrif ettiler", Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Fotoğraf: 4

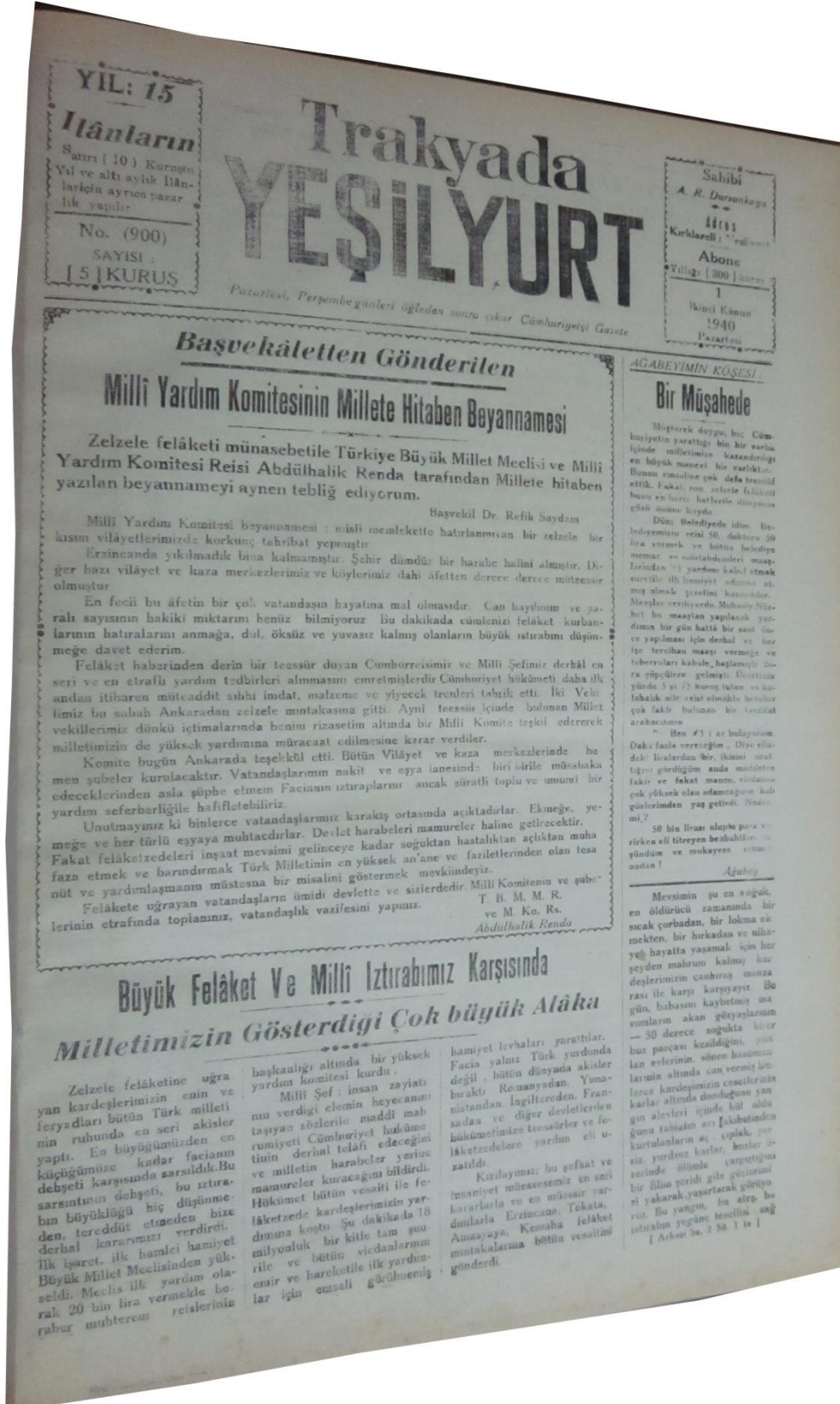
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı nedeni ile “Aziz ve Sevgili Cümhur Reisimiz İsmet İnönü” notu ile yayınlanan İsmet İnönü’ye ait fotoğraf (“Başlıksız”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

Fotoğraf: 5

Atatürk’ün ölüm yıl dönümü nedeniyle yayınlanmış bir fotoğrafı (“Başlıksız”, Trakyada Yeşilyurt, 1940: 1).

EK 6:Trakya'da Yeşilyurt Gazetesinde Yer Alan Örnek Sayılar

YIL: 15

İnanların
10 (10) Kurusu
Yıl ve altı aylık İlan-
menlerin ayrıca pazar-
lar için geçerlidir.
No. (930)
SAYISI:
15 KURUS

Trakyada YEŞİLYURT

Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra çıkar Cümhuriyetçi Gazeti

Sahibi
A. R. Durankaya
Müf.
Kırkireli: Yeşilyurt
Abone
Yılı (309) kuru
18
NİSAN
1940
Perşembe

İki Merasim

Eyvelki cezaevimizde ve jandarmamızda açılan halkevi dershanesini muvaffakiyetle ikmâl edenlere merasimle belgeleri verilmiştir. Törende Müddeiumumî Müdri, Halkevi, Belediye reisleri ve öğretmenlerimiz bulunmuşlardır. Davetlilerce şeker ve kahve ikram edilmiş ve saat 15 de merasim başlamıştır.

Öğretmen B. Vefik Sözen Halkevlerinin bir vazifesinde yetişgin insanları okutmak ve onları gayanı istifade bir hale getirmek olduğunu ve bu maksatla çalışarak aldıkları iyi neticeler kırsısında belgeleri n almaya muvaffak olanları tebrik ve bu kültür töresine işiştirak buyuran zevata teşekkürlerini sunduktan sonra 69 kişiye belgeleri verilmiştir. Bunlardan 33 ü A ve 36 sı B kısmından mezun olmuşlardır. Her iki sınıftan birincilik alanlara Halkevi tarafından birer dolma yazı kalemi hediye edilmiştir. Cezaevinin dershanesi muntazam ve müderrislerle bir surette ibzâr edilmiş hey'eti umumiyesile temizliğe çok itina olunduğu görülmüştür. Cezaevinin gayretli ve kıymetli müduru B. İhsan Daykoyu tebrik ederiz.

Jandarmalarımız

Aynı hey'et Jandarma daairesine giderek 6 aylık talim müddetini ikmâl eden bu arkadaşların da hiç okuma yazma bilmeyenlerden 26 ere (A) ve 15 kişiye de (B) sınıftan belgeler ve birincilere mükâfatlar vermiştir. Tek kelime bilmediği halde 4 ay içinde muvaffakiyetle belgesini alan öğretmenlerimiz bundan sonraki askerlik hizmetlerini daha bilgili ve malûmatları artmış olarak yapmak bahtiyarlığını da kazanmışlardır. Kendilerini tebrik ederiz.

Şunu ilâveyi lüzumlu görürüz ki bu vazifeleri üzerine alan feragatli öğretmen arkadaşlarımız günlük programlı saatlerinde haricinde kışan

Halkevi Sütunu

Yazan: R. Durankaya

[Geçen sayıdan devam]

10 İkinci teşrin 1338 de İnce

Trakyanın hayatı dönüm noktasını; en mes'ud tarihini teşkil eden 10 İkinci teşrin 1338 istirdadı mes'udda İnceyi şu vaziyette buluyoruz. Halk ezilmiş; maddiyat namına birşey bırakılmamış; aylarca öküdü ile, arabasile Balkanlardaki an garyaya sevkedilmiş, hayvanları yağma edilmiş kup kuru bir köy..

Cümhuriyetin feyizli eli onu yalnız kurtarmakla bırakmamış, köylüye lazım olan her yardımcı yapmış, köylü kendisine yeni baştan hayat veren, onu felâketlerin en büyüğünden kurtararak hakimiyetine kavuşturan hükümetinin her emrini canla başla yapmış, geçmiş felâketli günlerin acılarını hırslı bir çalışma, metodlu bir ziraat faaliyeti ile karşılamış. İncecede İpek böcekçiliği dutlukların harabisi ile sönüştü. Fakat buna mukabil Ortaköyü tü tünçü halını tütünleri yer almıştı. İki üç sene tütün işi iyi fiatlar bulunca köylü dirildi. Boş duran ahırları hayvanlarla; anbarları ekinlerle sürüleri davaylarla doldu. Hiç unutmam, o suralar sayın Mareşalımız Fevzi Çakmak ilimî zî teşrif buyurmuş; halkımızla başbaşa konuşmuştu. Edirneye geçerken bütün İnce halkı sevgili Mareşallarını karşılamaya çıkmışlar, onun elin öpmek, onu görmek için nahiyenin bütün köyleri merkeze gelmişti.

Mareşalımız bu köylü kütlesinin arasına karıştı. Onlara sorgularda bulundu, cevaplar aldı. Hele bir tanesi pek mü-

vakitlerini yüksek bir feragatla bu uğura tahsis etmişlerdir. Asil tebriğe şayan olan da bu gayretli gösteren öğretmenlerimizdir.

kemmeldi. Yaşlı 70 lik bir ihtiyara hitab ederek:

- Baba nasılsınız. İşleriniz nasıl, diye sormuştu.
- Hiç riya, bilmeyen ve daima hakikatle karşı karşıya olan bu ihtiyar köylü.
- Paşam çok iyiyiz. İki yıl evvel bir tek davaramız, bir inegimiz kalmayıp.
- Parmağıle mer'aya gitmekte ola hayranları göstererek:
- Te bunlar hep bu iki yıl içinde oldu. Çalıptık, kazandık aldık. Okadar ki harplerden evvelkinden fazla zenginiz.

Dedi, Mareşalımız bu tablo ve bu hakikat karşısında duyduğu memnuniyetini köylüye çok sıcak bir lisanla ifade buyurmuştu.

İnce diyebilirim ki ilimîde İpekböcekçiliği yapan yeğâne köyümüzdür. Bir suralar tütün fiatlarının müstakilleri ümitsiz burakacak dercede düşmesine mukabil Şeker pancarı zeriyyatına arazisini müsait olmasın köylüyü okadar sa-smamız ve fakat tütün istihsalâtı azalmıştı.

Bu yıl nefis tütün çıkaran İnceciler iyi para aldılar. Ö nümüzdeki yıl daha nefis ve daha fazla istihsal hazırlıkdadırlar.

İncece İmar

İncece'nin altı ay içinde de işişen büyük bir imar mahzarıyetine erdiğini gördük. Kahvede köylü dayılarla hahşah ediyoruz. Saat 12 büyük, her keste bir sessizlik Birşey dinliyorlar.

Dikkatini uyandıran bu alâk; hoparlörün ajansı havadisini vermeğe başlamış olmasındı. Büyük bir hoparlör, tı köyün öbür başına kadar ses naklediyor. Köylü dayılar evlerinde, kahvehanelerde günün haberlerini alıyorlar. İhtimali okularımız bu radyo- sun, bu tesisatın herhangi bir

Umay Pavyonu

Cümhur Reisimiz Çocuk Yuvasındaki yeni Pavyona "Umay Pavyonu", adını verdiler

Keçören Çocuk Yuvasında yeni yaptırılan 200 yataklı Pavyona, kurulupundan beri Kurumun buında çalışarak kıymetli başarılar gösteren Dr. Fuad Umayı anısten "Umay Pavyonu", adını vermesini Millî Şefimiz tenaîp buyurmuşlardır.

Muhterem mebusumuz ve hemşerimiz Fuad Umayı tebrik vaffakiyetinden dolayı tebrik ve daha büyük başarılarla mahzarini tamenni ederiz.

akümülatör bataryaları ile edildiği ihtimaline kapılacaklar. Hayır, mükemmel bir motor. Bütün caddelere en muntazam bir şekilde dizilmiş, tıra ile boyanmış elektrik dirreleriyle ampullele şeker şeker yanıyor. İnce mü a, ziyaya kavuşmuş, kavuştuğu nimetler yalnız bu değil. Köyün bir başından başlayıp tı balkanlara kadar uzanan mükemmel bir caddedir. Bu caddenin yanlarına akaryaklar edilmiş, menfeşler açılmış, öki arabasının bile geçemeyeceği kadar bu mevzimde bataklık olan bu caddede üzerinde şiddetli yağmurdan dahi taş kamyonları uçarak gidip geliyor.

Köyün ortasında ve esamin yanında mükemmel bir ar-ticizyon, harî harî suyu akıyor. Letic bir su. Bu su ile halk abdestini alacak, camiyeye gidecek, kütüphanelere suyun fazla kısmı köy hamamına kadar götürülecek.

Kırkireli - Edirne postasının sağlı soldu iki yanında zarif, masrafsuz vucude gelmiş mükemmel binalar meydana gelmiş, köyün diğer binalarını köy kadını, erkeği evvamp, bahçelerini tanzim etmiş, tertemiz bir hale gelmişler.

- Arkas gelecek sayıda -

YIL: 15

İlanların

Satır (10) Kurucu
Yıl ve altı aylık ilan-
ların ayrıca pazar-
lık yapılır

No. (939)

SAYISI:
[5] KURUŞ

Trakyada YEŞİLYURT

Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra çıkar Cümhuriyeti Gazete

Sahibi
A. R. Darsunkaya
Kırkırelili Yeşilyurt
Abone
Yılıgi (300) kurus
20
MAYIS
1940
Pazartesi

19 MAYIS

Gençlik Bayramı Büyük Tezahüratla Kutlandı

Dün; Türk tarihinin en sevinçli, en değerli bir gününü yitirdi. Ebedi Şef Atatürk'ün Samsun'da Anadolu topajına ayak basması; milli hamlelerimizin, milli savuşumuzun ve milli istiklâlimizin bir başlangıç ve milli tarihimizin bir dönüm noktasını teşkil eder.

Dün yurdun her tarafında gençlik, halkı coşkun tezahürata bayram yaptılar.

Ebedi Şef Atatürk'ü, tuz Milli Şefin etrafında yekpare bir kale gibi toplanmış olduklarımızı bir keçe daha göstermek vesilesini buldular.

Yarın her şeyi olmışına nazmed bugünün gençliği Atanın Anıtı önünde, manevî huzurunda keadilerinin emanet ettiği Cümhuriyeti ilâlebet muhafaza edeceklerine and içtiler.

Yeni bir vatan kuran, yeni bir tarih yazan milletimizin 20 sene içinde yarattığı binlerce vârlık arasında en değerlisi övüneceğimiz ve

itimat edeceğimiz gençlik olduğuna bir yine Ebedi Şefin ağzından duyduk. O gençliğe en büyük bir vatan borcu, en mukaddes bir emanet olarak Cümhuriyeti ilâlebet muhafaza vasiyet buyurdu.

Gençliğimizi buna lâyık görmek arzuları vatan ve Cümhuriyet uğrunda sarsılmaz lîrer kale haline gelmiş görmek şüphe yok ki kalplerimizi sürurla, iftiharlarla doldurdu.

En şerefli bir günümüzün gençlik ve spor günü olarak kabulündeki büyük manayı gençliğimiz bütün varlığıyle kavramıştır.

Türk genç! Vazifen çok büyüktür. Bu büyük işleri başarmak için sana asil kanın, Ebedi Şefin, Milli kakramanın birer örnektir. Çalış, Bilki seni bekleyen binlerce bayramlar, me'ud günler yarındadır, ilerdedir.

Bayramınızı candan kutlarız Türk gençleri!

A. R. Darsunkaya

Romanya Türklerinin

Anayurdun Bir Kısmında Tahribat Yapan
Zelzele Felâketini Ön-
lemek İçin Yaptıkları
Yardım

Romanyadaki İrkdaşlarımızın Erzincan felâketzedelerine yardım için kurdukları komisyonlar marifetle Nisan nihayetine kadar 2 milyon 940 bin 703 Ley nakdi teberruda bulduklarını ve ayrıca gerek Kızılaya, gerekse Çocuk Esirgeme Kurusuna bir milyon sekiz yüz otuz bin Ley değerinde çamaşır, battaniye, elbise, ayakkabı teberru ettiklerini öğrendik.

Anayurda olan büyük bağışların ve kardeş ızdırabına

Pınarhisar Kazası Oluyor

Pınarhisar nahiyesinin kaza merkezi haline gelmesinin esas itibarıyla hükümetimizce kabul buyurulduğunu ve irtibat olacak köylerle bazı mevâd hakkında Dahiliye Vekâletinin malûmat istediğini haber aldık. Lütleburgaz — Vize —Kırklareli müessesinin tam ortasında mühim bir terakki istidadına malik, bu güzel ve girin nahiyemizin kaza haline gelmesini arzu ve temenni edenlerdeniz.

ortak olmanın eseri olarak yapılan bu yardımdan dolayı Romanyalı kardeşlarımızı harezette tebrik ederiz.

Halkevi Sütunu

Pınarhisar Halkevinin Osmancık köyü gezisi

Pınarhisar Halkevinin çizdiği programa göre köy gezilerinin ikincisi 12/5/940 Pazar günü Osmançık köyüne yapılmıştır.

Sabah erkenden kadın ve erkek kırk kişiden mürekkep kafilemiz beygir arabaları ile yola çıkmış ve Yancıklar köyünde bir miktar istirahattan sonra senenin en güzel mevsiminin yarattığı binbir koku, güzellik ve yeşillikler içinde iki saatlik bir yolculuktan sonra saat 10 da Osmançık köyü medhaline gelindi. Burada kafilemiz başta öğretmen Egref, muhtar Kâzım, eğitimci Assan olduğu halde köyü yurddaşlar tarafından karşılanmış ve doğruca okul binasına gidilmişti.

Mektep salonunda yarım saatlik bir istirahatın sonra köyü yurddaşlarla birlikte köyün hürülmeğe seza yerleri gezilmiş ve bu arada hep birlikte köyün tabii güzellikleri içinde muhtelif pozlarda ve

simler çekilmişti. Bu arada nazarı dikkatimizi celbeden en birisi nokta bu köyün gerek sokaklarının ve gerekse evlerinin dahili ve harici temizliği a'muştu.

Saat 13 te mektep salonunda köyü tarafından bir öğle yemeği verilmiş ve yemeğe çok meşefi geçmiştir. Burdan sonra köyü arkadaşlarıyla zirai, iktisadi ve sivil mevzular etrafında konuşmalar yapıldı.

Akşam saat 17 de köyü yurddaşlarımızın alkışları arasında içimizde çok derin intibalar bırakan Osmançık köyünden ayrıldık. Ve bir de Halkevi üyeleri unutulmaz iyi bir gün yaşamış olduk.

Başa öğretmen bay Şeref muhtar bay Kâzım ve eğitimci bay Hasan olmak üzere Osmançık köyülülerinin bizlere karşı gösterdikleri hüsnü kabulden dolayı kendilerine en derin teşekkür ve saygılarımızı sunarız. — A. Özer

SPOR:

Futbol Maçı

19 Mayıs 940 Pazar günü beden terbiyesi bölgesince tertip edilen futbol maçına şehrimize davet edilen Pehlivan köy Çelik kanad spor kulübü ile merkez kulübü muhtelifi arasında yapılan futbol maçında Kırklareliler iki sayıya karşı 3 sayı ile galip gelmişlerdir.

Bisiklet Yarışı

Beden terbiyesi Genel Direktörlüğünün tanzim ettiği program mucibince bölgemizde yapılmakta olan bisiklet yarışlarının dördüncüsü 50 kilometrelik Kırklareli Kaynarca arasında gidip gelerek yapılmıştır.

Koşuya 3 sporcu iştirak

Kırklareli Vakıflar Müdürlüğünden:

Edirne caddesinde Karakay bey vakfından (92) numara 4066'nın 940 mali yılı kirası ihale edilmek üzere 18 / 5 / 940 tarihinde itibaren 10 gün müddetle isteklilere konsültasyon, isteklilerin şeraiti anlamak ve pey etmek üzere 30 Mayıs 940 tarihine mütedil Perşembe günü saat onbeşte, 27.5 dipozite akçelerle birlikte Vakıflar idaresinde müteakkil ihale komisyonuna müracaat şayetleri ilân olunur.

İhtisap birinci gelen Sadullah ve ikinci gelen Sımsık İbrahimiyelerin alınacağıdır.

YIL: 16

Haberlerin

Satırı (15) kurustur
Resmî haberler 12,5
kurustur.

No 984

SAYISI:
15 KURUS

Trakyaada YEŞİLYURT

Pazaritesi, Perşembe günleri öğleden son - çikar Cumhuriyetçi Gazete

Sahibi
A. R. Dursunkaya

1940

Perşembe

1940

Perşembe

Parti nahiye kongresi

Dün akşam C. H. partisi merkez nahiye kongresi toplantısı Parti binasında yapıldı. Kongre reisliğine Ali Rıza Dursunkaya, kâtipliklere Hamit Buke ve Mehmed Özkurt seçildikten sonra ruhsamedelik maddeler müzakere edildi. Bu maddelerin pek çoğunu belediye hizmetlerine taallük eden su, elektrik, tanzifat işleri teşkil ediyordu. Mahallen yapılabilecek bu işlemlerin ka bu ve kaza kongresine arzı kararlaştı. Diğer dilekleri arasında en mühimi un ve petrol meselesi idi.

Edirne fabrikasının ihtiyacımızı vermemesi, bazı aksaklıklar tevhit etmekte olduğundan toprak ofisinin ilimiz için ayıracağı buğdayın behemehâl temini temennisi uzun müzakerelerden sonra bunun bir belediye işi olmaktan çok ileri bir mahiyette olmasıca mebnî yüksek makamlardan rica ve temennisi kararlaştı. Petrol işinin de ayrıca partide görüşülmesi kararlaştırılmıştır.

Parti müfettişimiz B. Rağıp Akçe nahiye kongresi dilekleriyle çok yakından alakadar olmuşlar ve müzakereler saat 22 ye kadar devamdan ve yeni idare heyeti seçimi yapıldıktan sonra nihayet verilmiştir.

Yeni nahiye heyetimiz

B. Yakup Gürel, B. Rasim Şar, B. Bilal Güçlü ve B. Hamit Buke ile Mehmed Özkurt seçilmişlerdir. Yeni heyete muvaffakiyetler geçen seneden daha feyizli ve muvaffakiyetli hizmetler bekleriz.

Cumhuriyet Bayramına Hazırlıklar

Cumhuriyetimizin 17 nci yıl dönümü münasebetile ilimizde hazırlıklar başlamıştır. Büyük bayramımız bu seneye sair yıllardan daha heyecanlı bir surette kutlanacaktır. Bu mesut yıl dönümü münasebetile [Yeşilyurt] daha büyük hacimde ve renkli olacaktır.

Radyo Servisleri

23 / 10 / 940

Denizli - Vilâyet merkezinde dün ışık söndürme ve pasif koruma tatbikatı yapılmıştır.

Sivas - Tatbikat için memleket içinde seyahata çıkan Eskişehir Köy Enstitüsü talebelerinden 20 kişilik kafiye Samsun, Havza ve Amasyada tetkikler yapıldıktan sonra şehrimize gelmişlerdir.

Akseki - Halkımızın büyük bir sabırsızlıkla açılmasını beklediği Aksaki Antalya yolunun açılma töreni dün vâi tarafından yapılmıştır. Törende mebuslarımızla civar kazalarımdan gelen heyetler ve kalabalık bir halk kütləsi hazır bulunmaktadı. Akseki'den asırlardan beri torosların kayabıkları arasında sıkışmış ve bomalmış olan kazalarına pek kısa bir zaman içinde böyle bir yol ile bir çok imkânları bağlayan aziz Milli Şehitlerine ve Cumhuriyet hükümetine şükran ve minnetlerinin bildirimisini vâiden ve mebuslarımızdan dilemişlerdir.

- Dış Haberler -

Londra - Bay Çorçili'nin nutku Londra radyosunun muhtelif dalgalarıyla varıldığı için Alman telsizlerinin müdahalesine rağmen mükemmel dinlenmiştir. Ma'halazade bu nutuk çoğaltılarak tayaralarla gerek işgal altında bulunan ve gerekse bulunmayan Fransız arazisine atılması için tedbirler alınmıştır.

Vişi - Ribertropun da hazır bulunduğu Hitler - Laval mülakatında Fransanın istikbalî mevzu bahsolacaktır. Bu mülakat müterakeden sonra vukubulan hadiselerin en mühimidir.

Şikago - Amerika Cumhuriyetçileri Partisinin namzedi söylediği bir nutukta İngiltereye yapılan yardımın çoğalması lazım geldiğini ve bunun temini için sanayi mekanizmasını bütün sür'atle işlemesi lüzumunda ısrar etmiştir.

Sanghay - Japonların Çinde işgal ettikleri arazide

bulunan işgillerin memleketi terketmeleri tavsiye edilmiştir.

Neuyork - Beründen bildirildiğine göre Mareşal Peten Teşrinvevel sonlarına doğru Versayda yerleşmek üzere Parise gidecektir.

Londra - Matbuatı Hitler - Laval mülakatına büyük bir ehemmiyet vermektedir. Sınıldığına göre Hitler Laval ile kat'i suh şartlarını tevdi etmiştir.

Berlin - Hitler - Laval mülakatı Alman matbuatı tarafından tefsir edilmektedir.

Lüksenburg - Alman lara bir kararnamesile Lüksenburg mebusan mecliside Devlet konseyi dağıtmıştır.

Roma - İtalyan tebliği Şimali Afrikada düşen hava kuvvetleri sellum ile

Siydibarani arasında İtalyan kuf'alarına hücum etmişlerdir. Zayıf hafiftir. İtalyan bombardıman tayaraları Portisidit deniz üstünde bombardıman etmişlerdir. Şarkî Afrikada kayda değer bir şey yoktur. Düşman hava kuvvetleri Habesistanda muhtelif tayarare meydanlarını bombalamışlardır.

Berlin - Hafif muharebe tayaralarındea murekkep filo dün gündüz Londra'yı bombardıman etmişlerdir. Karanlık basarken ağır bombardıman tayaraları Londrada silah sanayii merkezlerine karşı atılmalarına devam etmişlerdir. Dün düşman tayaraları Almanya üzerinde uğramışlardır. İki Alman tayarası kayıptır.

Londra - İngiliz tebliği Fena hava dolayisile İngiliz hava kuvvetleri dün gece Almanya ve işgalı altında bulunan arazi üreinde hiç bir faaliyette bulunmamışlardır.

Ne Dersin ?

V. L. Saleiya

Bir geçmez humma var başımda bugün,
Tanrı ateşimizi alır mı dersin ?
Başına vurduğun her akşam hüzü,
Hayatımdan eser kalır mı dersin ?

Terkettim koskoca bir memleketi,
Sineme yar diye çektim gurbeti,
Kalbimde kor oldu vatan hasretti,
Eller bana bir su verir mi dersin ?

Görünmez bir hicran sarmış dağları,
Sonbaharla solmuş yurdun bağları,
Artık efsanedir sevdâ çağları,
Mermerleşen gökler erir mi dersin ?

Ayrılık kalbimden eksilmez sancı,
Yollarda sürünmek ölümden acı,
Yadelerde artık kaldım yabancı,
Beni bir aşına bulur mu dersin ?

Kıvrılan yollarda yanar beklerim,
Bilmem hende kimi arar beklerim,
Vurulmuş bülbülüm kanar beklerim,
Bu yalçı gurbette ölür mü dersin ?

Ne yapsam ne etsem dinleyen olmaz,
Kendimden gayrisi inleyen olmaz,
Halime açıyıp gelmeyen olmaz,
Eucamım halle olur mu dersin ?

M. Uluğ Toranhoğlu